

Vriend

Rudy Geldhof

Personages Jozef, 27 jaar
John, zijn vriend, iets ouder en dikker
Moeder van Jozef, nogal oud, eenvoudige vrouw, gehoorapparaat
Fanny, een nicht van Jozef, 27 jaar, goed op weg een oude vrijster te worden

Decor Armoedige kamer. Deuren die uitgeven op gang, keuken en slaapkamer

I

- Vriend (Zit aan onafgeruimde tafel koffie te slurpen, trommelt monotoon met lepel tegen tas, beloert Jozef die druk in de weer is met het plaatsen van een zetel, een stoel en het klaarleggen van tijdschriften. Geladen sfeer)
En nu zou ik graag 's van je horen wat dit allemaal te betekenen heeft... Ik heb je iets gevraagd ezel, wat ben jij aan 't doen? (Weer geen antwoord) Hé!
- Jozef Heb je 't tegen mij? Ik meende dat je 't tegen een ezel had.
- Vriend Als ik zeg ezel, bedoel ik daarmee jou. Het is toch niet de eerste keer, dat ik jou ezel noem. Wat ben jij verdomme aan 't doen?
- Jozef Oh, stoort 't je dat ik wat over en weer loop? Ik ga al zitten, ik sla een blad open en lees. Tevreden nu?
- Vriend Een blad! Noem het ding maar bij zijn naam: je slaat je damestijdschriften weer eens open. Knusjes hé, knusjes.
- Jozef Nou en? Elk zijn pleziertje zou ik zo zeggen. Ik mijn damestijdschriften, en jij...
- Vriend En ik?
- Jozef Jij... je slurpen. Zoals elke avond na het eten. Mooi de elleboogjes op tafel, en nog koffie naslurpen, en maar rond zitten gluren. Nou, ik gun jou je verzetje, gun jij me 't mijne...
- Vriend Zo, dat ben je dus van plan, gezellig je brei- en naaiartikelstjes doornemen.
- Jozef Je zegt het. (Begint vastbesloten te lezen)
- Vriend Ik wil niet lastig zijn, maar... weet je misschien hoe laat het is?
- Jozef (Wijst op wekker)
- Vriend Juist, zeven uur. (Harder) Zeven uur, negentien uur.
- Jozef Wat sla jij voor kreten uit? Denk je dat al de mensen nu in hun huizen tegen elkaar schreeuwen: "Het is zeven uur"?
- Vriend Raad 's wat onze huisezel, ik bedoel jij, elke avond om zeven uur doet... raad 's.
- Jozef Mag ik? Eh... eh... ik heb het. (Staat recht, en rammelt als het ware z'n les af) Elke avond om zeven uur stap ik het café Tripolis binnen, langs de bedieningang. Ik trek het witte jasje met de blauwe galons aan, en ik doe het nobele werk van garçon. (Zet zich)

Vriend (Kinderlijk) Heb ik niet gehoord: elke avond?

Jozef Ja.

Vriend En waarom vanavond dan niet als ik vragen mag, waarom?

Jozef (Ook kinderlijk) Daarom.

Vriend (Ernstig) Jozef...

Jozef Je weet het even goed als ik.

Vriend Nee, ik weet het stomweg niet. Waarom blijf jij vanavond thuis?

Jozef Jij houdt je dom hé. Wel stik dan. Ontpof, je buik staat toch net op springen van al die koffie, het zou een goeie knal geven, hangbuik. (Begint weer vastberaden te lezen)

Vriend Mijnheer wordt supergrof. Lees maar verder. IK zal wel de tafel afruimen.

Jozef Ja. Doe dat.

Vriend (Zit Jozef een tijdje, al trommelend aan te staren. Spreekt op vals-vriendelijke toon) Ik hou me dom hé. Tiens, hoe ik ook zoek, ik kom er niet op hoor, waarom jij niet gaat werken vanavond. Of misschien, misschien doe je dat werk in de Tripolis niet graag meer. Dat zal het zijn. Het moet geen pretje zijn voor jou, dat garçon spelen, dat handjes uitsteken voor de fooien. Dat ik niets tegen zo'n werk heb, dat is normaal, ik kom uit de goot, zoals jij dat noemt, ik verlang niets meer dan wat rap verdiende centen. Maar jij, jij bent toch afkomstig van een gegoede familie, het moet hard zijn voor jou dat knechtje spelen. En jij bent toch, ik bedoel, je hebt wel in lange tijd niet meer geschilderd, maar in de grond ben je toch nog een artiest.

Jozef Zie je niet dat je gezwets me geen bal kan schelen?

Vriend Je moet luisteren. Ik wil je enkel uitleggen dat ik het begrijp. Dit is geen beroep voor jou.

Jozef Dank je voor de waardering.

Vriend Ach ja. Als je nu een groot schilder wil worden, en je hebt er alles voor over, je verlaat er zelfs je rijke moeder voor. Maar je mislukt. Dan versta ik dat je je soms wat verbitterd voelt.

Jozef (Beheerste woede) Hoe treurig. Maar zet je oren nu eens open. Dat alles laat mij steenkoud. Ik ben een steen, uit de ijstijd. Pest me maar. Herinner me er maar aan, met dat vals-vriendelijk smoel van je, dat ik mislukt ben en een ezel en... noem maar op.

Vriend (Lacht schel) Heb ik ooit! Tracht dan eens de mensen te helpen...

Jozef En laat me lezen.

Vriend Wat lees jij eigenlijk? Wat zoek jij verdomme in die damesprullen? Belachelijk voor een man van 27. Het intiem praatje over pré-maman? Het tekenverhaal voor de kleuters? De rubriek voor de vertwijfelde harten?

Jozef Het is mijn zaak, wat ik lees.

Vriend Zou je me durven de bladzijden tonen die je aan 't lezen bent? Dat durf je niet hé? Ik weet het zo, wat je beloert, verslindt met je ogen. Die dametjes in hun badpakken, in hun ondergoed.

Jozef John...

Vriend De BH Scandale, de kousen Nuit de Paris, hoe ontwikkel ik mijn buste in drie weken, zo'n fotootjes beduimel je. Die gestroomlijnde hoertjes, die billepezen, die betast je met je ogen, je bespringt ze.

Jozef Hou je bek smeerlap. Ik kijk naar wat ik wil. Het zijn mijn ogen.

Vriend Er lopen er zo honderden op straat, zo'n hoertjes. Loop erachter, loop, als een heet hondje. Eens trouw je nog met zo'n opgeblazen wijf. Haha...

Jozef (Staat recht) Je drijft het te ver. Laten wij kaarten op tafel spelen. Waarom moet jij me zo nodig zitten pesten vanavond? Waarom zit jij daar als een razende hond? Jij weet dus niet waarom ik thuisblijf hé?

Vriend Jij bent de razende hond nu.

Jozef Ik zal je zeggen waarom ik thuisblijf. Je was er daarnet zo nieuwsgierig naar.

Vriend Nu niet meer...

Jozef Ik blijf thuis omdat ik bezoek verwacht.

Vriend Oh ja?

Jozef Mijn moeder komt.

Vriend WIE?

Jozef Mijn moeder komt.

Vriend Heb jij dan een moeder?

Jozef Ja één. Om 7h30 stipt zal ze er zijn. Ben je vergeten dat ze me geschreven heeft? Arme John, je geheugen begint te mankeren.

Vriend Zodus je moeder komt... zozo... ben je niet bang dat ze je een pak rammel zal geven?

Jozef Hé?

Vriend Negen jaar geleden ben je na de vreselijkste ruzies van haar weggelopen, zonder de minste verwittiging. En eindelijk vindt ze je nu terug. Wat komt ze eigenlijk doen?

Jozef Weet ik veel...

Vriend Spijt... toenadering... vergelding... wraak? Zeg, wat voor iemand is ze?

Jozef Ik heb je alles verteld over haar.

Vriend Ja maar, hoe ziet ze eruit? Mager of dik...

Jozef Oud, en taai. Enfin vroeger toch.

Vriend Taai?

Jozef Je weet het toch, een eigen zaak uit de grond gestampt, breigoederen, samen met mijn vader, die ze daarna zo rap mogelijk onder de grond gestopt heeft. Maar niet zonder eerst een heel nest kinderen van hem losgekregen te hebben.

Vriend Ze zal wel katholiek zijn zeker ook. Zouden we niet best enkele ritusvoorwerpen aan de muur spijkeren?

Jozef Doet ze zelf wel.

Vriend Mm... mooi is dat, zo bezoek krijgen van zijn rijke moeder. Is ze op de hoogte dat... eh... wij hier samenwonen?

Jozef Ze is van niks op de hoogte.

Vriend Ze denkt vast dat je nu 'n groot artiest bent, we kunnen wat ouwe schilderijen van je ten toon zetten.

Jozef Waarom?

Vriend Ze mag toch niet weten dat je...

Jozef Dat ik maar garçon ben en een armoezaaier en helemaal geen artiest...

Vriend Maar Jozef...

Jozef Jij moet altijd op datzelfde been knagen hé. Weet je wat ik ga doen? Ik ga folders laten drukken, waarop staat: Jozef is een afgestompte mislukkeling, een grote nul. Kan je aan kerken en bioscoopzalen gaan staan en ze uitdelen.

Vriend Ik wou je niet kwaad maken.

Jozef Oh nee... ik vraag me reeds lang af: is hij werkelijk zo onhandig, of doet hij dat met opzet, om me te tergen.

Vriend Niet zo'n woorden. Wacht, ik zal je wat inschenken, zo'n lekker geel regenwatertje, het zal je wat soepelder maken.

Jozef Niet nodig.

Vriend (Gaat toch whisky inschenken) Anders ben je er zo bang niet voor. Ken je jezelf niet meer? Jozef, beroep: glazen volschenken voor anderen. Hobby: zichzelf volgieten... met dat vieze vocht waar ik zo'n afschuw van heb. Bah, het heeft een urinekleur en het stinkt. Ik houd het beter bij mijn koffie.

Jozef Zet het dan weg.

Vriend Hier, een hartversterkertje om straks de klappen van je moeder te kunnen verdragen.

Jozef Nee, zeg ik.

Vriend Allemensen. Jozef erelid bij de A.A.A., de anti-alcohol-actie. Wat moet ik hiermee, weggieten?

Jozef Ja.

Vriend Dit giet je niet zomaar door de gootsteen. Ik betaal het duur genoeg voor je.

Jozef Ja, de goedkoopste.

Vriend Wat heb je? Weer op je teentje getrapt? Kwaad op het vriendje?

Jozef Bah...

Vriend Zeg me waar het pijn doet. Ik ben de wonderdokter, ik genees alle zielekwalen. Stort je hart maar eens uit aan de psychiater, kwaai poes. Sluit je oogjes. Zo, zachtjes, zachtjes. (Wiegt hem of zoiets)

Jozef Hou op, verdomde pester.

Vriend Kijk nou. En dan ben ik 't die ruzie zoek.

Jozef Ja, jij.

Vriend Wie is er begonnen vanavond. Denk 's na.

Jozef Jij bent begonnen. Jij gebaarde niet te weten waarom ik thuisbleef. Maar je wist heel precies dat 't was omdat mijn moeder komt, of niet soms?

Vriend Misschien...

Jozef Haha, dat bezoek van haar zit je dwars hé. Je zou er wat voor geven, als je haar hier kon buitenhouden.

Vriend Mis. Ik wil graag 's kennismaken met haar, 's zien hoe taai ze is.

Jozef Je wil je 's meten met haar? Dat is John ten voeten uit. Altijd vol vechtlust tegen mensen die mij komen bezoeken.

Vriend Neem nu... dat ze hier binnenstapt. En dat haar kop me niet aanstaat, en de mijne haar niet. En er ontstaat 'n gezonde ruzie, jij krijgt 'n spannende match te zien, voor wie zou jij supporteren?

Jozef Daar ben je bang voor hé.

Vriend (Ironisch) Toch wel voor je moeder? Zij heeft alles wat ik niet heb. Hectoliters van de duurste whisky.

Jozef (Doet mee) Mmm...

Vriend ... om van de rest van het luxearsenaal te zwijgen...

Jozef ... een nette hotelsuite heeft ze hier vast ergens ook...

Vriend ... waar jij een poosje zou kunnen gaan logeren, waar jij weer het rijkhuisjongetje zou kunnen spelen...

Jozef Ook daar is Johnny boy bang voor hé.

Vriend Of liggen je negen jaar oude smijt- en scheldpartijen met haar nog te vers in je geheugen? Hé, wat zal 't zijn. Voor wie zou je supporteren?

Jozef Hm. (Keert zich misprijzend van vriend af) Waar is die beterkope geut hier? (Drinkt)

Vriend Antwoord me!

Jozef Mijn gevoelens voor mijn moeder gaan jou niks aan. Wat je mag weten is, dat ik zo stilaan aan 't vergeten was dat ik nog ergens zoiets als een moeder heb. Meer heb jij er niet mee te maken. En laten we nu de tafel afruimen. 't Moet hier netjes zijn als hare majesteit haar intrede doet. Pak vast. (Snel wordt alles afgeruimd)

Vriend Ik heb er niks mee te maken hé.

Jozef Ben je echt zo nieuwsgierig naar wat ik van plan ben met mijn moeder? Wel... we lokken haar binnen, grijpen haar vast, pluimen haar en braden haar in de oven. Hebben we 'n lekkere pot eten voor gans de week.

Vriend Maar ze is zo taai, heb je gezegd. Haha, wat je moeder hier te wachten staat...
 Hebben wij een lol, ja? Zijn we plots twee boezemvrienden geworden? Zo eensgezind? ('t Is duidelijk dat ze 't beiden niet menen)

Jozef Alles loopt op wieltjes. Nooit ging het beter.

Vriend Nee hé. Maar mag ik je, in alle vriendschap, waarschuwen... mocht je zo van die rare gedachten krijgen...

Jozef ... rare gedachten?...

Vriend Ja, mocht je té voorkomend worden voor je moeder... (Kinderlijk)

Jozef Zou je me slaan? (Kinderlijk)

Vriend Nee, enfin, niks. Ik zeg het je maar. Doe niet te voorkomend met haar.

Jozef Je wil 't me niet zeggen wat je met me zou doen. Je hebt geheimpjes!

Vriend En ik wil ook vragen of ik mevrouw uw moeder een beetje mag plagen, een klein beetje maar. Kijk, ik ken mezelf, ik zou het niet kunnen laten, ik beken het liever op voorhand.

Jozef Hoe eerlijk van je. Maar plagen? (Doet alsof hij er diep over nadenkt, het voor en tegen afweegt)

Vriend Nou, een heel klein beetje dan, speldeprikjes.

Jozef Mm... OK... mijn hand erop.

Vriend Heb jij dan geen goesting?

Jozef Goesting?

Vriend Om haar speldeprikjes te geven?

Jozef Misschien...

Vriend Wel, dan is alles geregeld, niet?

Jozef Weet je wat?

Vriend Ja?

Jozef Weet je wat jij bent, een huichelaar. (Vriendelijk)

Vriend (Pauze) En weet je wat jij bent... (Er wordt geklopt) Kijken elkaar aan. Dan, opgeruimd) Dat is ze. Doe jij open?

Jozef Ja. Nee. Ik moet... een ander hemd aantrekken. Doe jij maar open. Ik kom zo.

Vriend (Kijkt Jozef spottend na en gaat mompelend open maken. De staart tussen zijn benen)

Moeder Ik ben toch bij mijn zoon Jozef?

Vriend Ja hoor. Maar dan ben jij de moeder van Jozef. Welkom.

Moeder Wie ben jij?

Vriend De portier. Hé! is die mee met jou? (Ziet 'n meisje staan treuzelen, buiten)

Moeder Ja, dat is Fanny.

Vriend Fanny?

Moeder Een nicht van Jozef.

Vriend Fanny... Fanny... Maar dan ben jij dat dingetje waar ie nog 'n liefdeshistorie mee gehad heeft. Zozo, dus mogen meekomen met tante.

Moeder Kom toch binnen, doe die deur dicht. En zet je hoed maar af, dan zal die hier ons wel zeggen waar Jozef is.

Vriend En jullie mantels en schoenen en kousen, speel maar uit. (Nicht giechelt)

Moeder Is Jozef thuis? (Niet hard) Ik vraag je wat.

Vriend Ja... ja...

Moeder Wil je hem even halen.

Vriend Jozef! Natuurlijk, voor hem ben je gekomen, waar is ie ook weer? Misschien kan ik je helpen zoeken (Zoekt onder tafel, enz...) Hier ook al niet... hier ook niet...

Moeder Vind jij jezelf grappig?

Nicht Ik vind het grappig, misschien heeft hij zich in die vaas verstopt.

Moeder Zeg slimmerik, maak je nummer nu maar af, en roep hem. Of ik ga zelf kijken. (Neemt hem zacht bij de arm)

Vriend Hier is hij dus niet. Maar dat is waar ook. Hij is zich aan 't klaarmaken in de slaapkamer. Hij is zijn feestneus aan 't opzetten en zijn muts met belletjes. Gaan we er samen een lekker feestje van maken, HE. (Dit laatste roept hij hard in moeders oor)

Moeder Ben jij altijd zo beleefd?

Vriend Je moet niet op me letten hoor. Ik ben gewoon met dames om te gaan. Ik spreek bijna met niemand dan met Jozef. En wij tweetjes onder elkaar, je begrijpt, het gaat er niet altijd zo subtiel aan toe.

Moeder Jij bent een vriend van Jozef?

Vriend Jawel. Ik ben DE vriend van Jozef. Al negen jaar wonen wij hier samen.

Nicht Ga jij niet veel met vrouwen om, waarom?

Vriend Omdat ik er de afloop van krijg, bleekscheetje.

Moeder Ga jij nu maar Jozef halen. En tracht je wat te gedragen.

Nicht Mij maakt het niks hoor tante. Ik weet dat artiesten 'n beetje eigenaardig zijn. Dat is tof.

Vriend Artiesten. Ja, ja! Dat is tof hé. (Moeder toont tekenen van ongeduld) En nu ga ik de vierde man halen, voor ons kaartavondje. (Even af, terwijl moeder rondkijkt) Kijken jullie 's mensen wie IK meeheb.

Moeder Jozef! Maar jij bent niet veel veranderd. Je ziet er goed uit. Nou, wat zeg je ervan je ouwe moeder nog eens terug te zien. Vind je mij veel veranderd? Oud?

Jozef Je ziet er best uit.

Moeder En wat zeg je ervan dat ik Fanny meeheb. Jullie hebben elkaar zo goed gekend vroeger. En ze is nog nooit ver van huis geweest, ik dacht, laat ik haar meenemen.

Jozef Fijn. (Stilte)

Moeder Moet je horen, Fanny, een moeder en een zoon zien elkaar na 9 jaar terug, en dat is alles wat ze te zeggen hebben.

Nicht Tante praat maar en praat maar. Vind je mij veel veranderd, Jozef?

Vriend Veel veranderd, veel veranderd. Is dat nu echt alles wat jullie te bespreken hebben? Jullie zijn allemaal 9 jaar rimpels rijker. Kom Jozef, moet je je moeder niet omhelzen? Vooruit, Mevrouw, hij is in de war, druk hem stevig tegen de moederborst. Zo, stevig. (Duwt hen tegen elkaar) Oh, zij ook. Toe, Jozef.

Jozef Duw niet zo...

Nicht Zie je wel, ik krijg niets. Je was vroeger zo vies niet van me.

Jozef (Kust haar toch)

Vriend Dat was ik vergeten: dit is een getrouwd man, meisje, daar mag je geen kussen aan geven.

Jozef Getrouwd? Met wie dan wel?

Vriend Met mij.

Jozef Zot!

Vriend Je schrok al hé liefje, je sloeg nog bleker uit dan je al bent. (Lacht)

Jozef Genoeg gelachen. Zouden we niet gaan zitten? (Allen gaan zitten, uitgenomen vriend die geen stoel vindt)

Vriend Zit de familie op haar gemak? De huishond gaat wel op de vloer liggen. Ha nee... hier. (Vindt toch 'n stoel)

Jozef En... hoe zegt men dat... welke wind waait u hierheen?

Moeder Nou... ik heb nooit eerder geweten waar je woonde. Je hebt je wel goed verstoppt al die jaren. Maar plots krijg ik zo'n prachtige tip. Iemand van bij ons had je adres bemachtigd. Ik zeg bij mezelf, ik ga nu eens zien hoe 't Jozef nog stelt... of hij al wat... verbeterd is bij vroeger... wat vriendelijker voor me...

Jozef Verbeterd? Niet veel...

Moeder Maar vriendelijker toch wel, als ik me niet vergis, toch heel wat meer dan die. (Wijst op vriend, probeert te lachen)

Vriend Ik heb ze al getest of gepest, zoals je wil. Zodus, zodus, dat is dus die beruchte moeder van Jozef, die zomaar 800 km aflegt om haar verloren zoon terug te zien. Merkwaardige vrouw. Jozef heeft me al ingewijd in jullie...

Moeder Je hebt zeker niet veel goeds over me gehoord?

Vriend Hm... dat gaat. Maar ik had me je toch wat sjieker voorgesteld. Jozef zei altijd dat je nogal rijk was, maar ja, men kan rijk zijn en toch eenvoudig blijven, nietwaar? En had je ook als stokoud beschreven, maar je bent goed geconserveerd. Moest je nog wat lippenstift gebruiken, een beetje restaureren, je zou er nog prima uit zien.

Moeder (Gegeneerd) Dank je.

Vriend Het enige dat me tegenvalt aan je is dat apparaatje aan je oor... waar dient dat eigenlijk voor?

Moeder Ken je dat niet? (Op haar hoede)

Jozef Hij is een ruziezoekertje hoor. Laat hem ernaar raden. Hij doet niets liever.

Vriend Ik heb nog nooit zoiets gezien.

Moeder Het is een gehoorapparaat, hiermee kan ik naar je dwaze praat luisteren.

Jozef Bravo. Weer je maar tegen hem, hij is een kampioen in 't ruziemaken.

Vriend Niet te veel supporteren jij. (Niet onvriendelijk)

Jozef En jij niet te ijverig worden met je speldeprikjes.

Vriend Ik heb jouw zegen gekregen om speldeprikjes te geven.

Nicht Jullie spreken in een geheime code.

Vriend Dit is de artiestencode. Zo van: ik pak je, ik pluim je, ik braad je en ik eet je op. (Nicht lacht onbehaaglijk) Te moeilijk? (Tot Moeder) En van jou? Waarom ben jij zo stil?

Jozef Omdat jij het allemaal zegt, jij zit hier meer te kakelen als een kip zonder kop.

Vriend Is dat zo? Ik zwijg al. (Stilte, niemand weet iets te zeggen). Zie je, als IK niet kakel, valt 't gesprek dood. Hebben jullie alle drie elkaar niets te zeggen of te vragen of...

Nicht Toch wel.

Vriend Ha?

Nicht (Wimpelt vriend lachend af) Hoe zit dat nu met je schilderijen Jozef? Je schildert toch nog? Is je atelier hier ergens?

Vriend Ernstige vraag

Nicht Welke stijl heb je abstract, of...

Jozef Ik...

Vriend Zwijg jij. (Tot nicht) En jij bent veel te nieuwsgierig. Maar als je zijn nieuwe stijl wil kennen, het is de neofascistische stijl. (Ziet moeder Jozef iets toefluisteren) Hé?

Jozef (Tot moeder) Ik wijs je 't wel. (Staat recht)

Vriend Wat gebeurt er?

Jozef (Niet kluchtig) Zijn zo terug. Ik ga haar de WC wijzen.

Vriend Ja, die is moeilijk om vinden. Spijtig dat ik je niets beters kan aanbieden, wij hebben enkel 'n gemeenschappelijk huisje op 't einde van de gang van de

verdieping hieronder. Of ga je maar om een intiem gesprekje te hebben met je zoon? Blijf beter hier. Ik kruip wel in dat hoekje voor 10 minuten.

- Moeder Doe geen moeite. Ik moet echt hoor.
- Vriend En opletten hé Jozef, niet TE voorkomend. (Ze gaan af) Ik moet echt. Dat is duidelijke taal. Andere vrouwen zouden zeggen: ik moet even mijn neusje gaan poederen, waar is 't puntjes, puntjes alsjeblief. 'n Sterke vrouw die tante van jou (Rijmt met opzet), nog geheel één met de natuur, nog niet aangetast door de moderne materia-lis-tische, gesofis-ti-ceerde wereld.
- Nicht Jij bent me 'n kerel, zeg.
- Vriend En jij bent me 'n meid, zeg. (Ze strekt zich uit, kijkt behaaglijk rond) Het bevalt je hier?
- Nicht Dat is tenminste tof zo'n artiestenkot, zo non-conformistisch, al had ik 't me toch anders voorgesteld.
- Vriend Hoe?
- Nicht Nog meer wanorde. Schilderijen op de vloer, en zo... (Durft niet verder spreken)
- Vriend Zoals in de cinema! Slordige artiesten met profetenkoppen die naakte meissies staan te schilderen. En overal kleren, spinnewebben, sigarettenpeuken, lege flessen wijn. Koude lijden, honger hebben en van de kunst leven. Maar 't bevalt je toch zo ook!
- Nicht Ja. Veel meer dan thuis, bij tante. Hier noem je een tafel tenminste nog een tafel.
- Vriend Ha! Hoe noemt dat bij jullie thuis?
- Nicht Kijk, hier staat er één tafel, die kan dienen voor alles, eten, strijken, kaarten, krant lezen. Maar in een burgerhuis, zoals bij mijn tante, is er een eettafel, een kaarttafel, een toilettafel...
- Vriend Er is wel luxe bij jouw tante. Moet vermoeiend zijn. En dan die automatisering, het knopje van de temperatuurregelaar, de knopjes van de kijkkast... ik begrijp je...
- Nicht Hier leef je ongedwongener, daar ben ik zeker van (Even op haar hoede).
- Vriend Jij leest zeker veel boeken?
- Nicht Ik ben gek op lezen.
- Vriend Wat zoal?

Nicht Nou, mijn voorkeur gaat uit naar...

Vriend Detectives, liefderomannetjes?

Nicht Nee... de grote literatuur, gek hé. Eh... Rafha, Böhl, Sartre...

Vriend Geen lichte kost, hoe ben je daarop gekomen?

Nicht Zie je, als je eens iets gelezen hebt van 'n schrijver, en je krijgt er a.h.w. 'n elektrische schok van, enfin, als hij je werkelijk aanspreekt, dan moet je ermee doorgaan, alles van hem lezen. En dan wordt het een echt gesprek. Je wordt er veel rijker door.

Vriend (Zit te knikken) Jij maakt zeker goede uitslagen op school?

Nicht Wat! Ik zie er toch niet uit als een kostschoolmeisje. Ik ben 27.

Vriend 27! En nog zo onschuldig in hoofd en buik.

Nicht Wat?

Vriend Heb je al plafonds gezien?

Nicht Plafonds?

Vriend Ik bedoel, heeft een man jou al eens... eh... genomen?

Nicht (Giechelt) En je wil dat ik daar zo maar op antwoord.

Vriend Je moet je niet schamen. Wij artiesten verbergen niets. Jozef en ik bijvoorbeeld, wij zijn een open deur voor elkaar. Al die taboes, al die gewijde kaarsen, in de vuilbak ermee.

Nicht Ja maar...

Vriend Vergeet eens een dag dat je 't braafste meisje van de provinciestad bent. Voor de dag ermee.

Nicht Als ik je eens zei dat ik... nog geen plafonds gezien heb.

Vriend Ik dacht, misschien met Jozef vroeger. Jullie vrijden toch samen, heb ik gehoord.

Nicht Dat wel, maar dat betekent toch niet...

Vriend Het was de onschuldige romantische jeugdliefde.

Nicht Ja. Jozef was zo'n lieve jongen. Hij liep vaak rond met een kwade kop. Maar bij mij was hij lief. Hij schreef gedichten voor me. Echt, en soms maakte hij me een hoedje van bloemen. Je kent dat wel... als men jong is...

Vriend (Plots) Jullie gingen vaak naar een tuinhuisje. Jozef had het er dikwijls over.

Nicht (Intens) Waarover?

Vriend Over een tuinhuisje, waar jullie gingen, jij met je hoedje op, samen met Jozef.

Nicht Je wil wat insinueren hé.

Vriend Helemaal niet. Jozef vernoemde dat tuinhuisje vaak. Dat is alles.

Nicht Er gebeurde daar niets onbehoorlijks. We waren er niet alleen. Er waren nog jongens en meisjes, en kleine kinderen. Wij waren daar allemaal door toedoen van een katholieke organisatie.

Vriend Weet ik. Je bent erg op je goeie naam gesteld hé?

Nicht Ik ben geen kwezel hoor. Zeker nu niet, nu ik eens ver van huis ben. (Lacht stoutemeisjesachtig)

Vriend ... nu je eens onder die losbandige artiesten bent. Je zal hier zeker veel plezier kunnen maken... met Jozef.

Nicht (Haalt schouders op) Jozef!

Vriend Wat!

Nicht Hij heeft mij haast niet bekeken. Hij is alles van vroeger al vergeten, denk ik.

Vriend Maar jij bent hem niet vergeten?

Nicht Spreekt hij soms over me?

Vriend Bijna nooit.

Nicht En in 't begin, toen hij pas van huis weg was?

Vriend Soms. (Nicht is duidelijk teleurgesteld) Nou, wij zullen goeie maatjes worden samen. Ik zal je wel eens plagen, maar dat is niet erg, dat is maar een tic van me, zoals anderen aan hun nagels knagen of in hun neus peuteren. En vooral de moed niet verliezen in verband met Jozef. Je bent hier maar pas, wie weet krijgt hij niet plots zin om hoedjes en gedichten voor je te maken. Nooit de moed verliezen. Dat heb je toch al geleerd uit je schrijvers? Kafka... die zegt dat voortdurend. (Is beginnen onrustig rondlopen, spreekt harder) En waar zitten ze zo lang? Ze blijven zeker kamperen in dat WC?

Nicht Ze zullen naar buiten zijn. Tante heeft een splinternieuwe auto, ze was van plan hem eens te tonen aan Jozef, auto's zijn altijd een zwak van hem geweest.

Vriend Ha! (Hij begrijpt)

- Nicht Ze komen wel. Vertel me maar wat over Jozef. Hoe staat het met zijn schilderijen? Is hij al beroemd? Ik moet zeggen: zijn naam is nog niet doorgedrongen tot bij ons.
- Vriend Tiens, dat verwondert me, dat zijn naam nog niet DOORGEDRONGEN is. Hij is nochtans stilaan bekend aan 't worden. Hij heeft er hard genoeg voor gewerkt.
- Nicht Weinig geslapen, weinig gegeten zeker?
- Vriend Dat is het ouderwetse type. Jozef is een modern artiest.
- Nicht Hoezo?
- Vriend Nou, je kent het ouderwetse domme type hé. Armoe wat de klok slaat. En werken, 25 uur per dag. En ondertussen maar afwachten, de tijd laten werken tot de mensen zo goed willen zijn je eens op te merken. Jozef is moderner, die verzorgt zijn public-relations. Door schandaaltjes enzo...
- Nicht Schandaaltjes?
- Vriend Neem nu dat je een schilderes bent, en er is ergens een tentoonstelling van je. Er lopen wat bedienden, onderwijzers en andere kunstminnaars in en uit, ze fezelen de gemeenplaatsen: compositie niet zo slecht, kleur doet denken aan Slabbinck, enz. Maar niemand koopt iets, je hebt geen succes. Wat ga je dan doen? Je gaat een klein stootje uithalen, een klein schandaaltje uitlokken, waardoor je naam op ieders lippen komt... en boem... voordat je 't beseft ben je een gekende artieste.
- Nicht Maar...
- Vriend Oh... je vindt dat geen eerlijke manier! Maar de mensen lopen er wat graag in, een beetje sensatie en dat raderwerkje in hun hoofd slaat hol. En daarbij, Jozef had nog talent ook.
- Nicht Eh, 't voornaamste is dat hij nu bereikt heeft wat hij wou, beroemd worden. (Beetje triestig)
- Vriend Natuurlijk.
- Nicht Vroeger was hij niet gelukkig, hij zat altijd met moeilijkheden, hij had mij nodig om hem te helpen... Heeft hij al prijzen gewonnen?
- Vriend Ja... vorige maand heeft hij nog de gouden borstel gekregen.
- Nicht Gouden borstel? (Argwanend)

Vriend Ken je dat niet? Er zijn wel oscars voor filmsterren en gouden platen voor zangers, Jozef heeft de gouden borstel gekregen. De prijs van de provincie voor het beste doek van het jaar.

Nicht Heb je die borstel hier? Toon hem eens.

Vriend Jozef zal hem wel eens tonen. Maar vraag er hem niet naar hé. Hij houdt er niet van dat ik achter zijn rug over hem zit te kletsen. (Nicht knikt) Waar zitten ze toch. Onnozel is dat, als ze haar zoon wil spreken, dat ze dat thuis doet. Al dat achterbaks gedoe! (Loopt zenuwachtig rond)

Nicht Maar heb jij ook niet een beetje achterbaks gedaan... zitten kletsen achter Jozefs rug? (Wil hem op 'n plezierige manier plagen, maar haar gezicht betreft als ze ziet dat vriend niet reageert)

Vriend (Loopt naar de deur, kijkt in de gang) Zeg, hoelang schikt je tante hier te blijven? Hebben jullie ook al een hotel gevonden?

Nicht Ja. Maar ik weet niet hoelang wij zullen blijven. Tante heeft gezegd: we zullen zien.

Vriend Jullie komen niet zomaar eens langs, er zit wel een bedoeling achter dit bezoek, is het niet?

Nicht (Lichte toegeving die blijkt uit haar houding)

Vriend We zullen wel zien hé?

Nicht Eh... ben jij ook schilder, als Jozef?

Vriend Nee, ik ben zowat zijn rechterhand, manager, of zoals je 't wil noemen.

Nicht Dan leef je zowat op zijn kosten. (Vriend lacht) Oh, neem me niet kwalijk. (Lacht) En jij woont hier dus samen met hem, jullie leiden zeker een lustig leventje.

Vriend Voor de tweede keer vandaag: vrouwen zeggen me niet zoveel. (Kijkt in de gang, ziet ze komen)

Nicht Eh... wat is je naam ook weer?

Vriend (Terwijl moeder en Jozef binnenkomen) Zorro, de onverschrokken, verdediger van tantes en schoolmeisjes. Wel, lekker zitten flikflooiën op 't WC?

Jozef Ze heeft me haar nieuwe wagen getoond. Ik heb me even achter 't stuur gezet.

Vriend En zij is ondertussen naar 't WC geweest, achterin de auto zeker? Die moderne slees, echte paleizen zijn het. Met telefoon, televisie, whiskybar, en nu ook 'n hoekje voor wie rap rap eens moet.

Nicht Heb jij met haar auto mogen rijden Jozef?

Jozef Ik heb een blokje omgereden, om te zien of ik 't nog kan.

Nicht Jij boft, thuis zaag ik tantes oren af om een ritje te mogen maken, maar het baat niet hoor. Ze is bang dat er een schrammetje zou opkomen.

Moeder Fanny, jij bent een nicht, maar hij is mijn zoon, dat is een verschil.

Vriend Zij is de nicht, hij is de zoon. Haha, en jij bent dus naar hier gereisd om Jozef een auto cadeau te geven.

Moeder Nounou...

Vriend Krijgt hij hem niet? Dan ben je hier enkel om hem er eens mee te laten rijden. Dat is dan gebeurd. Welbedankt en veilige thuiskomst. (Doet deur open)

Moeder (Lachend) Dat is niet precies de reden. Doe die deur dicht, ik ben nog niet weg. Nee, daarvoor ben ik niet gekomen. (Kijkt naar Jozef)

Jozef Zoals je gezegd hebt, je bent hier om na te gaan of ik al wat vriendelijker voor je ben. (Probeert dit gesprek te vermijden)

Moeder (Poogt het lachend weg te werken. In de war) Ja, waarvoor ben ik hier eigenlijk? Gek is dat... Weet je Jozef, van de 5 zoons die ik heb zijn er maar twee meer thuis, de jongsten. De drie oudsten zijn verdwenen, zomaar... Jan? de oudste was er 't eerst bij om me in de steek te laten. Een domme geschiedenis was dat. Je kent ze. Hij wou trouwen met een slet... nou... en dan was 't Dirks beurt om te verdwijnen. En wat later verliet ook jij me. En geen een die er nog naar me omkijkt. Als ik er een wil zien, moet ik er zelf naartoe... De laatste tijd loop ik nogal eens aan bij Jan, die is al wat soepeler geworden voor mij, maar ja, die fameuze vrouw van hem...

Vriend Jij zit blijkbaar met moeilijkheden mevrouw.

Moeder Er is nog...

Jozef Als 't voor jou 't zelfde is, bespaar me die verhalen, vertel ze me later eens.

Moeder Wees niet bang. Ik ga niet tranerig beginnen te doen.

Vriend Je gaat er nogal luchtig over, is 't niet. Tot je twee jongsten ook hun biezen pakken.

Moeder Wat weet jij daarvan? Ik zie dat heel gewoon. Als mijn zoons liever op eigen benen staan, en hun moeder maar een vervelend schepsel vinden, ja, dat ze dan hun gang gaan. Het is natuurlijk spijtig, een moeder voelt zoiets wel... maar... wie heeft geen moeilijkheden in zijn gezin, en moeilijkheden zijn er toch om zich tegen te weren... wat jij?

Vriend Solide hogere middenstandsmoraal.

Moeder Zie je wel. En jij Jozef, waarom ben jij eigenlijk weggelopen? Om artiest te worden hé?

Jozef Waarom ik weggelopen ben? En dat vraag JIJ me?

Moeder Ja.

Jozef (Lacht)

Moeder Jozef... (Wil beginnen uitleggen)

Jozef Doe geen moeite. Dat potje gaan we gedekt laten, anders komen er brokken van, dat beseft jij toch ook.

Nicht Maar hoe heb jij je zo goed kunnen verstoppen, na je weglopen? Tante heeft genoeg naar je laten zoeken hoor. Interpol zocht je. De radio gaf je signalement.

Moeder Je was nog minderjarig...

Vriend Hoho. Wordt gezocht. Bleke jongen met jeugdbrand, weggelopen van de ouderlijke breistoel, omdat hij de averechtse steken niet onder de knie krijgt. Flinke beloning voor de vinder. Maar het jonge moederhatertje zat veilig weggeborgen bij een zekere John, haha...

Jozef Stil jij. Laten we afspreken. Jij houdt je erbuiten. En jij moeder... je merkt... ik zie er niet tegen op je hier te ontvangen... ook al is er een hoop narigheid geweest tussen ons... ik wil zelfs proberen het op de vriendelijke slag te houden met je... maar begin dan niet 't verleden op te rakelen.

Moeder (Zacht) Waarom niet?

Jozef Als jij tracht in 't reine te komen met je zelf over al dat oud vuil van vroeger, goed, maar betrek mij er niet bij. Ik wil over al dat weglopen van mij en mijn broers niets meer horen.

Moeder Misschien heb je gelijk. Veel prettige herinneringen hebben wij niet aan elkaar. Ja, voor de prettige herinneringen met je bij haar zijn. (Tracht te lachen) Jullie zijn altijd dikke maatjes geweest samen.

Nicht Dat zit ook wel al in de vergeethoek hé Jozef?

Jozef Niets heb ik vergeten, ik zie enkel 't nut niet in alles nog eens te herkauwen.

Nicht Ja, voor jou telt enkel dat je nu bereikt hebt wat je wou.

Jozef Hé?

Nicht Dat je een gekend schilder geworden bent... weet ik van je vriend... dat je de prijs van de stad gewonnen hebt, de gouden borstel, tja... ik mocht wel niet...

Jozef Christus nog aan toe... dat ook nog...

Nicht Nou... hij zei dat je naam gemaakt hebt als schilder, meer niet...

Jozef Dat heb je weer knap geleverd, laten we de Jozef nog wat belachelijk maken, is het dat?

Vriend Maar...

Jozef We waren toch zo afgesproken: dat je mocht experimenteren op de anderen, maar niet op mij.

Moeder Wat is dat allemaal?

Nicht Jozef, ben je dus niet..? Maar waarom zegt hij dan zoiets?

Vriend Zet niet zo'n kop! Zij deed het me zeggen, die geit daar. Ze draaide maar door. Is Jozef al beroemd? Hij is toch beroemd hé? Hoe beroemd is hij wel?

Jozef Hou op. Dat woord zit me tot hier. En vooral al wie het horen wil, voor de eerste en voor de laatste keer, ik ben niet "beroemd". Ik raak geen penseel meer aan. Ik ben maar een kladschilder, die nog niet goed genoeg is om gevels te schilderen, en 't kan me verdomd niks bommen. De kleine zelfstandigen en de proletariërs zijn ze nu tevreden?

Moeder Je moet je niet zo opwinden. Ik had het wel verwacht. Wie kan nu leven van schilderijen? Ik moet me thuis al weren met mijn breigoederen.

Nicht Maar ik... ik had gewenst dat je zou slagen, Jozef. Het spijt me...

Jozef Hou je troostwoordjes maar. Ik heb hier niet te klagen, hé John. Wij hebben een bescheiden, maar aangenaam leven, wij tweetjes, buiten de talrijke zeldzame keren, dat hij me zit te pesten.

Moeder Maar waarvan leef je dan? Wat doe je voor beroep?

Vriend Wij hebben een eerbaar beroep, mevrouwetje, een sociaal beroep, wij, met ons hart dat meevoelt met de mensheid, wij helpen de noodlijdenden.

Moeder Wat is het dan?

Vriend V.A. Vruchtafdrijvingen. 10.000 knotsen per keer. En als 't een tweeling is: het dubbele.

Moeder Ik heb genoeg van je gezever. Waarom moet jij steeds antwoorden in Jozefs plaats? Jozef, wat doe je voor beroep?

Jozef Garçon.

Nicht Garçon?

Jozef Garçon!

Nicht Jij?

Jozef Ik.

Nicht (Ongelovig lachend) Je wil ons weer iets wijsmaken, is dat nu een beroep voor jou, garçon?

Moeder Het is 'n middel als 'n ander om aan de kost te komen.

Nicht Dat meen je niet.

Jozef Garçon spelen is niet zo'n kwaai job. Je hebt een hagelwit kreukvrij vestje aan, met blauwe galons, als een officier uit de tropen. Je ziet er deftiger uit dan iemand die opgebaard ligt...

Nicht Hou me niet voor de gek. Ik vind het spijtig van je, jij die altijd je eigen wil wou doordrijven, die iets van je leven wou maken. En nu...

Jozef Ja, nu moet ik het bij de minste vingerknip van de klant, op een drafje zetten. Er zijn zo van die lastige klanten. Zoals dat dik wijf, hé John. Vooruit, jij bent het dik wijf en ik de garçon.

Vriend (Speelt dik wijf) Garçon! (Knipt)

Jozef Mevrouw...

Vriend Garçon, er zwemt een haar in mijn bier, en je hebt gemorst op mijn blouse...

Jozef (Tot anderen) Terwijl ik die dikke bedien, lees ik altijd een litanie verwensingen ter harer ere. (Tot vriend) Jij, met je slap weduwenpensioentje, als je niet zwijgt, plet ik die miere-eterskop van je tussen de deur.

Moeder Maar je zegt 't wel stilletjes zeker? Nou, ik betwijfel toch of je werkelijk zo verlekkerd bent op dat soort werk.

Jozef Ik ben 't gewoon geworden. Ik hou van mijn werk. Haha, John kijk hoe haar ogen diep in mijn ziel pijlen om te weten of ik dit wel meen.

Nicht (Tot vriend) En wat heb jij voor beroep?

Vriend Garçon.

Jozef Garçon? (Ze doen nicht na)

Vriend Garçon?

Jozef Jij?

Vriend Ik! (Lachen)

Moeder Heel subtiel hoor, die humor van jullie. Doe je dat altijd zo Jozef, eerst ruziemaken met hem, en 5 minuten later weer de beste vriendjes zijn?

Jozef Ruzie maken?

Vriend Nou ja, omdat ik die daar wijs gemaakt had dat je beroemd bent. Dat was een mopje, een klein experimentje op een provinciemeisje. Jozef was niet zo erg kwaad hoor.

Nicht Provinciemeisje! Wat ben jij dan wel. Een oude maniak, die niks ankers kan dan mensen duvelen.

Vriend Juist, voor rare moppen moet je bij mij zijn. Ik ken er bij dozijnen. Van welk soort houd je? Ik heb drie categorieën moppen, voor vrouwen, voor kennissen en voor intieme vrienden. Dat zijn de zwaarste. Maar ik heb geen vrouwen en geen kennissen, dus ken ik alleen de zware.

Moeder Een andere keer. Ik ga ook een mop uithalen. Ik ga in de auto wat dingen halen die ik voor je meeheb, Jozef. Dit is het goeie moment, vinden jullie ook niet.

Nicht Ik help je even tante.

Jozef Hebben jullie wat meegebracht?

Vriend Ben je zo bang voor een mopje? Dit is mijn laatste nieuwe hoor. (Vriend roept het de moeder na, zelfs terwijl ze buitengaat, ze luistert niet. Als ze weg is vertelt hij het verder aan Jozef, die ook niet luistert) Nou, er is een bende rakkers, schoolmakers, en ze zullen gaan voetballen. Maar eerst lopen ze nog aan bij een vriendje van hen, Rikje. Je moet weten, Rikje is een dutsje, geen armen, geen benen, een waterhoofd, enfin, een gedrocht. Nou, de vader van dit misbaksel doet de deur open en vraagt wat de jonge knapen wensen. Heel beleefd vragen ze of Rikje mee mag naar 't voetbalveld. HOREN JULLIE? Of hij mee mag naar 't voetbalveld. De vader is verwonderd en zegt dat dat niet kan. Rikje kan toch niet voetballen in zijn toestand. En weten jullie wat de rakkers zeggen, weten jullie dat? Ha, stik, jullie zullen 't niet weten ook. Hé, Jozef, ze zeggen: maar mijnheer, wij komen niet om Rikje omdat we een speler te kort hebben, we hebben enkel 'n bal tekort. Haha, zo 'n knal van een lol en jij houdt je kop zo serieus. Ha... (Zet zich) waarmee we vandaag opgescheept zitten. Zo'n twee krikken. Die nicht van je... zo 'n kuiken. Je kan haar van alles wijsmaken.

Jozef Jaja. De gouden borstel...

Vriend (Werpt 't van zich af als 'n futiliteit)

Jozef Waarom deed je dat?

Vriend Ho, ik wou haar hart niet breken, ze verlangde er zo naar te horen dat je een soort Picasso bent. En eerlijk gezegd, ik had er ferm deugd van haar beet te nemen.

Jozef En daarbij had je niet gedacht dat ik zo in een nare situatie zou komen.

Vriend Is dat nu zo erg? Je moet maar meespelen met me. Je hebt zelf nog niet veel speldeprikjes gegeven.

Jozef Zouden we 't niet beter wat kalmer aan doen nu? Ik heb nu al wat meegedaan met je. Al dat pesten, wat win je daar mee? We kunnen hen gewoon zo buiten krijgen.

Vriend Oh, mijn kleine vriend begint van gedacht te veranderen? Voel je de familiebanden weer opkomen in je? Val je weer in zeemzoete aanbidding voor je moeder?

Jozef Ik wil het hier gewoon wat kalmer hebben. En ik ken je, als ik je laat begaan, weet je van geen ophouden meer.

Vriend Of zit die auto in je kop, of die geschenken, of het lieve diertje Fanny?

Jozef Met jou valt niet te praten.

Vriend En je wil dat ik mijn mond hou tegen hen.

Jozef Ja. Die grote bek van je.

Vriend Je vraagt veel van me. Ik zal proberen je dat genoeg te doen. Maar ik wil hem nog één keer heel wijd open zetten. Ik heb zo 'n plannetje. Ik wil uitvissen wat ze hier eigenlijk komen doen. Ik vermoed het. En jij waarschijnlijk ook. Maar ik wil zeker zijn.

Jozef Waarvoor ze gekomen zijn?

Vriend Stil maar. Laat mij enkel nog één keer mijn gang gaan.

Jozef Wat dan?

Vriend Ik vraag je niet veel. Ik ga een beetje intiem doen met je, je kent dat. Maak je geen zorgen, ik zal niet overdrijven.

Jozef En je denkt dat ik je zal laten begaan?

Vriend Om het even. Maak je dan maar stevig kwaad op me.

Jozef (Moe) Ha, John...

Vriend Dus akkoord. Ik nog een keer mijn bakkes openrekken en jij je kwaad bloed maken. Je zal zien: het zal een knaleffect geven.

Jozef Ach jij... Geef me liever zo 'n vloeibaar knaleffectje.

Vriend Tot je dienst. (Gaat springend whisky inschenken) Maar niet teveel drinken. Je moet nuchter blijven, om klaar te kunnen genieten van mijn bokkesprongen.

Jozef Je zal 's met je kop tegen de stenen rammelen als je zo blijft springen. Je onderschat mijn moeder.

Vriend Mijn bokkesprongen zijn perfect, zie je? Nou, spring mee. Het is heus niet moeilijk. Toe Jozef! Zo zullen we heet opgewarmd en met soepele spieren op het terrein komen. (Doet Jozef 'n beetje meespringen)

Moeder (Ze zijn er weer, moeder met tas in de hand) Hebben jullie zich zat gedronken in die vijf minuten?

Vriend Ja, poepzat. Dans je niet mee? Kom nichtje, ik ga je tenen blauw maken. Geen goesting? Mij goed... nooit succes gehad bij jouw sexe.

Moeder Ik heb hier een paar kleinigheden... (In tas)

Nicht Wacht tante. Jozef, sluit je ogen. En handen uitsteken. (Jozef gehoorzaamt) Als een klein jongentje, mooi zo. En niet kijken. (Houdt haar hand voor zijn ogen) Haha, je bent een foto waard.

Jozef Wat zijn het? Pralines, koekjes, of is het vloeibaar?

Nicht Jij denkt maar aan je buik, jij. Geef 't hem maar, tante.

Moeder Het is niks bijzonders hoor. (Legt boeken in zijn handen)

Jozef Mag ik kijken? Mijn armen worden stijf.

Nicht Nee... (Moeder stapelt nog boeken op zijn handen) Nu mag je kijken.

Jozef Hola. Zo 'n stapel zeg. dat weegt nogal.

Vriend (Neemt enkele boeken over van Jozef en laat ze vallen) Geef hier... sorry... 't is niet erg. Ze zijn nog heelhuids. Mm... boeken, lekkere boeken. Ik voel me intellectueel worden zeg. John, de minister van ondervoeding en cultuur.

Nicht Kan je wel lezen?

Vriend (Steekt tong uit) Ja, kostschoolstertje. Sedert 3 jaar al.

Moeder Wat zeg je ervan Jozef? Ik had gedacht: Jozef zal wel in de kunst zitten. Daarom heb ik zo 'n paar boeken over kunst gekocht voor je. Ik weet niet of je er nu nog iets mee bent.

Jozef Oh, jawel. Dit moet een hoop geld gekost hebben. Is me dat een prijsdeling. (Legt ze weg)

Vriend (Bladert in de boeken, fluit bewonderend) De ouwe kunst, met grote K. De ouwe blote spierenbundelkunst. Griekenaren en Romeinen. Echt iets voor de intieme avonduren. Niet kwaad bedacht. Maar als je denkt Jozef hiermee te kunnen paaïen...

Jozef Ik begrijp niet waarom je persé geschenken hebt willen meebrengen. 't Is mijn verjaardag niet.

Vriend Begrijp je dat niet Jozef. Zo wil je moeder je gevoelens voor haar een beetje soepel maken. Een soort omkoperij, oogverblinding. Om te tonen hoe goed het bij haar thuis is, en hoe armzalig hier.

Moeder Daar begint ie weer te raaskallen. Zeg hem eens dat hij zwijgt, Jozef. Waarom laat je toe dat hij zich met alles bemoeit?

Jozef (Niet onvriendelijk) Tja, ik ben zijn vader niet. Als HIJ iets zegt dat jij niet graag hoort, moet je dat met HEM uitvechten, niet met mij.

Moeder Ho, het zit zo! Nou dat is nog iets dat ik weet hé. (Poogt te lachen)

Nicht Hij bedoelt het goed, tante. Hé Jozef? Jij bent je moeder toch wel dankbaar voor die mooie en dure boeken? (Licht spottend met moeder)

Vriend Duur ja. Dat hebben wij al begrepen, dat ze een dure vrouw is, jouw plaats is niet hier, hoe je nog niet flauwgevallen bent van die armoezaaierslucht. Men zou zich afvragen wat zo 'n dame als u hier wel komt zoeken.

Moeder Wat ik hier kom zoeken? Dat zou wel een verrassing voor je kunnen zijn, verwaande...

Vriend Je woordenschat ondergaat de invloed van het milieu. Jij denkt dus dat ik er geen benul van heb waarvoor je hier bent?

Jozef Niet te uitbundig doen hé.

Vriend Zet je maar in de tribune jij. Je mag toekijken.

Moeder Waarvoor ben ik hier dan wel? Voor de dag ermee!

Vriend Je denkt dat ik de ware reden niet ken hé. maar dat doe ik wel. Je wil laten uitschijnen dat je zo maar eens goeie dag komt zeggen hé. Maar je mikt veel hoger. Je bent hier op zoontjesjacht. Je hebt ze haast allemaal kwijtgespeeld die knapen van je. En nu kom je eens uitvissen of er geen terug te winnen is.

Moeder En zelfs al was dat zo, zou het jou wat aangaan?

Vriend Mij wat aangaan? Alsof ik een vreemde ben voor Jozef. Wij wonen hier samen. Wij zijn twee intieme vrienden. Wat Jozef aangaat, gaat mij aan. En omgekeerd.

Jozef Zouden jullie er willen een eind aan maken?

Vriend Of misschien heb ik me vergist, en kom je gewoon eens kijken hoe Jozef 't nog stelt. Of er goed voor hem gezorgd is, tijdens jouw afwezigheid. Toon het haar eens Jozef. Kom eens.

Jozef (Gaat met tegenzin naar vriend) Alsjeblief John...

Vriend Duurt niet lang. Kijk nou maar moedertje, je ziet toch dat hij in prima staat is. Die wangen, hoe glad, en dat voorhoofd, een spiegel, dat haar, sterk haar, en die hals, een toevluchtsoord, een oase. Ik verwed er mijn grote teen op dat 't nichtje die hals zo zou willen kussen.

Jozef Laat me los.

Vriend Je ziet toch dat ik hem in de watten gelegd heb. Ja, wij hebben perfect met elkaar leren samenhokken, niemand hebben wij hier nodig, hé hondje. Toe, leg het haar eens uit wat een warm stel wij vormen. (Streelt hem)

Jozef (Trekt zich terug) Verdomde hangbuik. Jij weet nooit maat te houden. Het is altijd hetzelfde met jou, met je vulgair gedoe.

Vriend Wat is er, heb ik iets misdaan? (Komt nader)

Jozef Blijf van me af. (Duwt vriend weg, die terugduwt en zo Jozef kwetst. Jozef struikelt en voelt aan zijn lip)

Nicht Heeft hij je pijn gedaan?

Jozef (Blijft aan lip voelen)

Moeder Jozef! Met welk een vent jij hier samenwoont zeg. Een mooie vriend is het, die je hebt. Laat hem naar de hel lopen, en kom mee met ons. Kom weer bij mij wonen. Daar zal je betere "vrienden" hebben. Jozef, sta op! (Ze wil samen met nicht Jozef recht trekken, maar deze lacht naar vriend, die terug lacht. Vriend trekt Jozef recht)

Vriend Je ziet wel dat 't 'n goeie truc was. Je ziet wel hé. Wacht, ik zal je een bloedstelpertje geven (Geeft hem whisky), je hebt het verdiend je vitamientje. Je hebt je kranig gedragen.

Moeder Wat betekent dit allemaal Jozef? Wat zijn jullie hier aan 't uitbroeden?

Vriend Kalm moedertje. Alles zal vlot verlopen nu. We weten eindelijk waar we aan toe zijn. Je bent dus wel degelijk op zoontjesjacht.

Moeder Jozef, je hebt toch gehoord wat ik je gevraagd heb. Wil je niet meer bij mij komen wonen?

Nicht Wat heb je toch?

Jozef Mijn tand doet pijn.

Nicht Je tand? Van die slag?

Vriend Hij heeft dat vaker. De pijn komt plots op en is even plots weer weg. Tja, met zo 'n rij slechte tanden.

Nicht Kleine bange jongen. Heb je nog steeds zo 'n schrik voor de tandarts?

Vriend Ja. Hij doet in zijn broek als hij denkt aan die boortjes en tangen. Spoel je rot tandje hiermee. (Wijst op whisky)

Jozef (Doet het, dan triomfantelijk) 't Is over.

Moeder (Duwt nicht weg) Jozef, waarom hou je me voor de gek. Vind je dat zo plezierig?

Vriend Ho, dat was het laatste experimentje hoor. Ik houd er nu mee op, ik heb het Jozef toch beloofd...

Moeder Naar jou luister ik niet meer, vuilpoes.

Vriend Ik, een vuilpoes? Ho... dat was niet echt daarnet, dat was een spelletje om je uit je schelp te doen komen. Is 't niet prachtig gelukt? Je hebt je mooi bloot gegeven.

Moeder Welk een taal spreek jij? Experimenten, spelletjes? Wat is dat allemaal? Wat willen jullie daarmee, Jozef?

Jozef Ik weet niets.

Moeder Waarom laat je je zo inpalmen door hem? Zo 'n zo 'n...

Jozef Je wil dus dat ik weer bij jou kom wonen.

Nicht ...je zou er een goed leven hebben.

Jozef (Kijkt kalm moeder aan) Ik zou niet weten waarom ik hier zou weggaan. Ik leef hier, ik werk hier, ik ben hier thuis.

Moeder Kan je je hier thuis voelen, ja? Een mooie thuis is het. (Kijkt rond en naar vriend)

Vriend Bij jou is alles beter natuurlijk. Bij jou is het een paradijs! Maar waarom is hij van je weggelopen?

Jozef (Wijst naar vriend en knikt)

Moeder (Schiet kwaad uit) Zie je niet zelf hoe je hier leeft? Als een huishond leef je hier. En die daar is je baas. Hij doet met je wat hij wil, hij leert je kunstjes, spelletjes en hij mag je zelfs slaan, je mag niets terugdoen.

Jozef Ik ben hier de slaaf. En jij komt me uit mijn ketens redden. Is het zo? Is je ouwe dag je zo kinds aan 't maken? Haha... ze is echt aftands aan 't worden. Ik ben hier de huishond, zegt ze.

Vriend Ze is niet goed op de hoogte. Jij noemt mij altijd de huishond, en ik jou de ezel.

Moeder Ja, ik ben aftands aan 't worden. Gehoord, Fanny, HOE TOF wij hier ontvangen worden, HOE TOF het hier is.

Jozef Doe jij er ook maar een schepje bij, terwijl we toch bezig zijn... vooruit...

Nicht (Kijkt Jozef in de ogen) Ik zal je niet uitschelden voor huishond of ezel, of wat ook. Zo 'n namen heb ik je nooit gegeven, wel andere.

Vriend Mijn lieve Jozef, mijn enige, mijn schetebeze Jozef. Negen jaar lang heb jij hem zo troetelnaampjes blijven geven hé? Je hebt zeker veel geschreid toen hij weg was. Ik zie je al zitten voor je "toilettafel" op je kamer, met je haar languit, stilletjes wenend, troetelnaampjes aan 't prevelen. Zo zielig, een hoopje ellende. Laten we allen zilte tranen storten...

Jozef Jij ook. Doe maar. Om ter grootste zegers uitslaan, om ter hardst roepen. De lol kan niet op.

Vriend Hé? Last van je zenuwen. (Gaat naar Jozef toe)

Jozef Laat me met rust. (Vriend kijkt hem aan, lacht, haalt schouders op. Plots doet moeder haar mantel aan. Vriend kijkt verwonderd)

Moeder Ik laat je alvast met rust, Jozef. 'k Ga een luchtje scheppen...

Vriend Ben je al weg? En laat je het nichtje bij ons achter? De groeten thuis hé.

Nicht Waar ga je tante?

Moeder Een frisse kop halen. 't Is hier...

Vriend Kan jij 't hier nog uithouden kindje, voel jij je nog kloek genoeg? (Moeder af) Hahaha, mensen, mensen, wat heb ik genoten van mijn experiment. Alles verliep volgens plan, ik lok de moeder uit, de moeder vraagt de zoon mee, en

de zoon weigert kordaat. Prachtig was dat. Heb jij er niet van genoten? Je kijkt zo zuur. (Knijpt in Jozefs arm)

- Jozef Jaja. Je moet me daarom geen pijn doen.
- Vriend Ze zal er nu wel rap vandoor gaan. Anders zal ik me verplicht zien, haar nog 'n aanmanend duwtje te geven. (Tot nicht) Maar jij mag nog 5 minuutjes blijven. Je moet eerst Jozef nog verklappen hoe je negen jaar lang hebt zitten schreien voor hem, op je kamer.
- Nicht Jij met je schreien voortdurend.
- Vriend Wees nou eens eerlijk, heb jij nooit geschreid, toen Jozef weg was?
- Nicht (Agressief) Ja..?
- Vriend Vooral als je je eenzaam voelde, 's avonds?
- Nicht En dan?
- Vriend Toen je ging slapen, met je slaapkleed aan, en met je haar languit. Je bekeek jezelf in de spiegel en je zag hoe verdrietig je was.
- Nicht En al was dat zo...
- Vriend Juist. Daarom moet je 't er nu over hebben, daar wil Jozef meer over horen...
- Nicht Zal ik wel eens doen, als jij er niet bij bent...
- Vriend Ho, mag ik 't niet weten? Stond je daar zo speciaal? Kom kom... pikante détails, voor de dag ermee. Wij artiesten onder elkaar...
- Jozef Ha John, ik krijg een schele kop van jouw getater.
- Vriend Hoe stond je daar? Zonder kleertjes aan. Poedeldepoedeldenaakt?
- Jozef Je bent belachelijk.
- Vriend Zou je het Jozef niet eens tonen? Nee? Braaf meisje? Maar je haar, dat mag je laten zien. Niet aan mij, maar aan Jozef. Misschien kan je hem zo verlakken. (Vriend doet haar van nicht losvallen. Ze strubbelt tegen)
- Jozef Verdomd, begin je nu zo...
- Nicht Het is niet erg Jozef, je hebt het vroeger zo dikwijls zelf gedaan, weet je 't niet meer?
- Jozef (Zucht en gaat drinken)
- Nicht Weet je nog hoe je me noemde, zo? (Doet haar haar van één oog)

Jozef Tja... vamp.

Vriend Jij een vamp. Een vampier bedoel je. Haha. Zeg vampje. Ik mag een stukje van je pluimen afsnijden hé. Voor mijn verzameling. Ik zal 't je betalen.

Nicht Nee, en blijf van me af.

Vriend Kom, een plukje maar.

Jozef Hou op met die kinderachtigheden. (Vriend begint iets te zoeken in laden, enzo)

Nicht En ik? (Drinkt van Jozefs whisky) Weet je nog hoe we dat deden, Jozef? (Ze steekt haar haar in 't glas en laat Jozef eraan likken) Haha, je bent nog niet alles vergeten.

Jozef Ben jij iets aan 't zoeken?

Vriend Zwijg maar jij. Vrij liever met haar. Ze verlangt er zo naar. En jij ook, ik hoor je hijgen tot hier.

Jozef Wat zoek je?

Vriend Een fototoestel om een kiekje te nemen van de vampier en de hijger.

Jozef Fototoestel? Dat hebben wij toch niet.

Vriend Geeft niet, ik zoek toch. Misschien heeft je sinterklaasmoeder er hier een verstopt.

Nicht Laat hem toch, Jozef. Kom liever eens proeven. (Wil weer haar haar in Jozefs glas dompelen)

Vriend (Knijpt haarlok van nicht af) Haha... gescalpeerd! Mm... wat een geur, wat een kleur. Een pracht van een snor ga ik me hiervan maken.

Nicht Wat... mijn haar!

Jozef Wat is dat? Maar jij bent gek zeg, stapelonnozelgek.

Vriend (Terwijl Jozef voor nicht zorgt, gaat hij zich 'n snor maken voor de spiegel) Gaan we cinema spelen zeg! Ha, ik weet welke rol ik ga spelen. Een blonde Duitser uit bedovergrootvaders tijd. Bewonder die Teutoonse snor. Ik ben een volbloed Ariër, Heinrich Wolfgang Friedrich, de wereldvermaarde Jodenverdelger.

Jozef Kan jij mij verklaren... (Ziet moeder binnenkomen en duwt nicht in haar armen) Ha, daar ben je. Je hebt het weeral gemist, het mooiste nummer. (Gaat in richting van vriend)

Vriend (Stapt soldatesk door de kamer) In het totaal reeds elvendertigduizend Joden vergedelgd... geverdolgen. En halfdubbelzoveel vrouwenhanden op hun achterste doen vastgroeien. Resten nog enkele tientallen Jodinetjes die verdoken leven bij... bij... (Pakt flessenopener en speurt naar nicht)

Jozef John...

Vriend Stil luitenant. Daar, één der allerlaatste dochters van Zion. Vóór de inquisitie ermee! (Wil nicht vastgrijpen)

Jozef (Duwt vriend weg) Afblijven!

Vriend Maar het verzet van het verzet is hevig. De partisanen beschermen het onreine bloed. De machtige arische krijger zocht zijn heil in de strategische terugtocht. (Loopt rond tafel)

Jozef (Zit hem nu) Hou daar mee op...

Vriend (Kijkt in 't voorbijgaan in spiegel) Mooi ben ik, mannelijk. Laten we feestvieren. Muziek! Frankfurtenwijn, moezelworsten, dansen! Dans met mij schone... (Tot Moeder)

Moeder Ga weg.

Vriend Vuile overloopster, landverraadster. Jouw kop zullen ze kaalscheren. Hahaa...

Jozef (Trekt vriends snor af)

Vriend (Beetje geschrokken, lacht dan stilletjes) Iets niet in orde? Moet de Jozef voor een kleine onderbreking zorgen? Goed, dan gaan we verder. Stilte, men draait...

Jozef (Grijpt hem ruw bij de arm) Is het uit, ja?

Vriend Wat uit?

Jozef Ben je gek aan 't worden, of wat?

Vriend Ik heb zin om cinema te spelen, dat is alles.

Jozef Jij hebt zin om iedereen het leven zuur te maken, met je verdomde spelletjes, haar haar afsnijden, waarvoor was dat nu nodig? Het zit me tot hier! Je zou nog één experimentje doen had je beloofd, maar jij wenst verder te gaan hé.

Vriend Doe niet alsof je niet genoten hebt van mijn spelletjes. Je deed er gulzig aan mee. Met die plotse tandpijn en de rest.

Jozef Juist, maar dat haar afknippen was teveel.

Vriend Vind ik ook, ze had haar teveel. Haha, dat is typerend voor jou. Je wil je gehate familie wel wat plagen, ja, maar zodra de plagerijen wat serieuzer worden, krabbel je terug. Ik wil dat je aan mijn kant staat, zelfs al ga ik te ver.

Jozef Nee!

Vriend Wil je me tegenwerken?

Jozef IK WIL DAT JE OPHOUD MET JE STOMMITEITEN!

Vriend Jij weet toch beter, Jozef. Ik beslis hier of iets gedaan is of niet. Ik doe al de spelletjes die ik maar wil. 't Is pas gedaan, als ik het zeg. Zo is het altijd geweest, meen ik.

Jozef Proberen. Enkel 's proberen. Ik sla je smoel kapot, kan je weer cinema spelen: de ariërs verslagen.

Vriend Zo! (Ironisch)

Moeder Het is me wat moois. Een meisje haar haar afsnijden, heldhaftig is dat. En dat spotten met de oorlog. Jij hebt er geen recht toe. Jij hebt het niet meegemaakt. Het was niet zo gezellig als cinema spelen hoor.

Vriend (Wimpelt haar af, in gedachten verzonken) Zo zit dat, zo, op mijn smoel slaan hé. Jij verdedigt je familie voortreffelijk. En ik had je nog zo verwittigd niet te supporteren voor hen.

Jozef Ik veeg mijn voeten aan jouw verwittigingen.

Moeder Waarom mag Jozef niet vriendelijk zijn met ons? Dat begrijp ik niet.

Vriend Omdat jij Jozef wil wegpikken van me.

Moeder Wegpikken van jou? Hoezo, van jou? Jij bent toch maar een vreemde die toevallig met hem een kamer deelt, een vriend van hem, al gedraag je je maar eigenaardig voor een vriend.

Vriend Nogmaals: ik ben niet een vriend, maar DE vriend van Jozef. Wil je meer weten erover?

Jozef Hou je bek!

Moeder Je mag gerust...

Jozef Zwijg. Jij ook!

Vriend (Er valt een stilte) Wat een stilte. Je kan een haar horen vallen. (Laat er een vallen)

Jozef Jij wil ermee doorgaan hé... (Ze kijken elkaar uitdagend in de ogen)

Vriend Ja...

Jozef Zoals je wil.

Vriend Zoals je wil.

Nicht Al dat ruziemaken, ha Jozef, waarom doet hij dat? Wat wil hij toch?

Vriend (Tot moeder) Gehoord? Hij snakt jou ook al af. Hij verdedigt zijn familie steeds voortreffelijker. Maar dan enkel de jongste pruim. Enfin, hij denkt dat hij haar moet verdedigen, omdat er wat aan haar haar geknipt is. Waar ie zich over opwindt. Zo 'n kuiken, een paar pluimen min of meer. (Jozef kijkt hem dreigend aan) Als je zoveel voor haar voelt, trek haar in de keuken, val haar aan in de rug, trouw met haar. Arm meisje, zo jong, zestien lentes en al in het huwelijksbootje. Met zo'n brute ouwe dronkelap. Om de drie maanden zal hij je zwanger maken. Je zal vijf jongen per worp krijgen. Ik voel met je mee. Ik zie me verplicht je over hem in te lichten, vóór je de grote stap waagt. Zeg, waar gaan jullie op huwelijksreis? Een week naar de zoo?

Jozef (Treurig) Er is geen verband... wat jij... uitkraamt heeft geen zin... het slaat op niets. Jij wordt stilaan gek, vermoed ik.

Vriend Het hééft verband. (Tot nicht) Ik zal jou inlichten dus over het verbogen leven van je aanstaande, over de jaren dat hij bij mij woonde...

Jozef Zo is het dus, dat jij wil doorgaan...

Vriend Niet bang wezen. Ik verklap niet alles. Enkel iets over de eerste jaren van onze... samenwerking... zoiets over jouw korte maar welbewogen artistieke loopbaan.

Jozef Denk je me daarmee te kunnen pesten? De Jozef is een schromelijk mislukt artiest. Nog eens, tot vervelens toe...

Vriend Des te beter als 't jou niks kan maken. Zodus, zodus... (Tot nicht) Toen Jozef nog thuis was bij jullie... diep in de polders... in dat minuscuul stadje van jullie... was hij een brave stoute jongen, volop in zijn late apejaren. Hij zat nog gans onder de jeugdbrand en de puisten, maar hij wou al op eigen vleugels gaan vliegen. De echte reden van zijn weglopen...

Jozef Daar zal jij het niet over hebben...

Vriend Laat mij uitspreken. De echte reden van zijn weglopen ga ik niet vernoemen. Dat is een te kies onderwerp. Misschien is dat iets voor later...

Moeder Jij hebt héél wat verhalen in voorraad hé.

Jozef Hij is een geboren verteller. (Schenkt zich de laatste bodem van de fles in)

- Vriend Dat ben ik. En jij een geboren dronkaard. Is de fles weeral leeg? Ga maar op zoek in alle kasten en laden naar nog ergens een bodempje. Ondertussen ga ik verder. Zodus, zodus, één van de redenen van Jozefs weglopen, zullen we maar zeggen, was dat hij beroemd wou worden. Hij wou naar de grote stad om carrière te maken als schilder... of dichter... of als allebei. Maar eens in de grote stad aangekomen, loopt hij er hopeloos verloren. Hij schreit bittere tranen van spijt. Maar net op het ogenblik van diepste verdriet, heeft hij 't geluk een barmhartige samaritaan te ontmoeten.
- Nicht Dat was jij zeker!
- Vriend Goed punt.
- Jozef De barmhartige uitbouter zou je hem beter noemen.
- Vriend En die barmhartige ziel geeft het verloren schaap onderdak, voedsel, kleren. En laat hem een jaar lang op zijn kosten een kunstschool volgen. Allemaal gratis voor niks.
- Jozef Ja... (Bitter)
- Vriend En onze held fleurde op. Hij liep aldoor maar te roepen: ik wil beroemd worden, ik wil beroemd worden, en ik ben niet beroemd, maar ik moet beroemd worden. En hij zou er 's aan beginnen zie. Hij liet de school voor wat zij was...
- Jozef Jij besliste dat ik de school zou verlaten.
- Vriend En hij had het gevonden, het magische woord om beroemd te worden, de new-look, de moderne middelen van de moderne artiest. Niet meer zitten vitten op zijn eentje tussen vier muren, maar de wereld in, de actualiteit in, de kranten binnen, zijn naam zou in koeien van letters alle kranten bevolken. Met foto op de voorpagina. En dat toverwoord, dat alle poorten van de hemel voor hem zou openen, welk woord was dat? Schandaal. SCHANDAAL!
- Jozef Ja, dat was jouw idee.
- Vriend En de jonge leperd stelde zijn strijdplan op. Systematisch, exact, wetenschappelijk bestudeerde hij, hoe hij door middel van links en rechts een beetje schandaal te maken, naam zou kunnen krijgen.
- Jozef Ik bestudeerde helemaal niets. Jij kiende alles voor mij uit. Jij besliste wat mij te doen stond. (Tot moeder) Om een paar dozijn leugens min of meer, zit die niet verlegen hoor.
- Moeder Dat merk ik wel.
- Vriend En het strijdplan werd aldus opgesteld: Maandag: op 'n vernissage van een niets dronken uitroepen, dat hij Jozef, het genie van zijn generatie was. Dinsdag: op een party de gastvrouw in haar vijver duwen. Woensdag: een

conservatief politicus zijn hoed afslaan. Donderdag: vechten met de politie, dronken weeral. Vrijdag: midden op straat zijn behoefte doen. Zaterdag en zondag: rustdagen, al de schandaalkranten doorlezen, op zoek naar een reportage over een van zijn heldendaden.

- Nicht (Lacht) Midden op straat...
- Jozef Jij hebt een ziekelijke verbeelding. Vind je zelf niet dat je iets teveel overdrijft.
- Vriend In grote lijnen was dat toch je plan. Maar, de arme kerel, hij bracht er niet veel van terecht. Wat hij zich zo mooi voorgesteld had, viel in de praktijk wat tegen. Nooit ofte nooit is onze debutant in de nabijheid van een conservatief politicus kunnen komen. En op die party werd hij eenvoudig niet uitgenodigd. Op die vernissage werd hij helemaal niet opgemerkt. Er waren er die gekker deden dan hij. Haha. Met dat beroemd worden van hem ging het niet zo vlot. Alles mislukte.
- Jozef Alles mislukte, spijs alle bemoeienissen van de grootste mecenas aller tijden. Bravo. (Klapt in de handen) Bedankt voor het knappe verhaal, mecenas.
- Vriend Dat was maar de helft van 't verhaal. Het mooiste komt nog.
- Jozef Er komt niets meer. Ik ben mislukt. En erna is er niets meer.
- Vriend Toch wel. Toch wel. Want alhoewel Jozefs eerste pogingen om door schandaal naam te krijgen mislukt waren, gaf hij 't nog niet op, hij zette door...
- Jozef Nee, John, nee...
- Vriend Hij vond een véél radicaler systeem uit. Hij wierp alles overboord: zijn eer en geweten. Nu pas zou hij echt schandaal maken.
- Jozef Verdomme, nu is 't genoeg. (Springt recht) Ik sla de tanden uit je smoel, heb ik gezegd.
- Vriend Dit mag ik toch niet verzwijgen voor het nageslacht, zeg nu zelf, het was een unicum, een mijlpaal in de geschiedenis van de kunst van de twintigste eeuw. Een document. (Gaat aan de andere kant van de tafel staan, uit vrees voor Jozef) Zie je, hoe hij er zich over opwindt. Het moet wel een en ander geweest zijn hé, dat nieuwe systeem van hem. Hé Jozef! Wat was het dat de journalisten naar de pen zou doen grijpen, dat de hele stad van jou zou doen spreken?
- Jozef (Stil dreigend) Het is genoeg heb ik gezegd.
- Moeder Maar als 't iets is dat Jozef niet graag hoort, zwijg dan, je zegt steeds dat je de vriend van hem bent...
- Vriend Nou, het zat zo. Jozef had het toch zover geschopt dat er een tentoonstellinkje van zijn werk gehouden werd, ergens in een klein zaaltje in een nog kleiner straatje. En hij bereidde er zich duchtig op voor. Op twee manieren, ten eerste

door alsmaar door doeken vol te kladden, en ten tweede door zich overal te tonen met mij... op een... eerder aparte manier. Eerst de doeken. Wat soort doeken waren het dan wel?

Jozef Ik waarschuw je...

Vriend Ho, het waren prachtige doeken, helemaal niet onknap geschilderd. Het merkwaardige was, dat zijn figuren allemaal mannen waren. Ja, nogal zwoel en verdacht. Niet dat de artiest, echt, in feite, met andere mannen iets zwoels of verdachts deed, nee hé Jozef.

Jozef HOU JE BEK.

Vriend Maar hij wou 't de goegemeente enkel laten geloven. Zo zou iedereen over hem de mond vol hebben, en over dat, oh zó ongewone gevoelsleven van hem. En om dat vermoeden bij de goegemeente nog meer te voeden, ging hij uit met mij.

Jozef Ik heb dit niet verdiend, John.

Vriend Meen je?

Jozef Ik sla je smoel kapot, je weet het.

Vriend (Grijpt schaar) Sla jij maar mijn smoel kapot, ik maak je oogkassen leeg. (Knijpt, zo Jozef op afstand houdend)

Moeder Voorzichtig jij, doe Jozef geen kwaad.

Vriend Hij ging dus uit met MIJ. Hij toonde zich overal met MIJ.

Nicht En dan, mocht dat niet?

Vriend Ha! Je weet niet hoe hij dat deed. Zijn kledij bijvoorbeeld, hij kleepte zich heel fijntjes, een beetje verwijfd... als 'n bepaald soort...

Jozef Geloof hem niet.

Vriend Als een bepaald soort potters. Kennen jullie dat, zo van die geparfumeerde schandknappen. Hij droeg van die spannende broekjes, zoals potters aanhebben, om aan andere potters te tonen hoe sexy ze wel zijn.

Jozef (Staat stil) Heel goed John.

Vriend En op de dag van zijn vernissage gedroeg hij zich volkomen als een potter met mij. Hij bleef dicht bij me aan, wierp me wulpse blikken toe. En ik moest dat spel meespelen met hem. Maar om jullie gerust te stellen. Het was allemaal maar gebaren hoor. Echt, in feite was Jozef niet zo 'n viezerik. 't Was maar komedie om in de belangstelling te komen. Is 't niet tactvol van me dat ik 't hen

zó vertel Jozef. Want wij weten dat 't maar een subliem spel was, je was geen echte potter, van je leven nooit geweest hé.

- Jozef (Komt op vriend toe, beheerste woede) Zeer tactvol, zeer tactvol.
- Vriend (Begint weer te pesten, achteruitdeinzend) Maar, helaas, het einde van 't verhaal is diep teleurstellend. Want, al speelde Jozef zijn walgelijk spelletje nog zo talentvol, hij werd er niet beroemd door, nee. Het veroorzaakte enkel afschuw bij de mensen. Ze keerden zich minachtend van hem af. Haha, een diepe, diepe ontgoocheling voor Jozef. En sedertdien heeft hij nooit meer geschilderd. Zo en niet anders is de korte maar welbewogen artistieke loopbaan van Jozef verlopen.
- Jozef Het beviel me, ik heb er met genot naar geluisterd. Laat me je feliciteren. Loop niet weg.
- Vriend (Achteruitdeinzend) Beviel 't jullie ook? En jij daar (Tot nicht), heb je nu nog goesting om geknuffeld te worden door hem?
- Jozef Laat me je feliciteren, kom. (Ze beginnen rapper achter elkaar aan te zitten)
- Vriend ...Of hou je van geparfumeerde lieverdjes als hij?
- Nicht Je hebt gelogen over Jozef. Leugens, niets dan leugens waren het.
- Vriend Goed zo, pak hem in je armen, je artiest, trouw ermee. Naar 't schijnt kunnen mannen van zijn slag heel mooie kindertjes maken. Met mooie ronde achtersten. Haha...
- Jozef (Slaat plots schaar uit vriends handen en pakt hem vast) Heb je soms nog een verhaaltje te doen? Vertel het vlug, want straks lig je daar horizontaal. Je hebt nu zoveel praats niet meer hé.
- Vriend Jij slaat me niet. Ik heb hier altijd alle verhalen mogen vertellen, die maar in mijn hoofd opkwamen. Nooit heb jij me daarvoor geslagen. Veel bedreigd, ja. Maar gedaan nooit. Lamzak! (Wil weggaan)
- Jozef Nee? (Slaat hem hard op de kaak, daarna in de maag) Je mocht vertellen, ja. Maar er zijn grenzen. Dit keer ben je te ver gegaan.
- Nicht Bravo, dat zal hem leren mijn haar af te snijden. Wat zei hij, dat hij de manager van Jozef was. Haha, zie hem liggen de manager. (Staat heel dichtbij naar hem te kijken, dan trapt ze 'n paar keer, zacht maar treiterig tegen hem aan)
- Moeder Kom hier jij.
- Jozef ...niet meer zo 'n verhalen hé John... niet meer zo 'n verhalen.
- Moeder Op mij heeft heel die historie, die hij daar staan brabbelen heeft, geen indruk gemaakt hoor. Hij heeft toch alles uit zijn duim gezogen.

Vriend (Zich moeizaam, half oprichtend) Hehe... dat moedertje, dat geloof jezelf niet...

Jozef (Naar vriend kijkend, tot zichzelf sprekend) Hij is nog vol vechtlust, hij kan zó opstaan en opnieuw beginnen. Maar ik zorg er wel voor dat ie niet meer opstaat.

Moeder Jozef, zou je hem niet beter laten voor wat hij is, vanavond... waarom ga je niet een eindje mee met ons... een borrel drinken of zo... hoor je me Jozef?

Jozef (Nog steeds naar de vriend starend) Hé?

Moeder Dat ik hier niet zou blijven vanavond, als ik jou was. Kunnen we niet ergens een borrel gaan drinken met ons drieën, waar 't een beetje rustiger is dan hier.

Jozef (Nogal bruto) Gaan jullie maar waar 't rustig is. Ik blijf hier wel in de duisternis rondhangen. Toe, gaan jullie nu maar. Jullie hebben alle nummertjes gezien die ter jullie ere werden opgevoerd. (Doet nicht rechtstaan)

Moeder Maar Jozef...

Jozef Ga maar, kom later 's terug, later...

Moeder (Duidelijk kwaad) Als 't dat is wat je wil...

Nicht Het is spijtig dat...

Jozef (Schreeuwt) JA, HET IS SPIJTIG. (Drumt nicht nogal ruw naar buiten)

Moeder Kom Fanny, we zijn hier weg. (Fanny gaat af met moeder, kijkend naar Jozef)

Jozef (Gaat vriend, die recht kruipt, rechthelpten) Jij zot. Je hebt 't weer eens verbrod, jij hangbuik, met je bokkesprongen... weer eens verbrod.

II

- Jozef (Komt binnen met flesjes en doosjes in de hand. Vriend, in opgeruimde stemming voor de spiegel) Hier heb je je prullen, een flesje mercurocroom 50 frank, een doos watten 20 frank, een pak pleisters 40 frank. Totale som 110 frank. Asjeblief, voor mijnheer.
- Vriend Zanic niet. Wij zijn er niet aan geruïneerd. Trouwens dat zal je leren de mensen te slaan.
- Jozef Waarom heb jij eigenlijk ontsmettingsmiddels nodig voor een schrammetje dat al 'n dag oud is.
- Vriend Ik heb 't weer opengestekt. Ik betrouw het niet. Deze kamer zit vol microben, ik wil niet dat ze zich in mijn wondetje gaan nestelen. Help me even.
- Jozef Wat?
- Vriend Gewoon van dat wondervochtje op de watten doen en hier doppen. (Wijst op schram)
- Jozef (Doet het. Ironisch) Tot je dienst...
- Vriend Nog een pleister erop. Ach ja, jij bent de oorzaak van al die narigheid. Je kan nu de schade helpen herstellen.
- Jozef Natuurlijk. Ik ben weer de oorzaak van alles. Maar had ik geen reden om jou te slaan?
- Vriend Ongetwijfeld.
- Jozef Die verhaaltjes die je over me te beste hebt gegeven...
- Vriend Niets dan de waarheid heb ik verteld. Maar ik wil er niet nader op ingaan. Mijn pleister zit zo goed, en ik voel me zelf zo goed vandaag. Nou, welbedankt.
- Jozef Ho, 't was graag gedaan.
- Vriend Dus toch?
- Jozef Ik heb je met alle genoegens die mep gegeven.
- Vriend Mep! Had je die goedkope grootwarenhuizenring niet aangehad, ik had er niets van gevoeld. En daarbij, ik heb me laten slaan.
- Jozef Wat lief van je.
- Vriend Ontgaat 't je dat ik mijn legerdienst gedaan heb bij de para's? Lijf aan lijf gevecht. Oorlogsvechten.

Jozef Jij met je papspieren para! Zal wel waar zijn!

Vriend Ja vriendje. (Met gebaren) Elleboogstoot op de slapen, ogen uitprikken met de vingers, de strot overbijten. Je zou daar braafjes staan zwaaien met de vuistjes en ik ondertussen een goedgemikte op je chareltje, en je bent naar dromenland.

Jozef Kijk eens aan. Het vechtersbaasje. Dat ben je nog altijd gebleven: een arrogant straatjongetje, uit de goot. Een ruziezoekertje.

Vriend In jouw eerbare familie kennen ze ook iets van kniestootjes en geniepige duwtjes. Zo heeft je moeder toch je vader in 't graf gekieperd?

Jozef Je bent een hele Hercuul, maar met al je boksknepen, ben jij het toch die met een gepleisterde kaak zit. Haha...

Vriend (Lacht mee) Die Jozef, synoniem van heldenmoed, sportieve paraatheid, geldingsdrang, een ode aan onze olympische kampioen. Ping, ping. Gitaar stemmen. Altijd verlekkerd op geweest. Ping, ping... In zo 'n gitaar zit toch lijn, vind je niet? Doet dit je niet aan iets denken? (Toont Jozef de vormen van de denkbeeldige gitaar) Net een vrouw hé, net je nichtje. Ha, lach eens kerel. Wat zit er in je kop? Lach eens...

Jozef Wat stel jij je wel voor? Je hebt me gisteren vernederd, belachelijk gemaakt, getreiterd, en nu wil je dat alles weer koek en ei is tussen ons. Je wil dat ik lach.

Vriend Het was toch ook om te lachen, gisteren. Eerst je moeder: "Lieve Jozef, ben ik veel veranderd? Kom terug bij mij, ik zit met een gefrustreerd moederinstinct." En je nicht: "Lieve Jozef, ik ben 9 jaar lang maagd gebleven, stel me nu niet teleur." Waren ze niet om te gieren?

Jozef Lach maar. De darmen uit je lijf. Tot ik je zeg dat het genoeg is. En dan mag je op je eentje liggen brullen, zonder mij, en zonder mijn moeder en Fanny...

Vriend Die komen niet meer.

Jozef Nee?

Vriend Zoals zij hier hartelijk ontvangen werden, zouden ze moeten gek zijn om terug te komen. Denk jij dat ze 't hier zo mieters vonden?

Jozef Ik raad jou aan niet meer zo "mieters" te doen tegen hen.

Vriend Sedert wanneer geeft jij mij raad?

Jozef Sedert vandaag. Ik ga gewoon vriendelijk tegen hen zijn. En ik raad jou aan het zelfde te doen. Ik laat me niet meer bepraten door je. Het is gedaan met: Jozef, mag ik hen nog wat speldeprikjes geven.

Vriend Had ik het niet gedacht dat ze je zover zouden krijgen.

Jozef Jij hebt me zover gekregen.

Vriend Ik begrijp je best hoor. je hebt goesting om wat aan de textiel van je nicht te friemelen.

Jozef Als ik daar zin in heb doe ik dat. En als ik zin heb om een tijdje bij mijn moeder te gaan wonen, doe ik dat ook.

Vriend En gisteren was je zo vastbesloten dat je niet met haar meewou.

Jozef Ik zeg ook niet dat ik wél zal meegaan met haar. Enkel dat ik zal doen waar ik zin in heb.

Vriend Is dat je wraak omdat ik je gisteren wat geplaagd heb? Een kleine binnenhuisrevolutie dus. De brave Jozef neemt het bewind over. Hier heb je je scepter, jongen. (Steekt hem iets belachelijks in de hand) Nu ben jij de dictator. Hoera voor de Jozef.

Jozef John. Je denkt dat je met me kunt sollen zolang je maar wil hé. Dat ik er best tegen kan. Maar je vergist je, het zit me tot hier... als je nog even doorgaat, dan...

Vriend Wat dan?

Jozef Dan ga ik mee met hen.

Vriend Zet dat maar uit je hoofd kerel. Jij hebt een hekel aan je moeder. En mij kun je niet zomaar over boord werpen.

Jozef Ik ken het liedje al. Je hebt zoveel voor me gedaan. Ik heb je pulls mogen dragen, je schoenen. Enz...

Vriend Ja, enz... Ik had een prima job toen ik je leerde kennen, mechanieker. Ik verdiende het geld, en jij leefde op mijn kosten, je zou beroemd worden en later zou jij mij onderhouden. Maar je hebt je gepermitteerd te mislukken. En de schuld is nog niet ingelost.

Jozef We zijn allang effen. Ik heb je terugbetaald door me te laten pesten door je. Veel te veel al heb ik verdragen.

Vriend Nee. Ik heb teveel gedaan voor je. Je hebt me zelfs betrokken in je dwaze schandaaltjes. Ik raakte er mijn job door kwijt. Herinner je je niet hoe ik je geholpen heb, tot het waanzinnige toe.

Jozef Ik herinner me enkel ruzies, geplaagd, gezeur. Jozef je bent een mislukt artiest, Jozef wat zoek je toch in die damesbladen?

Vriend De laatste tijd gaat het slechter tussen ons, ja. Maar jij hebt er ook schuld aan.

- Jozef Je loopt me achterna in de straten. Nergens kan ik gaan, of je bent er ook. Je bespiedt me. Steeds voel ik je achter mijn hielen.
- Vriend Natuurlijk. Om je recht te helpen als je dronken body omlaag stuikt.
- Jozef Je houdt er zo van dat ik een beetje bedwelmd ben. Dan doe je met me wat je wil hé.
- Vriend Als je denkt dat ik zo happig ben naar die drankpartijtjes van je? Dat braaksel op de lakens, op je kleren, op de vloer.
- Jozef Verwondert 't je dat ik soms dorst krijg van al dat gedoe van je, al dat pesten.
- Vriend (Stilte, ze zoeken een oplossing) Wat wil je dat ik dan doe? Je blijven verafgoden als een genie, het genie met de gouden borstel?
- Jozef Nee. Niets wil ik van je. Enkel een beetje rust, een klein beetje begrip... vreedzame verstandhouding.
- Vriend Alsof jij altijd zo gezellig bent.
- Jozef Weet jij hoeveel minuten... vrede... ik per dag beleef. Vijf minuten, als ik sigaretten koop bij dat ouwe mannetje in z'n krantenkiosk.
- Vriend (Ongelovig en spottend) Die ouwe... met zijn wratten?
- Jozef Ja, die ouwe met zijn wratten. Maar al zijn wratten glimlachen naar me. En de rest van de tijd loop ik bier aandragen voor de almachtige knippersbende (Knipt met vingers), of zit ik hier bij jou, de gediplomeerde in het mensenpesten.
- Vriend Ik wist niet dat je verliefd was op die ouwe...
- Jozef (Lacht verdrietig) Zo gaat het altijd, ik doe jou een confidentie, en jij gebruikt die maar om mij ermee te pesten. Maak me straks maar belachelijk bij mijn moeder. Ik zie 't je al zeggen: weet je vrouwtje, je zoon is verliefd op een ouwe vent. Ik word moe van dat alles, moe.
- Vriend Jozef... (Licht spottende toenadering. Jozef maakt afwijzend gebaar) Jozef... luister...
- Jozef Ja. Weer beloften. Mooie woorden. Dat je me met rust zal laten, dat je je mond zal houden. Ik ken dat al, die plotse bekeringen van je.
- Vriend Denk je dat ik het gemakkelijk heb. Straks komen ze terug, die twee. Ze zullen vechten voor je, Jozef. Tot je meegaat met hen. Ik weer me met de wapens die ik heb. Wat wil je dat ik doe?
- Jozef Hen je excuses aanbieden, voor al dat gezever van je, gisteren.

Vriend Excuses... (Lacht stil, niet kwaadaardig) Wat 'n idee. Jij kan je degelijke middenstandsafkomst toch niet loochenen. Bij ons proletariërs bestaat zoiets niet. Mijnheer de baron X biedt zijn welgemeende excuses aan, aan mevrouw de markiezin Y. (Geaffecteerd spreken) Maar akkoord. Als je dat wil. Nounou, nu zit ik hier braaf te gehoorzamen. Ik ben van geen tel meer. Ik voel me gedegradeerd. Van korporaal tot kapitein.

Jozef Van kapitein tot korporaal, bedoel je.

Vriend Ja, heb ik ook gezegd.

Jozef Ho ja.(Berustend)

Vriend Niet soms?

Jozef Jawel...

Vriend Wat heb jij zeg? Heb ik iets verkeerd gezegd?

Jozef NEE. NEE. (Er wordt geklopt. En Jozef gaat opendoen. Moeder en nicht stappen binnen)

Moeder Koekoek. Hier zijn we nog eens. Dag Jozef. Dag... nou een pleister zie ik. Is je verdiende loon kerel. Haha, jij blijft daar staan Fanny. Wat mankeert jullie, zure paling gegeten vanmorgen?

Vriend En jij, zoete broodjes gegeten vanmorgen? Je ziet er zo dartel uit.

Moeder 's Morgens heb ik dat altijd. En jij Jozef, heb jij dat niet overgeërfd van me, dat gevoel van morgenstond, goud in de mond? (Spot met spreuk)

Jozef Van mij is het... koper in de mond. Wat is er aan de hand met haar? (Nicht staat immers stokstijf, met mantel aan en sjaal om 't hoofd)

Vriend Ja, ze ziet er zo simpel uit vandaag.

Moeder Simpel? Wacht maar. (Lachend) Ze is een standbeeld dat ik ga onthullen. Dit is Fanny, het meisje voor wie één dag in de grote stad voldoende was om een behaagzieke vrouw te worden. (Trekt mantel en hoofddoek weg)

Nicht (Kort haar en pikant maar toch boers kleedje) Haha, wat vindt men ervan? (Draait rond)

Jozef Nou, dezelfde niet meer. Hoe ben je op 't idee gekomen?

Nicht 'S veranderen. Kort haar staat me beter. En misschien zal je wat meer aandacht aan me besteden. (Koket)

Vriend Zeker, Jozef houdt van boerse meisjes, die zich stads kleden, maar ben je niet bang hier een griepje op te lopen? (Bedoelt haar diepe halsuitsnijding)

Moeder Tegen griep heb ik een remedie mee. Iets dat je warm maakt van binnen. Ditmaal zijn het geen oude boeken.

Vriend Weeral geschenken, toe maar, het kan niet op.

Moeder (Haalt drie flessen whisky uit haar tas)

Vriend Whisky. Drie flessen zeg, namelijk van goeden huize. (Bekijkt immers 't merk) Bedankt.

Vriend Nu gaat de lol beginnen. De stoten die die uithaalt als hij dronken is, dat is zoiets als...

Jozef (Niet onvriendelijk) Een kangoeroe met barensweeën.

Nicht (Lachend) Je bent toch niet van plan je zat te drinken.

Jozef Zat, van drie flessen zeker? (Allen lachen, uitgenomen John) John, wil je wat glazen halen?

Nicht Ja, vier grote glazen, toe.

Vriend (Vriend blijft staan, allen kijken hem aan. Stilte. Plots) Vier grote glazen. Olé. Er zit sfeer in vandaag. Iedereen op zijn paasbest en maar lachen en op de billen kletsen. Hoe een mens kan veranderen hé. Zo gaat het in het leven. De ene dag scheldt men elkaar de huid vol, en de volgende dag viert men samen feest, alsof er niks gebeurd was. Zo gaat dat. Eens veranderen van tactiek kan geen kwaad. (Af naar keuken)

Moeder Dat heeft hij weer eens gezegd. (Stiller) Hoe is het gisteren afgelopen met hem?

Jozef (Zit ondertussen naar nicht te gluren) Goed, goed. Zeg, als hij weer begint, moet je er niet op ingaan hé.

Moeder (Niet te onvriendelijk) Ja, met zijn experimenten, spelletjes, of hoe noemt hij dat. Nee, ik laat hem geen tweede dag verknoeien.

Nicht Wat sta jij zo te kijken Jozef? Ik ben het hoor, Fanny, het brave jeugdvriendinnetje.

Jozef Daar gelijk je nu niet op. Zou je dat kleed thuis durven dragen?

Nicht Ik ga 't aandoen om naar de mis te gaan.

Moeder Ik zie je al zitten in de kerk...

Nicht Wie weet ga ik nog naar de kerk. Ik ben van plan veel van vroeger af te leren...

Moeder Hoho... niet te hard van stapel lopen...

Nicht (Ondeugend) Je hebt me toch zelf gezegd gisteravond dat ik er veel te boers uitzag om Jozefjes te vangen. Zie ik er al een beetje stads uit Jozef?

Jozef Zeker!

Vriend (Binnen met glazen. Spreekt monotoon, alsof hij 'n les aframmelt) Waar waren wij ook weer; even veranderen van tactiek kan geen kwaad. Zo zijn de mensen. Ze proberen iets te bekomen, maar het lukt niet. En wat doen ze dan? Ze geven het niet op. Nee, ze zeggen: laten we nog eens proberen, met een andere tactiek. Soms hebben ze dan succes met die nieuwe tactiek, soms ook niet.

Moeder Tactiek, Waar heb jij het over?

Vriend (Tot moeder) Dag lief dametje. (Tot nicht) Dag schat van mijn hart. Het flatteert me dat jullie toch nog gekomen zijn. Na al die hatelijkheden die ik uit mijn mouw geschud heb, heel moedig. We gaan erop drinken. En dat is het geschikte moment om jullie mijn excuses aan te bieden voor mijn slecht gedrag van gisteren. Zie hier mevrouw, ter verzoening bied ik u deze van gal en andere kwade zuren ontdane beker aan.

Nicht Hij wordt dichterlijk.

Moeder (Op haar hoede, speelt ze toch ironisch het spelletje mee) Ik neem de drank en de excuses aan. Op je gezondheid. (Allen toosten elkaar toe en lachend drinken ze)

Nicht Haha, kijk hoe het hem smaakt. (Ze bedoelt Jozef) Mij ook maar... hug... het stijgt zo snel naar mijn hoofd.

Moeder Van mij zakt het in de benen. Haha.

Vriend In deze kamer wordt pret gemaakt voor het eerst sinds jaren. Gezonde pret! De zon schijnt vandaag. De vogeltjes fluiten. De bloemen bloeien in de weide. Er zitten geen adders in 't gras.

Jozef Wat bazel jij?

Vriend Dit is het radiopraatje voor de zieken. Het troostuurtje voor onze ongelukkige lijdenden. Kop op, lieve vrienden, na regen komt zonneschijn. Zoek de zon op. Laten we pret maken alvorens het te laat is. (Ze kijken hem verwonderd aan, tot hij plots ophoudt) Eh... sorry. Ik laat me weer gaan. Ik behoor eigenlijk niet tot de familie. Vleien jullie zich neer, dicht bij elkaar. Maak er een gemoedelijk familiekransje van. Jij hier, naast hem... want Jozef wil wat familieherinneringen ophalen, wat toenadering zoeken bij jullie, waarmee hij... wil bewijzen dat hij geëmancipeerd is, niet meer onder mijn voogdij staat... kaut dus maar rustig door... ik ga 'n kaartje leggen.

Jozef (Kijkt John spottend na) Hij is al dronken van de geur van whisky alleen.

Nicht Nee, hij betert zijn leven. Heeft hij dat niet goed gedaan, ons zo dicht bij elkaar te zetten? Is dat geen mooi gezicht, tante, wij tweetjes hier?

Jozef (Fluistert iets in nicht haar oor, duidelijk om vriend te pesten. Nicht giechelt en trekt kwasi-zedig haar décolleté hoger toe) Ho Jozef... jij bent me er eentje.

Moeder Wat zei hij?

Nicht Hij had het over mooi zicht. (Jozef kijkt naar vriend, die gespannen zit te kaarten)

Moeder Mijn zoon moet zich deftig gedragen. Als straf krijgt hij nog een glas... eh... vuurwater.

Jozef (Zoekt zijn zakken af) Zeg, heeft niemand een sigaret voor me. De mijne...

Moeder Je weet toch dat ik alles bij me heb. Fanny, ze zitten in mijn tas. (Geeft whisky aan Jozef)

Nicht En 't zijn er van bij ons, die we meehebben. Je merk van vroeger. (Geeft ze)

Jozef Ja zeg. Mijn eerste merk! Jij ook? Het zijn zware hoor!

Nicht Zware! We rookten ze al toen we nog zó hoog waren. We moesten ze veilig verstoppen voor tante hé. Zou je nog weten waar die schuilplaats was?... In een kapotte voetbal... hoog op 'n balk... in...

Vriend ...in het tuinhuisje. (Kaart door, zonder op te kijken)

Nicht (Na korte stilte) Hoe weet jij dat?

Vriend Sst... (Kaart door)

Moeder Maar ik heb ze toch 's ontdekt hé.

Jozef Ja. En wij ontdekten hoe klappen op de broek neerkwamen. Maar nadien vond ze weer nieuwe schuilplaatsen. Moeilijk was dat niet in zo'n groot huis... Zeg, is alles nog als vroeger... het huis en de werkplaats?

Moeder Ja, er is niets veranderd. Wat had je gedacht?

Jozef Nou, dat je de werkplaats misschien wat had uitgebreid.

Moeder Nee, de zaak draait goed, dus niets inkrimpen of bijvoegen, hé. Maar ik heb een villa gekocht, aan zee.

Nicht Een toffe villa hoor. Vanuit de slaapkamers kan je de zee zien. Ieder week-end gaan we er naartoe. Tante voor haar gezondheid en ik om bruin te worden, enfin, in de zomer dan...

Jozef Dat zou niets voor mij zijn. Ik ben niet een van die gebronsde zon- zee- en strandkerels.

Nicht Dan behoor je tot het dancingtype. Die hangen de hele tijd in dancings, tot in de kleine uurtjes. Ze slapen dan de ganse dag. Ik loop er ook wel eens aan in die dancings, voor een uurtje maar, cocaatje drinken en een beetje zitten kijken.

Jozef Muurbloempje spelen...

Nicht WAT?

Moeder Haha, daar raak je haar op haar tere plek...

Nicht Ha, jij denkt dat ik zo'n juffrouw ben. En dit, is dit van een suffe juffrouw? (Kust hem)

Jozef Nee, geen muurbloempje, hoogstens een kamerplantje, een ondernemend kamerplantje.

Vriend Een kamerplantje, gekweekt in een tuinhuisje.

Jozef Jij met je tuinhuisje! Je kan het weeral niet laten hé om de trom te roeren. (Probeert te lachen)

Vriend (Lacht) Nee, zoals jij daar stuntelig probeert een gesprek op gang te houden met je familie...

Jozef (Niet te hard) Laat dat mijn zorg zijn. Doe jij maar voort met klavers op koekens te leggen.

Moeder Wees niet te streng met hem, Jozef. Hij heeft al verschrikkelijk zijn best gedaan om ons niet te storen. Hij zweet er al van de stumperd.

Jozef Laat hem maar zweten. Met zijn domme insinuaties. Wat is er Fanny? Zit je niet goed?

Nicht Mijn... mijn kleet is los. (Probeert 't toe te doen, lukt er niet in en draait haar rug naar Jozef) Hier, mag jij doen, knopen toedoen is mannenwerk. Mijn halve rug ligt bloot, zeker?

Jozef Zeg, zouden we dat niet beter zo laten? Wat moet ik? Verder opendoen, of toedoen? (Zegt dit om John te pesten)

Moeder Toedoen! Ik zal maar weer de openbare orde vertegenwoordigen. Jullie lijken me beiden toch wat stouter geworden, vergeleken bij gisteren, zeg.

Jozef Natuurlijk. Bij haar komt het door je lessen, en bij mij doet de whisky het. Haha...

Nicht Ha, zit dat zo? Het is maar de whisky die het doet. Zo, (Spant haar rug, zodat haar kleding nu opspringt) die knoopjes zitten erg los, zie je. Van zodra je me nog eens plaagt doe ik het weer. Ik span even mijn spieren, en hop... er is weer werk voor de boeg.

Moeder Kinderen, kinderen... (Lachend)

Vriend Klaverdame op hartenheer. Hartendrie op hartentwee. En schoppenzot op koekedame! Mijn spel is uit, knap gedaan, zo rap een spel uitspelen. Maar ja, de een geluk in het kaarten, de andere geluk in de liefde, hé Jozef... Ik zal maar eens herbeginnen, want jullie hebben nog "werk voor de boeg", hé.

Nicht (Vindt hem vervelend) Jaja, tot strakjes. Die is helemaal pips aan 't worden. Nou, en jij, moet je er geen meer hebben? (Jozef kijkt vragend) Hier, whisky!

Jozef Ha ja!

Nicht Dat doe je net als je broertje, je zegt maar onverschillig, "ha ja", maar inwendig zit je te smakken van de goesting.

Jozef Welk broertje? De jongste? Drinkt die ook al whisky?

Moeder Nee!

Jozef Maar zeg, wie is er nu eigenlijk nog bij je thuis? De twee jongsten hé?

Moeder Ja, Karel en Luc.

Jozef En werken ze ook in de zaak?

Moeder Eh... ja... (Evenals Jozef niet op haar gemak)

Jozef En... stellen ze het goed?

Moeder Ja... (Kijken elkaar in de ogen)

Jozef (Wil van onderwerp veranderen) Des te beter. Wie heb ik daar allemaal gekend? Je kuisvrouw, is dat nog steeds die bijziende Marie?

Moeder Ja, en mijnheer Gabriël is er ook nog. Hij werkt nu als handelsreiziger voor ons. Wie weg is, is mijn Augustin, hij is met pensioen. Ben je die vergeten, mijnheer Augustin, de boekhouder.

Jozef Nou...

Moeder Met zijn grijs haar...

Vriend Een inspanning Jozef, mijnheer Augustin, de boekhouder, haar minnaar...

Nicht Wat?

Vriend Jouw minnaar niet, de hare. (Bedoelt moeder) Enfin, nu misschien niet meer, nu hij op rust gesteld is.

Moeder Zeg dat nog eens.

Vriend Geen twee keer hé. Ik heb jullie conversatie weer op dreef geholpen. Laat me nu voortkaarten.

Moeder Maar dat... is je reinste onzin. Jozef, heb jij hem dat wijsgemaakt? Geloof jij dat die boekhouder en ik...

Jozef (Tot vriend) Je bent weer eens aan 't zoeken. Op jouw manier hé... zo van een zinnetje de lucht insmijten, eens zien wat een uitwerking dat heeft hé.

Moeder Jozef, antwoord me. Geloof jij dat...

Jozef Maar nee, dat was enkel vriendschap tussen die boekhouder en jou.

Moeder Maar...

Jozef Kijk, vroeger heb ik daar wel iets over gezegd aan die zot, eens in een dronken bui, of zo... En hij doet er natuurlijk een schepje bij. Hij moet er direct een minnaar van maken. Snap je 't niet, hij wil er weer wat sfeer in krijgen, zoals gisteren. Dan pas is hij in zijn element.

Moeder (Terwijl vriend steeds rustig doorkaart) Als je denkt dat er ooit iets was tussen die boekhouder en mij, heb ik liever dat je recht voor de vuist spreekt.

Jozef Maar er was niets tussen jullie. En al was er wel iets, wat zou 't me kunnen schelen.

Moeder Zou 't je niet kunnen schelen?

Jozef Moet ik me daar zorgen over maken? Toen vader dood was, was je toch vrij, je mocht toch al de minnaars hebben die je maar wilde. En toen hij nog leefde, denk je dat hij er zich wat zou van aangetrokken hebben. Hij besefte amper dat hij een vrouw en kinderen had. Hij kende niet eens onze namen, vermoed ik. Het enige wat hij deed was gaan vissen. En nu en dan eens uitschieten over de verkeerde weersberichten in de radio; de politie die beter de bandieten zou pakken in plaats van slecht geparkeerde auto's op de boek te zetten, en dat 't leger zo 'n bom geld kost aan de belastingbetaler. Dat is alles. Zou ik moeten deernis hebben met zo 'n vader?

Moeder Hij is dood, over de doden mag je zo niet spreken.

Jozef Laat de doden met rust. Ik ken dat ja. Nog zo 'n vaag overblijfsel uit die goeie ouwe tijd.

Moeder Ga het niet te ver zoeken, Jozef. je vader was een braaf man. In de zaak en voor zijn kinderen betekende hij niet veel. Maar eh... hij heeft mij toch vijf kinderen geschonken.

Vriend (Proest het even uit)

Moeder (Tot Jozef) Ja, nu moet hij zich een kramp lachen. Het is gelukt hé om ons tegen elkaar op te stoken.

Jozef Hij is daar specialist in. Als ik hier eens iemand meebreng duurt het niet lang of ze vallen in ruzie met me. Daar zorgt hij wel voor. (Vriend reageert niet)

Nicht (Kalm doet ze haar kleed openspringen) Ziezo, doe je werk Jozef. Ik tel niet meer mee hé.

Jozef Je hebt gelijk, ik verwaarloos je.

Vriend (Plots ruw) Verdomme die kaarten willen niet meer mee. Wat een rotspel. Ik stop het. Ziezo, nemen jullie me op in de familiekring? Ja? Dank je, dank je. Dat is dus jullie gezellig drankpartijtje voor één drinker en twee toeschouwers. Nounou, er dient wel een en ander aan gewijzigd, zie ik.

Jozef Wij hebben jou niet nodig.

Vriend Toch wel, om wat leven in de brouwerij te brengen. Jij bent plots zo mak geworden voor je moeder. Zou je haar niet beter verklaren dat je al die vriendelijkheid voor haar niet meent.

Moeder Ga je liever nog 'n kaartje leggen jij.

Vriend Pardon dametje, ik ben hier thuis. Ik doe hier wat ik wil. Je bent hier niet in je zomervilla hoor.

Moeder Die heeft toch veel noten op zijn zang, wie is hij eigenlijk wel? (Lachend om rake zet van John te verdoezelen)

Jozef Ho, hij heeft een hele stamboom.

Vriend (Luchtig) Wie ben ik? Dat hangt er van af. Aan vette familie-bedrijven-bourgeois vertel ik altijd dat mijn vader in de bak zit en mijn moeder de boulevard doet. Aan pastoors vertel ik 't zelfde. Maar ik voeg erbij dat ik zelf priester wil worden. Ze geven me dan 5 frank en een heiligenprentje. Artiesten maak ik wijs dat ik een ferme businessman ben. Aan businessmensen zeg ik dat ik artiest ben. Soms ben in 'n onecht kind van een baron. Je mag kiezen.

Moeder Ik kies dat met de moeder van de boulevard, dat zal er niet ver naast zijn.

Nicht Is 't nou gedaan! We gaan nog eens klinken. Dat is veel gezonder.

Moeder Goed idee. (Ze klinkt met nicht en Jozef. Deze doet het nogal bruto) Zo klink je niet met een meisje, we zullen je weer moeten opvoeden. Zo, veel zachter, niet te haastig. Haha... (Ze doet Jozef veel intiemer klinken met nicht. Dan drinkt Jozef gulzig)

Vriend Stomkop. Kan het niet wat kalmer aan? Nog 'n paar zo 'n glazen en het is hier weer de rotzooi van gewoonlijk.

Jozef Ze schenken mij in. Ik kan toch niet weigeren.

Vriend Ja. Ze schenken je in. Ze zijn niet van gisteren.

Jozef Ze drinken toch ook mee, en als ik nu goesting heb naar een slokje.

Vriend Ze doen maar alsof ze drinken. Er eens heel eventjes aan nippen, en het is nog steeds hun eerste glas dat vóór hen staat.

Moeder Zaag die je bent. Thuis zou ik Jozef niet zo zitten bevitten, hij zou tenminste mogen drinken zoveel hij wil, zonder al dat gebleir.

Vriend Hoho. Dat ligt er toch wat al te dik op. Een hondje zou dit ruiken, het mag nog dood liggen. Wat een doorzichtige beloften. (En tot nicht) En hou je recht jij, je moet je niet zo dronken voordoen. Ha, wat een boerenbedrog is dit alles.

Nicht Wat heb ik nu misdaan. Ik doe niks.

Jozef Al dat gekakel omdat ik een paar glaasjes drink.

Vriend Stel je zelf zo mooi niet voor, alsof je per toeval bij gelegenheid soms een paar glaasjes drinkt. Je bent godverdomme een vuile alcoholieker.

Jozef En dan? (Morst op z'n kleren)

Vriend De alcohol begint zijn uitwerking te krijgen. Goed zo.

Moeder Ik weet al langer dan jij dat hij verzot is op zo 'n drankjes. Nu ben ik daar niet meer kwaad om. Vroeger wel ja. Hij was toen nog 'n kind.

Nicht Praat daar niet over tante.

Jozef Waarom niet? Haha. (Tot moeder) Waar is de dag dat jij mij kwam halen met de dokter.

Moeder Ha, maar toen heb je niet zo gelachen, slimmetje. (Tot nicht) Ik heb dat altijd voor je verzwegen: het was de eerste keer dat hij zat was. Men belde me op om te zeggen dat mijn zoon Jozef ergens ziek op straat lag, zo 'n tien kilometer van huis, in een... dorpje. Nou, ik dacht: mijn arme zoon heeft iets gekregen, een zonnslag, weet ik veel. En ik samen met de dokter er naar toe. Ziek was hij wel, ja. En dronken! Voor een jongen van 15.

Jozef Ze hadden me zat gemaakt in zo 'n café langs de baan...

Vriend Zo 'n café langs de baan! 't Was een volwassen hoerekot, heb je me verteld.

Jozef Hij weet het weer best.

Vriend Vijftien jaar was ie. En reeds een bende afgedankte hoeren die met hem naar boven wilden. Tja, die konden natuurlijk niet weten dat hij... eh... anders... was... tja... dat hij...

Jozef Dat ik wat, laat maar horen... (Nicht trekt aan hem, Jozef keert zich af van vriend) Ach, al die praatjes over hoerekoten en dronkaards. Dat is niets voor meisjes... Vind je dat ik een dronkaard ben? Ik ben geen echte dronkaard hoor.

Nicht Ik zou 't je wel afleren. Ik zou pillen in je drank doen en daar wordt je erg ziek van.

Jozef (Lachend) Beul die je bent, zou je dat echt durven?

Nicht Nee, jij mag alles van me.

Jozef Mag ik dan eens ad fundum doen?

Nicht Haja, als de studenten, in één keer uit.

Moeder Vooruit, ik geef het bevel. Ik ben de president van de studentenclub. Eh... hoe is dat ook weer?

Jozef Ik ken het nog. Waar is de brand? Hier! Zijn de spuiten klaar? Ja! (Doet anderen meedoen) Ter hoogte van de dwaze koppigheid van een bepaalde persoon. (Moeder en nicht moedigen hem aan) Ter hoogte van zijn halsstarrigheid. Ter hoogte van de rondborstigheid. (Heft glas naar nicht haar borst) En ter hoogte van de pietluttigheid. (Misprijzend wijst hij naar John zijn onderlijf) Blussen maar. (Jozef drinkt z 'n glas in één slok uit)

Moeder Knap gedaan.

Vriend Ja, verdomde heks, heel knap. Moedig hem maar aan. Doe maar als in dat café langs de baan, als die hoeren. Giet hem vol. Misschien bereik je dan wat je wil.

Moeder Wat ik hier wil bereiken en hoe ik het wil bereiken gaat jou niks aan.

Jozef (Reeds begin van dronkenschap) Heel juist. Dat gaat jou geen bal aan. Bemoei je niet met onze zaken.

Vriend Mooie zaken zijn het. Zie je dan niet hoe ze je bedotten, ezel. Ze zitten je zo slap te maken als een handdoek, tot je toestemt mee te gaan naar hun duinen. Hoe jij daar kan inlopen in al die beetnemerij?

Moeder Welke beetnemerij? Dat zou ik eindelijk eens willen horen.

Vriend Ik zal je even helpen: gisteren heb je een ferm blauwtje opgelopen, toen je Jozef naar jullie polderdorp wou meekrijgen. Vandaag kom je het eens anders proberen, maar wat sluw, met een betere tactiek. Eens een tactiek waar de zoete confituur van afwijkt. Ha, het is zo doorzichtig als je uitgeleefde skelet.

Moeder Welke tactiek?

Vriend Ho, hoe heerlijk het bij jullie is, een bungalow, een auto, drinken zoveel je maar wil. Mooie beloften! En een beetje seks is er ook bij. Wat bloot vlees en lieve woordjes van die schoonheid daar. En boven dat alles een straffe whiskysaus. En hem vooral niet tegenspreken, hem laten drinken. Ha, stop hem onmiddellijk in bed met haar. Dat is het enige dat er nog aan ontbreekt.

Moeder Luister eens hier. Is daar iets verkeerd aan dat ik Jozef terugwil? Hij is toch mijn zoon. Begrijp je zoiets, nee zeker?

Vriend Je zoon... (Misprijzend)

Moeder Dat is natuurlijk iets futiels voor je. Maar ik heb hem gedragen en gebaard. Volgens mij is dat niet zo futiel.

Vriend Haha, je spreekt van dingen die drie kwart eeuw voorbij zijn. Wie weet, was je er wel blij mee dat hij daar vanbinnen je buik zat op te blazen.

Jozef (Dronken lachend) Halt, halt mensen. Moet ik je eens wat zeggen, hangbuikje. Kijk. (Neemt glas) Schol, prosit, gezondheid, op je pietluttigheid, en op je pleister. (Drinkt) Trek het je niet aan moeder. Schenk me maar eens in. Je ziet, het whiskysausje er bovenop smaakt me, hé nichtje. Wat zeg jij ervan?

Moeder (Moeder schenkt Jozef in, maar John grijpt de fles vast en begint zelf in te schenken) Goed idee Jozef. Ik drink mee en de dames ook. Jullie lusten ook whisky, nietwaar? Ziezo, een ferm glas, voor haar die gedragen heeft, en voor haar die nog niet gedragen heeft. Hebben ze je dat indertijd niet geleerd op 't pensioonaat, dame, dat je nooit iemand alleen moet doen drinken?

Jozef Doe jij me nooit alleen drinken?

Vriend (Moeder houdt glas in de hand, zonder te drinken, maar vriend duwt 't tegen haar mond, zo wordt gemorst. Een brutale scène) Hier oud wijf, zo kan je je jeugd terugkrijgen, je zal weer denken dat je bij je boekhouder in bed ligt. Drinken zeg ik je, ouwe hoer.

Jozef Verdomme. (Springt recht)

Nicht Jozef!

Jozef (Houdt zich in en kuist moeder af)

Vriend Ja, zorg liever voor haar, zij is het die je gebaard heeft, wist je het al?

Moeder (Houdt zich taai) Het is niet erg. Je bent lief, Jozef, laat maar.

Nicht Daar komt nog iets van voort, zeg.

Vriend Een sappige moord of een verkrachting.

Jozef Nee, het enige wat hieruit kan voortkomen, is misschien een reisje van me, zo 'n 800 km ver. Wat zeelucht zou me geen kwaad doen. Knoop dat maar in je oren.

Vriend Zo?

Jozef En zo zou ik dan aan 't strand liggen, kijk. (Legt zich languit in zetel, het hoofd op Fannys schoot)

Vriend Die Jozef, die is weer holderdebolder dronkemansbesluiten aan 't nemen.

Jozef Denk je?

Vriend Ja, zoals toen je van huis wegliep. (En tot nicht) Hé schat, weet jij hoe hij van huis is weggelopen, vroeger? Haha. Je hebt hem zeker zitten aanbidden, die stoere knaap, die alles in de steek liet om zijn eigen gang te gaan. Dat ging zo: op een dag was hij woedend op zijn moeder, om een of andere reden, die ik niet ga verklappen, zoals ik gisteren al zei, omdat men over zo'n subtiele dingen het liefst zwijgt...

Nicht Zwijg dan.

Vriend ...Om een of andere reden was hij razend op zijn moeder, dat hij zich een ferm stuk in zijn kraag dronk. En toen voelde hij zich sterk, hij grabbelde een paar boterhammen in een papier en ging er vandoor, de stoere knaap. En hij liep de ganse nacht in de regen, en zo werd hij bloednuchter, bloednuchter! En toen speet het hem, hij voelde zich zo alleen op de wereld. Maar hij kon niet meer terug. Hij moest voor held spelen. Haha.

Jozef Heb jij naar hem geluisterd, moeder?

Moeder Nee, ik heb niet geluisterd.

Jozef (Lacht stil tot nicht) Heerlijk is het aan het strand, vooral als je een zachte duin hebt om op te liggen en koel zeewater om je mee te spoelen. (Bedoelt whisky, drinkt) Enkel spijtig dat er hier voyeurs rondlopen.

Vriend Bedoel je mij?

Jozef Nee, jij bent geen voyeur. Je bent een vette fletsige pad, kijk hem staan blazen Fanny. Zijn ogen puilen uit van koleire. Kijk naar de paddenkoning, hoe al zijn vlees zwabbert, blup, blup... (Allen lachen)

Vriend Begrepen, de pad kruipt in zijn hol. Ik ga nog maar een kaartje leggen. (Loopt kwansuis onopzettelijk de drie flessen omver)

Jozef Mijn whisky, die heb je opzettelijk omver gelopen.

Vriend Ik zweer van niet. Het waren de flessen die tegen mij aanliepen. Weet je wat, dweil alles op, dan kan je aan de dweil likken.

Moeder Trek je er niets van aan Jozef. Ik zal wel voor nieuwe flessen zorgen. En dat hij nog eens probeert ze op de grond te smijten.

Vriend Zo, je gaat voor nieuwe flessen zorgen. Heb je er dan zoveel geld voor over om hem zat te krijgen? Je beseft niet half wat het is, als hij echt dronken is, het zal je uit de hand lopen. Stel je voor; over de kamer verspreid: hoopjes piërsel. Verder, de lakens van zijn bed, zijn hoofdkussens, zijn kleren: ook besproeid met dat heerlijke maagbrouwsel van hem. Morgen zal hij dan weer een pull-over van me komen vragen. Of wil je 't 's meemaken hoe hij ligt te kermen, dat zijn nieren pijn doen, en zijn maag, en zijn lever en zijn blaas. Jullie zullen denken dat ie de vallende ziekte krijgt. Haha. Loop maar drank halen, als jullie van mooie opvoeringen houden.

Jozef Ik ben de vieze dronkaard. Mij vuil maken bij de mensen is je sterkste kant hé. Maar moet ik jouw portret eens schilderen? Hoe jij de grootmoedige speelt als ik eens... in mijn bed gebrakt heb. Dan mag ik bij jou... in jouw bed slapen hé... en... (Houdt plots op)

Vriend Ga door. Zo 'n dingen moet je vertellen aan je verloofde daar, het zal haar zeker interesseren.

Jozef Verrek, hangbuik. Zeg, moeder...

Vriend Ja, moeder, moeder. Toe kruip op haar schoot. Ze zal je luiers verversen, als je straks in je broek doet.

Jozef Verrek zeg ik je.

Moeder Laat je niet ophitsen, Jozef. Hij wil enkel dat je even gemeen doet als hij. Ik zou hem dat pleziertje niet gunnen.

Nicht En ik begin me verwaarloosd te voelen. Die nalatigheid moet je goedmaken hoor Jozef. (Plechtig)

Jozef (Duidelijk om John te pesten) Ja... met een kus. (Niet te hevig. Dan tot moeder) En jij hebt beloofd nieuwe flessen te halen, beloofd is beloofd.

Moeder Jaja... maar nu onmiddellijk toch niet...

Jozef Waarom niet. Eén fles is genoeg. Hier rechtover is er een eetzaakje. Daar kan je er krijgen.

Moeder Op mijn hotelkamer heb ik nog een goeie fles...

Jozef Nou, ga hier rechtover, dan ben je rapper terug.

Moeder Goed... goed. (Met tegenzin)

Vriend Haha, mislukt. Hij wil nog niet mee. Haha, toe, looppas. Loopjongentje spelen voor de ontwaarde zoon. Haha, en pas maar op als je terugkomt. Misschien wacht ik op je, en stoot ik je van de trap. Dan is de fles gebroken, en jij erbij. (Moeder af. Vriend roept haar na) Of loop onder een auto, dat zou me heel wat werk besparen. (Tot Jozef) Zeg Casanova, zou jij ondertussen niet beter die schermen opruimen. Je zal anders een kromme rug krijgen, zoals je daar hangt in die zetel.

Jozef Ik ben jouw knecht niet. Trouwens, ik heb het te druk. (Kijkt uitdagend naar vriend, terwijl hij een arm rond niet haar schouders legt)

Vriend Jij verbaast me Jozef. Jij, op vrijersvoeten. Je kent er niets van. Je hangt daar als een broekventje, heet als een hond, en niet durven. Maar ja, 't is negen jaar geleden dat je nog aan 'n vrouw hebt gefriemeld.

Nicht Walgelijk... ben je... en... (Stilletjes)

Vriend Hier, zoek wat inspiratie hoe je moet vrijen in je tijdschriften. Hier, je zeemzoete beeldromannetjes... Liefde onder de maan. (Leest voor) "Teder, maar toch met aandrang houdt de jongeman zijn geliefde omvat, en teder maar toch met aandrang kust hij haar rode mond."

Jozef (Negeert vriend, lacht tot nicht. Deze steekt z 'n hand onder haar kleed, aan de rug)

Nicht Lig je gemakkelijk?

Jozef Ja. Ben je in de rouw misschien? (Ze begrijpt 't niet) Ja, je... je ondergoed is... in 't zwart.

Nicht Nee zotje. Dat is donkerblauw.

Vriend Haha, ben je nu al kleurenblind ook? Je kent het toch beter dan dat. Kijk nichtje, zijn boekjes hier staan vol met reclaimedametjes in ondergoed. Hier en hier, kijk, hij gaat er altijd langs met een potlood, je kan het zien. Hij is eigenlijk een echte expert op dat gebied. Hij kent honderden soorten modellen boezemlapjes. Toon je boeltje maar eens aan hem. (Wil haar aanraken)

Jozef Handen thuis jij.

Vriend Maar sommige heeft hij uitgesneden, de mooiste. Hij bewaart ze in z 'n portefeuille. Jaja. Dat zijn zijn late apejaren. Hij is eigenlijk 'n beetje abnormaal op dat gebied. Hij is nog in 't stadium van prentjes bekijken.

Jozef Wie is hier abnormaal? Jij of ik? Moet je er lang over nadenken?

Vriend Man, ik heb al staaltjes gezien van je. Luister meisje, op 'n dag gebeurde het volgende: er komt een vrouw in 't café waar wij werken, zo 'n ferm stuk, met twee ongelooflijke décolletés. Nou, nog wat anders dan die ik-wil-maar-ik-kan-nietjes van jou, hoor. En Jozef in zijn wit jasje er maar ronddraaien en loeren naar haar. Tot die vrouw het zodanig op haar zenuwen kreeg, dat ze er de baas bijhaalde. Ze meende dat Jozef een onevenwichtige was. Haha, ze wou niet meer door hem besteld worden.

Jozef Vierkante leugens. Jij schuift alles op mijn rug. Hij, hij daar, de hangbuik, zat rond een vent te draaien, rond een vent hoor je. Hij zat er naar te lonken. Ja. Die man werd bang en riep er de baas bij. Hij was de onevenwichtige. (Wijst naar vriend)

Nicht Jozef, ik kan het niet langer verdragen. Zouden wij niet rustiger zijn op tantes hotelkamer? Al die domme praat hier...

Jozef Maar hij is het die begint. Ik mag me toch wel verdedigen.

Nicht Jozef, dan zijn we van hem verlost...

Jozef Nou... het zou geen slecht idee zijn... 't zou hem een lesje zijn... ik zie hem al zitten nagelbijten op zijn eentje...

Vriend Ho, als je dat denkt... (Ze vrijen weer) Wel ja probeer elkaar nog wat... of het allemaal past... haha. Lieve deugd, bekijk dat eens. Jozef die met een vrouw ligt te vrijen... en met zo 'n boerentrien, een boereknol die zich wat stads opgetut heeft. Zo 'n uiekop, ik krijg er de slappe lach van. Haha...

Nicht Schelden is je sterkste kant hé, maar straks gaat Jozef mee naar onze hotelkamer en wie weet, vindt hij het zó goed bij me, dat je hem nooit meer terugziet. Scheld dus nog maar, zolang je de kans hebt, sukkelaar...

Vriend Daar zou je weer je spelletje met hem spelen, zoals in het tuinhuisje hé.

Nicht Wat?

Jozef Begin niet meer zo, hé!

Nicht Wat weet jij?

Vriend Alles. Dacht je dat Jozef ooit iets voor me verzwegen heeft?

Jozef Wat een gemene uitbouter ben jij eigenlijk.

Vriend Oh, misschien heeft Jozef me niet alles verklapt. Het is mogelijk dat hij het enkel gehad heeft over jullie platonische betrekkingen in het tuinhuisje. Zo 'n verhaal over jeugd, bloemen en een kabbelend beekje, alles fris en zuiver.

Nicht Wat heb je hem verteld, Jozef?

Vriend Niet zoveel. Enkel dat hij een kroon van bloemen vlocht voor op je hoofdje, en dat hij verzen maakte voor je, de jonge dichter: ik hou van jou - ik blijf je trouw - je ogen zo blauw - kom nu gauw gauw.

Jozef Jij had dichter moeten worden, zeveraar.

Vriend Waarom ben ik nu een zeveraar? Ik zou pas echt een zeveraar zijn, als ik alles onder je moeder haar neus zou wrijven, enfin, met wat meer details natuurlijk.

Jozef Dreig maar, verzin zoveel histories als je maar wil. Ik laat me niet meer door je afleiden. Ik heb iets gevonden, dat me meer boeit dan jij.

Nicht (Trekt Jozef tot zich) Jozef... (Hevig kussend vallen ze neer. Vriend kwaad. Moeder binnen)

Moeder Jullie vervelen zich niet, zo te zien. (Lachend)

Vriend Hé Jozef, de deftige dame komt eraan, zet je recht en hou je fatsoen. Geen vleselijk gedoe, waar ouwe dames bij zijn.

Jozef Zolang jij er maar tegen kan, jij bent toch niet allergisch van een vrijpartijtje.

Nicht Jozef... (Trekt de halfopgerichte Jozef naar beneden)

Jozef ...nog eens lekker vleselijk doen...

Vriend (Tot moeder die is blijven staan met fles in de handen) Vlotte vertoning hé. Zet je toch. (Troont haar mee) Mooi stilzitten. Zo. En als je zoet bent belooft ik je nog 'n verhaaltje. Hoor je Jozef, ik belooft haar nog een verhaaltje.

Jozef (Richt zich op) Daar hebben we weer het verteltalent. Nee kerel, de whiskyleverancier is aangekomen, ik heb geen tijd meer voor jou. Nog 'n spoel-maar-doortje, en dan 'n partijtje stoeien, hé lieverd. (Ontkurkt de fles, is vol energie)

Vriend Het zien van een verse fles maakt je sterk hé. Dat komt goed uit, alvorens je seffens in een zak valt, ga ik je moeder wat verstrooiing brengen.

Moeder Niet nodig!

Vriend Toch. De vertelmicrobe heeft me weer gebeten. Het tuinhuisje. Haaa... (Rekt zich uit, is blijkbaar vol energie)

Nicht Tante, Jozef wil mee met ons naar 't hotel. Hé Jozef?

Moeder Is dat waar?

Jozef (Knikt, wou juist beginnen drinken) Ja... ik... ik heb hier nog...

Nicht Ga mee met ons, in 't hotel is er ook whisky. We hebben hier niets meer te winnen. Haal mijn mantel, tante.

Vriend (Duwt moeder ruw op haar stoel) Nee, ouwe koppelaarster. Zie je niet dat Jozef nog dorst heeft. En eh... mijn verhaal, dat ook nog, beloofd is beloofd. 't Is zo 'n mieters verhaal zeg. Echt de moeite. Kijk, het speelt zich af ergens in een tuinhuisje, diep in het platteland. De helden ervan, wel, die ken je heel goed: mijnheer Jozef en juffrouw Fanny. Het is de geschiedenis van hun jeugdliefde en hun seksuele gedragingen. Vanaf hun geboorte tot hun volwassenheid. Dat moet je toch interesseren, ze zijn toch familie van je.

Nicht Jozef, doe hem zwijgen. Waarom gaan we nu niet?

Jozef Gehoord? Ze wil dat je zwijgt. Hou dus je bek.

Vriend Geen sprake van.

Jozef Of ik gooi die fles naar je kop, nog liever dan ze uit te drinken.

Vriend Jij hebt niets anders te doen dan je zat te zuipen tot de dood intreedt, voor de rest mag je nog vrijen met je mokkel. (Duwt hem tegen nicht)

Jozef Ik zal nog vrijen met haar, dat je er een beroerte van krijgt.

Vriend (Tot moeder) Ben je klaar, daar gaat de trein.

Moeder Ik smacht ernaar je nieuwste café- en achterbuurtverzinsel te horen. Maar haast je, zodra Jozef klaar is met zijn glas, zijn we weg. Je hebt vijf minuten.

Vriend OK. OK. De taaie vrouw hé. Is de stroom ingeschakeld in je apparaatje? Daar gaan we dan... allemaal zitten blijven en bek toe. (Springt met één voet op een stoel. Stiller) Eerst zal ik je duidelijk maken hoe alles begon. In den beginne was er de katholieke kring, de kaka. Alles wat bourgeois en katholiek was in jullie stadje, zoals jij, was lid van de kaka. En nu had de H.Geest, de patroonheilige, jullie ingefluisterd dat jullie kinderen te eng zaten in hun speelkamers thuis. Geen frisse lucht genoeg. En zo kwam het dat al die kinderen elk weekend ergens op een groot landgoed, mochten gaan spelen. En op dat landgoed, stond het tuinhuisje. Juist? Al de katholieke engeltjes van nul tot 18 jaar waren er. Daar konden ze lucht happen en gezond worden dat het een lust was. En de ouders waren er natuurlijk ook bij. Niet om lucht te happen. Nee! Die zaten binnen en tuten maar. (Maakt gebaar van drinken) Jij was daar ook vaak met je boekhouder. Ben ik goed ingelicht? (Moeder glimlacht spottend) En hij was daar en zij was daar (Wijst hen aan). Van hun nul jaar af. Eerst lagen ze samen in de wieg te krijsen. Dan werden ze zandbakvriendjes. En alles was in orde. Tot ze zo 'n jaar of tien werden. Ze lieten de zandscheppertjes liggen en trokken het tuinhuisje binnen. Ze voelden, enfin, zij voelde dat het tijd geworden was om andere spelletjes te spelen. Raad je wat van spelletjes? Juist... seksuele spelletjes.

Nicht Wat weet jij daarvan? Was je erbij misschien?

Vriend Seksuele spelletjes zeg ik. Oh, niks erg hoor. Ze deden het niet als de grote mensen. Zo vroeg rijp waren ze niet. Gewoon: bevend en bang vuile maniertjes te doen. Jozef had een lief broekje aan. En Fanny had een handje dat nieuwsgierig was... en zo groeiden ze op.

Jozef Waar is dat allemaal voor nodig?

Vriend Bemoei je er niet mee. Ik spreek tot je moeder.

Moeder Mag ik dan iets zeggen? Als je denkt te choqueren met je verhaaltje, ben je mis. Je wilt iets heel vulgair vertellen hé. Maar ik heb meer dan één kind grootgebracht, en 't is me heus niet onbekend dat kinderen nog wat anders doen dan op schoot zitten bij hun moeder.

Vriend Ha! Maar ik ben nog maar halfweg. Ze groeiden nog op hoor, die twee. Luister, naar het vervolg van de handtastelijkheidjes.

Nicht Ik wil niet dat je er mee doorgaat, ik wil...

Vriend En ik wil dat jij je kalm houdt. Of je krijgt een paar oorvegen van me cadeau.

Moeder (Giechelt)

Vriend Ze oefenden zich dus regelmatig in het tuinhuisje, en werden groot, ze werden vol-wassen. Zij was wel lelijk, maar ze had toch alles wat ze behoorde te hebben. En wat zou je nu normaal verwachten? Je zou verwachten dat die twee hun kinderspelletjes daar laten en aan serieuze oefeningen gaan denken. Maar raad wat gebeurde, raad eens...

Jozef Waar ik nieuwsgierig naar ben, dat is, hoever je het durft drijven.

Vriend Heel ver, je kent me toch.

Jozef (Beheerst) Ik zal dat niet zo laten, John.

Vriend Wil je weer vechten, of met flessen gooien?

Jozef Je weet wat ik zal doen, als je niet zwijgt.

Vriend Weet ik dat?

Jozef Dan ga ik voorgoed mee met hen en kan je hier leugens verzinnen voor de luizen.

Vriend Zit het zo? Denk je dat ik er mee zal ophouden? (Tot moeder) Luister, Jozef was groot geworden, hij behoorde bij de grote mensen, en het werd hoogtijd om rijpe volwassen seksuele daden te stellen met die trut daar. Maar och here,

de arme jongen... hoe dan ook... er kwam niets van in huis. Hij bleef maar bevend en bang vuile maniertjes doen.

Jozef Nee.

Vriend Jozef had een lief broekje aan, en de nicht had een handje dat nieuwsgieriger en nieuwsgieriger werd... maar meer gebeurde er niet. Ze gaf hem de pap in de mond, hij was al achttien, maar er gebeurde niets, hij gedroeg zich als een kind van tien jaar.

Jozef Nee.

Vriend Hij bleef zo koud als een dooie. Hij was niet geschikt voor zo 'n dingen met vrouwen, het verveelde hem maar. Waarschijnlijk was hij voor iets anders voorbestemd. Voor iets dat heel erg en streng verboden is. Snap je, snap je? Ja? Prima!

Jozef Ja, we snappen het en we hebben ervan genoten hoe jij alles kan verdraaien tot er niets meer rest dan wat vuiligheid.

Vriend Hebben jullie er ook van genoten?

Jozef Hou je bek. Jij hebt je zegje gehad, ik wil nu 't mijne hebben. En ik twijfel er aan of jij er zal van genieten.

Vriend Laat horen. Zeg om 't even wat, ik lach erom, zuiplap.

Jozef Morgen zal hier geen zuiplap meer zijn. Ik heb genoeg van je pesterijen. IK GA MEE MET HEN... niet naar hun hotel... maar naar huis... voorgoed.

Vriend Haha... had je niks beters kunnen vinden. Zo wil je je dus wreken op mij.

Jozef (Tot moeder) Mag ik mee met jullie?

Moeder Natuurlijk Jozef.

Vriend Haha... en die loopt erin, zie haar glunderen. Toe, grijp hem vast en sleur hem mee naar je polderdorp. Tenminste, als je zijn zatte lichaam de trappen afkrijgt. (Jozef drinkt)

Moeder We maken hem eerst nuchter, wees niet bang.

Vriend Doe dat alsjeblief niet of hij bedenkt zich. Al duizend keer heeft hij me in een zatte bui verlaten, en de volgende ochtend, als ie weer nuchter is, zit ie beneden op de stoep te janken of ie der weer in mag.

Jozef Je zal me niet horen janken, ik zal ver weg zijn. Honderden kilometers weg van je stank. Ik stuur je wel een kaartje als ik aangekomen ben in mijn bungalow. Haha, besef je het niet? Ik maak een groot kruis over je, ik besprenkel je met gewijde whisky, in de naam des vaders en des zoons en des heiligen geestes.

Nicht Amen.

Jozef Ik verdoem je tot de eenzaamheid. 's Nachts zal je de bloemetjes op 't behang liggen tellen, en je zal liggen brabbelen tegen jezelf als een oud mannetje. Ja, ik zou maar naar een oudmannenhuis beginnen uitkijken, als ik jou was.

Nicht Jozef, drink niet zoveel, je wordt nog zat.

Jozef Zat, ik? Moet ik op een lijntje lopen, mijnheer de politie? Kijk, bloednuchter, haha. Ik wil klinken met je, mijn schat: op ons, op onze bungalow, op onze auto, wat nog? Op de badkamer, op de ventilator.

Vriend Kijk eens aan. De man die zweerde bij het non-conformisme, het bohémienleven. Zo noemde hij dat, met zijn collegewoordjes, toen hij hier aankwam.

Jozef Ja, ik heb een tijdje in de goot gelegen. Jij blijft er mooi in. Het is jouw plaats, uitwepse van een hoer. Maar ik blijf er niet in. Ik heb een rijke moeder die me eruit komt trekken, jij niet. (Wankelt)

Moeder Ga zitten Jozef.

Jozef Ja, ik ben moe. Ha... het is zo eenvoudig, weggaan van die zak. Waarom heb ik het hier zo lang uitgehouden?

Vriend Waarom? Omdat er ook goeie momenten waren. Zal ik 't daar eens over hebben, het zou niet slecht klinken, na het verhaal van het tuinhuisje.

Nicht ...niet op reageren Jozef...

Jozef Nee, ik trek me van niets meer aan.

Nicht (Legt zijn hoofd op haar schoot. Jozef pakt naar zijn glas, nicht belet 't hem) Jozef toch...

Vriend Zelfs in zijn slaap grijpt hij naar zijn glas. Denk maar niet dat hij nu van de drank zal afblijven. Eens in gang gezet, stopt hij niet meer.

Moeder (Doet Jozefs hemd open) Lig je goed Jozef? (Jozef kreunt van ja) Ik ga straks wat koffie maken, hoor.

Vriend Wat is het hier vredig opeens, de zatlap ligt uit te roezen en de vrouwtjes denken dat de buit veilig binnen is. En ik, allemensen, ik heb geen adem meer. Ik heb me twee dagen zitten uitsloven in dit hok. Mag ik mijn hoofd in jouw schoot te ruste leggen, vrouwtje? Wil je me niet troosten? Ik ben mijn mooie jongeling kwijt.

Moeder Ga elders maar liggen uithuilen, loop. Een kwartiertje maar. Als je terugkomt is alles voorbij. Dan zijn we weg.

Vriend (Na-apend) ...alles voorbij, dan zijn we weg. Boerenverstand. Jij durft erop zweren dat Jozef nu meegaat met je hé! Nee, nog niet. Morgen zal je nog een dag voor hem moeten vechten. De derde dag. De eindstrijd.

Moeder Er komt geen derde dag.

Vriend Het zal er spannen morgen. Ik ga op volle toeren draaien. Terwijl Jozef nu zijn winterslaap doet, ga ik 'n fors hapje eten, biefstuk, spinazie, om je morgen in één ronde K.O. te slaan. Dan kan je alleen naar je stallen terug. Maar vandaag begraaf ik de strijdbijl. Jozef ligt toch halfdood.

Moeder Ja, ga jij nu maar ergens eten, dan helpen wij ondertussen Jozef naar beneden, en...

Vriend ...en..?

Moeder En als hij wil mag hij nog wat slapen in 't hotel.

Vriend ...in een bed...

Moeder ...ja...

Vriend In welk bed?

Moeder Zo 'n bed met vier poten.

Vriend In het bed van de nicht.

Moeder Als je wil, ja, in het bed van de nicht, en dan... dan zijn we weg, ik rijd en zij mogen vrijen op de achterbank... zo zie ik dat...

Vriend Gehoord, stuk ellende? Je moet nog naar bed met een ander seksje. Haha, (Gaat zijn vest halen) ik ben er vandoor. Alles zal terechtkomen, Jozef zal voortdrinken tot hij erbij stuikt, ik ken hem. En jullie zie ik morgen terug. Hé zatlap, ik ben weg. (Schudt hem)

Nicht Doe hem geen pijn.

Jozef (Zet zich recht)

Vriend Doe jij haar niet veel pijn hé, jij bent zo energiek bij vrouwen... En... als je moet pieren doe het in een emmer. Maak niet teveel rotzooi. (Jozef mompelt wat) En jij, (Tot nicht) schrik niet teveel straks, als hij je vuilmaakt met wat heerlijke mondsperma van hem.

Jozef Ga weg!

Vriend (Aan deur) En eh... een emmer en een dweil vinden jullie wel in de keuken. Dus: ik ga wat dynamiet eten om morgen op punt te staan. Ik ben hierrechtover, Jozef. Als je me nodig hebt, roep maar, zo luid je maar kunt.

Jozef Slik je vork in. (Vriend af)

Moeder Dat is het eerste verstandige dat hij doet: ons eens alleen laten. Zeg Jozef, we gaan 't hier niet lang meer trekken hé? Ja, we zouden best eerst een kop koffie voor je maken, zeker? Fanny, doe jij dat eens. Je hebt de jongste benen. Toe...

Nicht Ho, ik moet je verlaten hoor schat. Hierbij neem ik dan afscheid van je, voor de eeuwigheid van twee minuten. (Kust hem, en gaat af naar keuken)

Moeder (Lachend) Nounou...

Jozef (Gaapt, is moe)

Moeder Je bent moe, hé.

Jozef Ja. (Grijpt naar fles, wil zich inschenken)

Moeder (Moederlijk) Niet meer drinken nu, Jozef. Je voelt toch zelf dat je genoeg hebt. (Ze wrijft z'n haar plat, dat in de war is. Jozef staart voor zich uit, dan zakt zijn hoofd in zijn handen) Wat hebben we nou? Zou je zo graag nog iets drinken?

Jozef Die klootzak, die lafaard. Wat hij me allemaal durft te zeggen, en ik laat hem maar begaan. (Moeder komt troostend naderbij) Een verrader is hij, er komt geen einde aan zijn verhaaltjes, steeds vindt hij nieuwe. Alles, alles wat ik hem biechtte in... momenten van gezelligheid... tederheid... hij gaf me kleren, eten, hij werkte voor me... ik dacht... hij is als een grote broer... een vader... een moeder... en dan alles wat hij weet van me... daar tergt hij me mee... spot... de klootzak.

Moeder Denk er niet aan, Jozef. Hij is een troebele kerel, een vuile lage vent. Je hebt niets meer met hem te maken.

Jozef Ja... een troebele kerel. Jij weet toch, hoe men dat noemt wat wij waren vroeger, weet jij..?

Moeder Het enige wat telt is dat jij met me meegaat.

Jozef Je wilt 't niet weten, maar je bent allang vanalles op de hoogte.

Moeder Nee! Praat er niet over. Ga mee met me, en eens thuis zal je alles gauw weer vergeten zijn.

Jozef Meegaan. ja, ik zal meegaan. Het zal hem leren. Ha, hij zal met zijn kop tegen de muur bonken van woede. Ja. meegaan... (Is beginnen rondlopen)

Moeder Zou je niet liever gaan liggen, Jozef?

Jozef Waarom? Ik ben niet zo dronken als je denkt hoor.

Nicht (Binnen met koffie) Dat is maar best ook. Want we hebben nog zoveel dingen te bespreken samen.

Jozef Dingen te bespreken?

Nicht Of te doen, zoals je wil. Haha. (Drinkt slok whisky)

Moeder Heb jij ook al dorst?

Nicht Ach wat. Nu die andere ons niet meer kan lastig vallen, zeg ik en doe ik wat ik wil. Ha, hier is zwarte geurende gezondheid voor je. Hiermee ga ik je fit maken. Want je moet nog fit zijn vandaag, hé Jozef.

Jozef Ja ja...

Nicht Smaakt het? (Zit gehurkt voor Jozef, zodat hij in haar décolleté kan kijken) Voel je je al mans genoeg worden om eh... ah Jozef, Jozef, ik wou dat je me vastpakte zoals die kop koffie. Zo... stevig... (Omhelst zichzelf, rechtstaande)

Jozef Moet ik? (Moeder helpt de suffe Jozef de kop koffie wegzetten)

Nicht Ja! (Springt driftig op hem) Haha, of dat koffie is, je wordt er al wild van. Maar ik, het domme gansje, ga je nog veel wilder maken. (Trekt hem mee, drukt hem zeer hard tegen haar aan. Daarna laat ze hem los, strijkt haar kleren glad en gaat vastbesloten de deur wijd openzetten voor moeder)

Moeder (Schudt het hoofd, maar gaat. Aan de deur zegt ze tot nicht) Ik kom straks terug hoor. Dan zijn we weg, akkoord? (Nicht knikt ongeduldig van ja. Moeder af)

Nicht (Leunt tegen deur, doet moeder na) Dat is het eerste verstandige dat zij doet: ons eens alleen laten. Wat kijk je sip. 't Is of je bang bent voor mij. Maar je hebt er alle reden toe. Me zo negen jaar lang in de steek laten, zonder ooit iets van je te laten horen. Je straf zal vreselijk zijn. Ik knaag je tanden af en bijt je tong kapot. (Kust hem hevig) Ben ik te geweldig?

Jozef Nee...

Nicht Toch, ik ben een beetje geweldig, maar ik mag toch, niet? Ik heb zolang bij je moeder gewoond en met haar in de buurt zijn niet veel pretjes te beleven. Men moet zich kost houden, en ik houd me niet meer koest nu. (Vrijt de hele tijd op een gekke manier met Jozef) Ha Jozef, druk me stevig in je armen, steviger, (Omdat Jozef niet zo ondernemend is als zij) ...ik heb je zo nodig. Stel me nu niet teleur. Ik verlang zo naar je.

Jozef Fanny, al die jaren dat we elkaar niet gezien hebben... eh... ben je nog maagd? (Dronken, nogal onduidelijk)

Nicht Wat?

Jozef Nee...

Nicht Of ik nog maagd ben? Jij nieuwsgierigaard. Je zal het weten, het is iets dat je zelf moet uitvissen Jozef. Ha jij, (Gaat plakkerig aan zijn hals hangen) zeg dat je alles van me wil weten, dat je me door en door wil kennen, elk stukje huid, zeg dat je naar me verlangt, zeg het. (Kijkt hem recht in de ogen) Jozef, ga met me slapen, ik vraag het je.

Jozef Ja...

Nicht Schat, lieverd, ik verzeker je, het zal mooi zijn. (Laat Jozef los, danst of iets dergelijks) Haha, ik veeg mijn voeten aan heel de wereld... aan heel mijn domme verleden... ik ga op reis... ik maak een diepe, diepe reis naar een fantastisch land, een land waar mijn Jozef mij plafonds zal doen bekijken. Haha, Jozef, schat, schatschatschatschat, ik doe een beetje overdreven, is het dat wat je denkt? Ik gedraag me als een oude vrijster die plots 'n late kans krijgt hé, denk je zo over me? Ik ben belachelijk hé...

Jozef Nee.

Nicht Toch wel. Ik geneer me niet. Haha, ik eis 't recht op om belachelijk te zijn. Ik heb lang genoeg met mijn benen netjes over elkaar gekruist gezeten en ja tante, zeker tante, ik spring onmiddellijk voor je tante, gezegd. Heb ik gelijk schat? Ja of ja?

Jozef Ja...

Nicht (Gaat weer bij hem) Jozef, eh, we hebben niet veel tijd meer. Ze komt straks terug.

Jozef Wie?

Nicht Je moeder. Begrijp je me. We hebben niet veel tijd meer.

Jozef Goed... goed, ik begrijp je.

Nicht Ik... ik ga naar je slaapkamer. (Ze ziet hem naar de fles grijpen. Niet streng) Je mag niet meer drinken zeg. Ik zou het mooi willen houden, die eerste keer van ons.

Jozef Mooi! Is het hier mooi, bekijk die rotzooi. (Wijst op gebroken flessen en dergelijke)

Nicht Maar in je slaapkamer...

Jozef Is het daar mooier, de lakens...

Nicht Haha, dat komt ervan als vrijgezel door het leven te willen gaan. Als er dan een meisje op bezoek komt, ben je beschaamd in je vuile lakens.

Jozef Ja, dat komt ervan.

Nicht Maak je geen zorgen hoor. Ik vervang ze door propere. Ik maak het bed op met sprankelende verse witte lakens. Heb je er?

Jozef Ja, in de kast daar... (Wijst naar slaapkamer)

Nicht Eens kijken naar dat vrijgezellenheiligdom. (Af) Ha, de kast! (Men hoort haar enkele laden opentrekken) Hier ook niet... je hebt ze goed verstopt, zeg. Waar liggen ze, Jozef?

Jozef Bovenaan...

Nicht Hm... ha... hier hebben we ze, Jozefs goed verborgen lakens. (Pauze) Zeg Jozef is 't rechtse bed 't jouwe?

Jozef Nee 't andere, links. (Terwijl nicht begint te neuriën, grijpt Jozef naar de fles en begint hevig te drinken)

Nicht Zeg schat, vind je het niet te burgerlijk, dat ik verse lakens wil? (Jozef is aan 't drinken en antwoordt dus niet onmiddellijk) Hé schat, hoor je me?

Jozef Ja...

Nicht Of je 't niet te burgerlijk vindt van me, om verse lakens te willen?

Jozef Nee... nee... helemaal niet.

Nicht (Lacht en begint weer te neuriën, terwijl Jozef nu geweldig doordrinkt. Hij doet iets vallen) Kom je al Jozef? Wacht nog even. Ik ben zo klaar. (Jozef drinkt weer kordaat door, tot nicht, zangerig, stil hem roept) Heehee, mijnheer. Nu is de juffrouw klaar hoor. Als de mijnheer nu zo vriendelijk wil zijn om de juffrouw met een beleefdheidsbezoekje te vereren? Mijnheer? Schat? Kom je? Jozef?

Jozef (Ondertussen ligt hij, kapotgedronken neer in halve verdooving, tot hij valt, hevig pierend, glazen met zich meesleurend)

Nicht Wat is er? Wat heb je? (Komt binnengelopen in negligé of hoe dan ook. Ze ziet Jozef liggen pieren) Hoe komt dat Jozef? Heb je weer gedronken? Jozef toch. Waarom doe je me dat aan? (Jozef kruipt wat recht, zodat nicht nu goed ziet hoe smerig hij wel is. Ze doet een vage toenadering, als om hem te helpen. Maar Jozef stampt bruut naar haar)

Jozef (Bijna onverstaanbaar) Jij niet... jij niet...

Nicht (Zeer verbouwereerd luistert ze) Wat zeg je toch?

Jozef (Als kreten om hulp) John... John... John... help me... ben ziek... John...
waar ben je... waarom ben je er niet... John...

Nicht (Begrijpt en deinst walgend achteruit. Peinzend) Ik niet, ik niet, maar hij wel,
hij die viezerik. Dus toch, dus toch. Goed Jozef, je ligt te brabbelen hé, maar 't
is duidelijke taal genoeg voor me. Duidelijk genoeg. (Ze gaat snel haar kleren
aantrekken en gaat af)

Jozef (Ligt ondertussen en erna nog te ijlen, dierlijke kreten) John... John...

III

- Vriend (Slaperig op uit slaapkamer) Haha, morgenstond, goud in de mond. Bravo mijn zoon, bravo. Een bericht aan alle padvindders die willen goeie oprechteningen worden. Spring elke morgen kwiek uit je bed, de wereld in, ontbloot je borst, was je met ijskoud water, eet rauwe wortels en loop op een drafje de bossen in, neem een duik in de rivier, kleed je dan aan en begeef je naar je werk. Je moeite zal beloond worden, later zal je een goeie oprechtening worden. Wie zijn dag zo begint heeft reeds half gewonnen, alles wat je aanpakt wordt een succes. Je verovert de wereld. Hé... hé... ik verover de wereld, ik ben een stier, ik ram alles in elkaar, hé... hé... er staat mij vandaag veel goeds te wachten. Het staat geschreven. (Neemt tijdschrift ter hand en zoekt horoscoop) Leesbare lettertekens voorspellen mij geluk. De stier! Op lichamelijk vlak zie je een aangename periode tegemoet, doch, hoed je voor vette spijzen. Zal ik op letten hoor... Opgepasst voor geldbeleggingen en tref geen ondoordachte besluiten met je zakenrelaties. (Pauze, is verwonderd) Zal ik op letten. En op sentimenteel vlak... ha, dat is mijn vak. Op sentimenteel vlak beleef je een standvastige periode, maar vermijd toch uitspattingen men de mensen die naast je leven. Ho... ho... Jozef, niet bang zijn hoor, ik zal mijn best doen om niet uit te spatten. Haha. (Er wordt geklopt) Ho, daar zijn er nog enkelen die komen vechten om hun sentimenteel vlak gaaf te houden. De steenbok en de maagd. (Maakt open. Moeder en nicht treden binnen) Of ben je vissen en weegschaal? Niet zo dwaas kijken, ik heb wat in mezelf zitten praten. Mezelf wat kosteloos gezelschap gehouden.
- Moeder Ik kom Jozef halen.
- Vriend Jozef! Die slaapt nog.
- Moeder Zo? (Gaat naar slaapkamer)
- Vriend Tss... tss... zou ik niet doen. Hij lag daarnet op zijn buik te slapen, en als hij op zijn buik ligt, mag niemand hem wekken. Hij zou 't je zeer kwalijk nemen. En dat wil jij toch nooit doen hé, hem uit zijn humeur brengen. zet je 'n minuutje, hij wordt seffens wakker. Mijn woord van zweer. (En tot nicht) En jij, wat zie jij er belabberd uit vandaag.
- Nicht Ik voel me best.
- Vriend Nee... je ziet er teleurgesteld uit. Weer niet gelukt gisteren om van dat maagdenvliesje af te raken? (Nicht wil reageren) Kalmaan, ik ga mijn haar kammen. Zo terug. Haha, we gaan het weer gemoedelijk houden hé, vandaag. (Af naar keuken. Moeder gaat traag naar slaapkamer)
- Nicht Teleurgesteld!
- Vriend (Rap terugkomend, z'n nat haar al kammend en een boterham etend) Jullie zien wel hé, ik laat jullie niet lang alleen. Mm... wat geduld toch, Jozef komt zo. Hij moet nu zowat op zijn linkerkant liggen, hij is stilaan aan 't wakker worden. Eens bijten? Jij ook niet? Mm... heerlijk, een naakte boterham met

lekker niks op. Wel wel, waarmee gaan we nu eens de tijd doden? Geen idee? Mm... (Pakt tijdschrift) horoscoop lezen, wat denken jullie daarvan? 's Proberen. Wanneer ben jij geboren? (Geen antwoord) En jij? Allebei nog niet geboren, allebei nog in de bloemkool! (Tot nicht) Laten we aannemen dat jij een zomerkind bent, dan... ben je een kreeft. Niet kwaad. Zou ik wel lusten op mijn boterham. (Tot moeder) En jij, jij bent vast tijdens een onguur herfstweer geboren. Dan ben je een... schorpioen. Mooi stel gepantserde onderkruipers zijn jullie. Goed! Ik laat de horoscoop spreken. De kreeft! Luister je? Op liefdesgebied zal je de teleurstelling van de vorige dag gauw vergeten, een zekere dronkaard zal zich vol berouw om zijn wansmakelijke gedrag weer tot jou wenden. En je zal allen die je leed berokkenen, waaronder ik met je kreeftepoten doodnijpen. Haha, en wat zegt de schorpioen? Je kruistocht naar het buitenland zal zijn vruchten afwerpen, je zal een belangrijke aanwinst voor je kroost kunnen meenemen naar huis. En je zal allen die je leed berokkenen, waaronder ik, met je schorpioenenvergif doodspuiten. Hoho, er staat mij een vreselijke dood te wachten.

Moeder Hou op, man.

Vriend Weeral mistevreden? Ik voorspel jullie toch alle heil?

Moeder Voorspel liever wanneer Jozef eindelijk zal opstaan. Waarom moet hij zolang slapen? Hij is toch niet ziek?

Vriend Die is goed. Je maakt hem gisteren doodzat, en nu vraag je: hij is toch niet ziek? Typisch, eh, typisch...

Moeder Typisch boerenverstand hé.

Vriend Je mag van geluk spreken dat hij nog leeft. Hij was bijna naar de eeuwige jachtvelden. Heb je zijn doodsrochels niet gehoord, gisteren?

Moeder Wat braakgerochel, daar gaat geen mens aan dood.

Vriend Jullie boften dat ik in de nabijheid was. Ik heb de gewone remedie toegepast. Zijn mond open, mijn vinger tot in zijn slokdarm, en maar pompen, tot het maagje leeg was. Een paar pilletjes, en alle leed was geleden. Enfin, bijna, hij kreeg nog een laatkomertje, een napierinkje in zijn bed.

Nicht Bespaar ons de bijzonderheden.

Vriend Nou, zijn bed ziet er lief uit. Ik heb hem dan maar bij mij in bed genomen. Je bent toch niet jaloers hé nichtje, we sliepen mannen onder elkaar.

Nicht Mij kan het niks schelen hoeveel Jozef gebraakt heeft, waar hij wel geslapen heeft.

Vriend Ook zijn kleren zitten natuurlijk onder een laagje verf. Zeg, zou jij die niet even kunnen wassen, je hebt nu toch niets te doen.

Nicht Zwijg over Jozef. Mijn interesse voor hem is fel gezakt. Trouwens, waarom was jij ze niet, hij heeft zo graag dat jij hem verzorgt, ik heb 't gisteren gezien.

Vriend Ben je zo woedend op Jozef, ja? Ga je het afmaken met hem? Normaal. Bijna 'n plafond gezien, en plots, woep de kans verkeken. Je had 't moeten weten, bij vrouwen is Jozef altijd zo: in plaats van voorover te vallen op hen, drinkt hij door, tot hij achterover slaat, met z'n poten in de lucht, als een dooie mus. Maar eh... je kent mijn devies, nooit de moed verliezen hé, ik zou 't straks nog 's proberen met hem...

Nicht Ik heb hier niets meer te proberen, ik wens maar één ding, en dat is zo rap mogelijk weer thuis te zijn. Jozef mag voor mijn part stikken in zijn braaksel.

Moeder Alsjeblief hé, is het nodig Jozef zo te verwensen, omdat hij eens zat was? Ben je zo 'n nufje dat je daar niet tegen kan? Hou je nu maar kalm, je zal zien, Jozef zal weer de ouwe zijn als hij uit bed stapt.

Nicht En ik moet weer verliefd doen. Dat is zo voorzien in je plan hé.

Moeder Fanny!

Vriend Stil toch. Ik zie wel graag dat jullie ook eens ruzie maken, maar als je hard tegen elkaar wil schreeuwen, ga een beetje in de gang staan. Hiernaast is iemand aan 't slapen.

Moeder Zing maar een toontje lager, jij.

Vriend Ik zing steeds hoger, steeds hoger. Tot ik zo 'n levensgevaarlijk hoge geluiden zal voortbrengen dat je gehoorapparaat aan stukken vliegt.

Jozef (Zwak geluid vanuit de slaapkamer) John... John...

Vriend Ha, daar hebben we hem. Christus staat op uit de doden. (Gaat in richting van de deur)

Moeder (Tot nicht) Zeg, ga je niet mee?

Nicht Waarom?

Moeder Nou... om hem goeiemorgen te zeggen.

Nicht Dat is het toppunt, nu moet ik hem nog goeiemorgen gaan kussen. Plezierig moet dat zijn, zo 'n zatte mond kussen, die nog smerig is van... Ga jij hem maar afzoenen.

Moeder Overdrijf niet zo.

Nicht Ik ga niet naar dat volgepied bed.

Moeder Je slikt toch niet alles wat die vertelt.

Vriend (Doet deur half open) Hé Jozef, ze maken ruzie wie je goeiemorgen zal kussen. Wie wil je? Hé? Niemand? Je hoort het, het gezoen kan niet doorgaan. Tot straks. (Af)

Moeder (Gaat naar gesloten deur) Verdorie, hoe kan Jozef nog zo samenhouden met hem. Gisteren zitten ze elkaar in de haren , en nu... (Luistert aan de deur)

Nicht Zeg...

Moeder Sst...

Nicht Hoor je iets? Loer door 't sleutelgat, dan zie je nog iets ook. (Iets te luid)

Moeder Ga je zwijgen.

Nicht Je gedraagt je als een keukenmeid.

Moeder (Keert terug naar nicht) Spreek toch stiller.

Nicht Wij zijn hier niet in een biechtstoel.

Moeder Luister eens jij. Je moet nu niet beginnen tegen stroom op te varen hé. Dat je een beetje geprikkeld bent omdat Jozef je gisteren zo lelijk behandeld heeft, goed, maar schreeuw daarom geen moord en brand. Je zal nog wel ergere dingen meemaken met mannen.

Nicht God beware me.

Moeder Als je blijft dromen van de galante, ideale man, zal je nog lang mogen wachten hoor.

Nicht Voor jou is alles eenvoudig. Jij wil Jozef terug, ten koste van alles, voor jou is hij gewoon eens zat geweest gisteren. Maar ik zeg je, hij heeft zich met opzet zat gedronken om van mij af te raken.

Moeder Je slaat wartaal uit.

Nicht En mij wou hij niet om hem te helpen, nee hoor. Om John lag hij te huilen, die moest hem in bed stoppen.

Moeder Fanny...

Nicht Zie je niet dat er niets meer te maken is van Jozef, er is niks meer heel aan hem. Hij is nog net goed genoeg om vriendje te spelen met die stinkerd. Waarom blijf je zo hard achter Jozef aanzitten?

Moeder Hij is mijn zoon. Luister, als Jozef er straks is, tracht toch een beetje lief te zijn met hem. Eens dat hij thuis is bij ons zien we dan wel verder. En wees nou stil.

Nicht (Lacht wanhopig)

Moeder (Gaat weer aan deur luisteren, tot ze plots opengaat, vriend verschijnt, gevolgd door Jozef. Moeder schrikt op)

Vriend Hoho, op jou leeftijd en met jouw standing, zo staan luistervinken, hoe durf je?

Moeder Ik kwam net kijken hoe onze Jozef 't maakt.

Vriend Je wou hem eens zien in zijn interlockje, en je was net door 't sleutelgat aan 't binnenkruipen zeker?

Moeder Wel Jozef, mm (Bekijkt hem), je ziet er nog redelijk uit.

Jozef Vind je? Ik voel mij in elk geval niet zo redelijk. John, ga jij me wat bijeenflansen. Wil je?

Vriend Zoals gewoonlijk? Zo met van alles?

Jozef Ja.

Vriend (Groet als militair en gaat af)

Moeder Jozef, als je wat gegeten hebt, eh, ga je je dan klaarmaken om mee te gaan?

Jozef Hugh... puit in mijn keel... hugh... ben ik hees vandaag! Eh, klaarmaken? Ik ben nog zo moe.

Moeder Oh, het komt niet op vijf minuten op aan. Ja, je kan je zo raar voelen na zo 'n avond hé.

Jozef Zeg dat wel. (Stilte)

Moeder (Tot nicht) Zeg, jij voelt je toch niet raar? Kan je geen goiemorgen zeggen aan Jozef?

Vriend (Terug met grote schaal, waarop allerlei fruit, een groot mes en een groot glas)... of hem een complimentje maken over het mooie hemd dat hij aanheeft. Het is er een van mij. Beeldig hé die schotse ruitjes! Er zitten er honderd drieënvijftig en half op.

Jozef Zeg, alle honderd drieënvijftig en half geven ze niet veel warmte hoor.

Vriend (Trekt z'n eigen pull uit en geeft hem aan Jozef, die hem over de schouders slaat. Dan begint vriend kordaat de vruchten in twee te hakken, als een beenhouwer. De anderen kijken hem verwonderd aan. Stilte)

Moeder Is er hier een zwijgstaking aan gang misschien? Kijk die eens aan. Ze zou liever haar tong afbijten dan een woord te spreken.

Vriend Die heeft zopas al alles gezegd wat er te zeggen viel. (Doet haar stem na) Jozef? Hij interesseert me niet meer de viezerik, hij kan stikken in zijn braaksel.

Moeder De mooi-prater geeft weer eens zijn eigen versie. (Tot nicht) Hoe zit het, ben je je tong kwijt?

Nicht Ik moet dus iets zeggen. Goed. Jozef, ik dank je voor het aangenaam gezelschap van gisteren. (Tot moeder) Ben je nu tevreden?

Jozef Zonder dank.

Nicht Hij begrijpt 't wel.

Jozef Nee.

Nicht Als je 't niet begrijpt moet je maar uitleg vragen aan je vriendje, die is een kampioen in 't uitleggen der dingen.

Jozef Ik hoor 't liever uit jouw mond. Niet beschaamd zijn, spreek maar op. Ik ben dus bedankt voor mijn aangenaam gezelschap, en verder..?

Nicht Sp... spot maar... Ik... k... (Stottert)

Moeder Ik geloof dat ze wat kwaad is omdat je gisteren, gans op 't laatst, zat was.

Jozef Haar wil ik horen. Ze moet niet bang zijn te stotteren, dat komt in de beste families voor, stotteraars.

Nicht Ik, k... k... (Stottert)

Jozef Gaat 't niet, nee? Nou, zing 't dan, je weet toch dat stotteraars ophouden met stotteren, als ze zingen. Zo: (Zingen) Jozef ik ben niet tevreden over je. (Dof spreken) Wat heb je op je hart, hartediefje? (Zingen) Je hebt gebraakt. (Dof spreken) Ja, dat heb ik. (Zingen) Juist op een allertederst moment. (Dof spreken) Wat nog meer? (Met gewone stem) Nou, is er nog iets?

Vriend (Lacht luid)

Nicht Al de punten, je zingt prima Jozef.

Jozef Ik kan beter, maar... met een kater in je keel...

Nicht Je had er enkel nog moeten bijzingen welk een verwaande zelfgenoegzame spotter je bent, net als hij daar.

Jozef Lieve hemel, gisteren werd ik aanbeden, en kijk nu eens.

Nicht Waarom heb je eigenlijk de hele tijd me me zitten vrijen, Jozef?

Vriend Omdat hij zat was, 't is toch klaar.

Nicht Waarom heb je me wijs gemaakt dat je met me naar bed wou... het was plezant zeker me voor de gek te houden.

Moeder Fanny, laat je niet zo gaan.

Vriend 't Is toch normaal. Iemand die gedronken heeft, maakt de mensen soms rare dingen wijs.

Nicht Ja 't was allemaal nog normaal, alles was zo normaal. Ik... was zo blij... met Jozef alleen, na al die jaren. (Kwader) 't Was toch normaal dat ik zo blij was. Maar wat deed Jozef? Hij vond het nodig om te braken op al mijn verwachtingen. Misschien was dit ook nog normaal voor een dronkaard. Ja... maar ik heb duidelijk gemerkt wat wel abnormaal was. (Schreeuwt) Hoe je lag te janken om je vriendje, hoe je je door hem liet knuffelen, jullie lachjes onder elkaar, hoe je je door hem in bed liet stoppen. Dat was niet meer normaal.

Moeder Dat volstaat.

Jozef Gehoord? Dat volstaat.

Nicht Ik ben niet blind hoor. Jullie klitten aan elkaar als... als...

Vriend Als twee potters, bedoel je dat?

Jozef Wat is dat?

Nicht Ja, dat bedoel ik, je vriendje heeft het ons de hele tijd al voldoende laten verstaan. Ik dacht dat hij het maar deed om je te pesten, maar nu weet ik beter.

Jozef (Lacht schel) Ha, jij kan fantaseren hoor.

Moeder Je moet beginnen opletten jij, je denkt dat je zomaar van alles kan uitvinden omdat jij eens in je gevoelentjes gekrenkt bent.

Vriend Welwel, en ik die dacht dat Jozef morgen in de huwelijkschampagne zou zitten, en overmorgen in de babysuiker. En nu de grote breuk.

Nicht Ho, je mag hem hier houden, voor mij moet hij niet meegaan naar huis, dat heb je toch al begrepen?

Moeder Jij hebt niet te beslissen of Jozef meegaat of niet.

Nicht (Kwasi-smekend) Laat hem toch hier, hij kan nergens beter zijn dan hier, diep weggestoken in een van die vele hokjes van een grote stad. Anoniem tussen een massa mensen. Hier zit hij goed verborgen. Niemand die hem stoort in zijn vies leventje.

Moeder Fanny, nu is 't genoeg...

Vriend HEE! (Roept schel, allen kijken naar hem) Stil nu allemaal, laat Jozef rustig zijn drankje drinken. Zeg, moet er niet meer suiker bij?

Jozef Nee. Heerlijk. Ook een proefje? (Biedt zijn glas met een bruusk gebaar aan aan nicht)

Nicht Je bent een hele kerel, zie hem daar zitten. Als je dat vergelijkt met de Jozef van vroeger. Je bent niet meer te herkennen.

Jozef Wat had je gedacht? Hier de schuchtere en brave Jozef weer te vinden, het groentje, de idealistische bleekneus, de artistiekeling, de letterkundige, de jonge belofte, de jongen met de oprechte blik in de ogen, getuigend van een geloof in het mensdom, en van een vastberaden wil om het lot van dat lijdende mensdom te lenigen, door het aan te klagen in zijn schilderwerk, dat gekenmerkt is enerzijds door een grillige geniale kompositie en anderzijds door een rijkgeschakeerd coloriet. Applaus! (Is in extase geraakt, moeder lacht, vriend applaudisseert)

Nicht Ho, je bent nu natuurlijk heel wat anders. Je bent nu garçon. Pfff...

Jozef Ja, ik ben een arme garçon en jij bent de koningin van Sheba. Vanzelfsprekend dat onze liefde gedoemd was zo rap af te sterven. Zo gaat dat in het leven... eerst is het aan, en dan is het af.

Moeder Ze moet 't maar weten Jozef, je zal er geen tranen aan laten hé?

Jozef (Pauze, dan drinkt hij de bodem van het glas leeg en zet het met een bonk op tafel)

Moeder Ja, het wordt tijd dat ik mijn koffers ga halen. Tja... ga je straks klaar zijn Jozef?

Jozef (Knikt vaag)

Nicht (Lacht)

Moeder Jij mag je voor de rest van de tijd wel rustig houden nu.

Nicht (Lacht weer)

Moeder (Schreeuwt) Hoor je me?

Nicht Moet ik zwijgen, ja? Ik zwijg als ik wil, ik ben geen slons. 't Zou te makkelijk zijn, jou systeem van: toe, Fanny, toe, wees lief tegen Jozef. En als dat dan niet meer past in je kraam: hou op Fanny, zwijg nu maar, ik heb je niet meer nodig.

Vriend Wat stel je je aan. Je weet heel goed dat je 'n slons bent.

Nicht Wat?

Vriend 'n Echte slons. Je bent niet meer dan 'n werktuig van je tante om Jozef mee te krijgen. En nu je nutteloos geworden bent, zal ze je als een vuile vaatdoek wegsnijten.

Nicht Ho ja?

Vriend De mooie dagen zijn geteld voor jou, gedaan met het luie leventje, gedaan met parasiet spelen op de kosten van de rijke tante, autootje rijden, tennissen, vakantie aan zee. Ze zal je op straat zetten. Je kan verkoopstertje leren spelen in een grootwarenhuis of naaister worden, als je dat kunt tenminste.

Nicht Ik ben geen parasiet. Toch typisch hoe armoezaaiers als jij denken over mensen die wat rijker zijn. Weet je dat ik de hele dag werk in haar zaak. En wat krijg ik daarvoor: kost en inwoon, en wat zakgeld. Maar een loon? Nee, helemaal geen loon. En de auto krijg ik nooit. Dat is wat anders dan parasiet hé.

Moeder Ben je niet tevreden misschien. Heb je 't niet goed bij me?

Nicht Jawel... jawel. (Treiterig)

Moeder Al die nutteloze uitleg. Allemaal tijdverlies. Kom, we gaan de koffers halen. Wat frisse lucht zal kalmeren, komaan. (Ironisch) Zeg, Jozef, jullie liggen wel vreselijk in ruzie, jij en Fanny. Maar eh... we blijven toch even goeie vrienden hé.

Jozef (Haar nadoend) Ja...

Moeder Maak je dan maar klaar hé, binnen tien minuten ben ik terug. En... als je er soms tegen opziet dat zij ook meerijdt met ons... eh... dan kan ze de trein nemen. Jij moet 't zeggen...

Jozef Eh..?

Moeder ...ze kan de trein nemen...

Jozef Mij om 't even!

Moeder Wel, we zullen nog zien... tot straks...

Nicht Ze beeldt zich nog in dat hij hier straks zal klaarstaan.

Moeder Vooruit.

Nicht Van mij mag hij mee hoor. Je zal heerlijk in schande komen met hem, thuis.

Moeder Jaja. Allemaal juist. Vooruit, tot straks. (Beiden af)

Jozef (Stilte, voelt aan zijn tanden)

- Vriend En hoe staat het vandaag met Jozefs tanden? Zwellen de abcesjes? De tandarts heeft je verwittigd. De abcessen zitten vol microben, die in je bloed kruipen. En als je je erg vermoeit, is je gestel niet meer bestand tegen die giftige beestjes. Je lymfeklieren zwellen en je kan hersenvliesontsteking krijgen, hé?
- Jozef (Met tegenzin) Jaaa...
- Vriend En gisteren heb je je behoorlijk afgemat met dat gezuip. Ik denk dat de afschuwelijkste ziekten je ten deel zullen vallen.
- Jozef Jaaa...
- Vriend 't Beste zou zijn die rotte kiesjes te laten trekken. Maar je bent zo bang hé. Nou...toon eens... ik zie nog geen bolletje op je kaak. Doe eens je mond open, toon eens die rampspoed in je kaken.
- Jozef (Snauwt hem af) Wat heb je 't weer over futiliteiten.
- Vriend Ho, moet ik over onze serieuze problemen praten? Omdat je beweerd hebt me te zullen verlaten en met je moeder mee te gaan. Ja, ze zal hier straks klaar staan met haar auto. Je denkt toch niet dat ik ga beginnen grienen. Ik zie me al blèrend je koffers helpen pakken? En een afscheidsrede houdend: lieve Jozef, hier heb je je broekjes en je hemdetjes. Laat me je schoen. Ik ga hem laten vergulden, ik zal hem op de schoorsteen zetten, als aandenken. En je sjaal wil ik ook, dan kan ik hem altijd rond mijn hals houden. Of wil je me zien op de grond kruipen, smekend aan je voeten: ga niet weg Jozef, ga niet. Ho... (Maakt gebaar van ga-weg)
- Jozef Je hebt er je plezier in, je durft er geintjes over maken hé. Jij in je alwetendheid bent er natuurlijk al zeker van dat ik toch niet zal weggaan. Je twijfelt er niet eens aan. En mijn moeder, die is ook al zo zelfzeker. Zij verwacht niet anders dan dat ik haar straks aan de deur sta af te wachten, de koffers in de hand. Iedereen weet al wat ik ga doen. En hier sta ik dan, voor het Grote Dilemma, de Tweesprong des Levens. Haha. (Ironisch) Ik moet afwegen. Jozef, de kruidenier. Wie weegt door? Ha, wat een exemplaren! (Bekijkt zijn handen, waarmee hij een weegschaal uitbeeldt) De moeder en de vriend! Bekijk eens de moeder. Wat zeg je moeder? Een meisje voor me? Ho! Een auto? Hoho! Een bungalow? Hohoho! (Lacht steeds breder) Je denkt dat je me beet hebt. Mis hoor. Wat ik dan wil in 't leven? Geen dingen die je schrijft met hoofdletters. Nee. Je weet, 't is nogal moeilijk in mijn geval, en toch zo simpel, een beetje vrede, wat vriendschap... Ach moedertje, ik vind je niet zo kwaad hoor, maar eigenlijk heb ik je altijd veracht. Maar ik mag je de ergste dingen naar de kop slingeren hé. Je geeft het niet rap op. Je hebt niet voor niets jaren naar me gezocht. Wat? Dat ze me in 't dorp zo vriendelijk zullen bejegenen. Ik weet het. Je voert me met de open wagen het dorp binnen, de dorpingen versieren de wagen met bloemen en de fanfare vergast me op een ovatie. Ze nemen me onmiddellijk op in de gemeenteraad. Wegens mijn artistiek verleden mag ik schepen van Kunst en Cultuur spelen, die andere Kaka. (Vriend zit te glimlachen. Jozef plots zeer hard tot hem) Jij vindt het steeds leuker worden

hé. Je denkt zeker, laat de Jozef zijn gemoed maar eens luchten. 't Zijn toch de laatste stuip trekkingen. Straks smijt hij toch die twee blaaskaken buiten, en dat hele bezoek zal maar 'n intermezzo geweest zijn. Er zal niets veranderd zijn, niets veranderd...

- Vriend Nee Jozef. Neem nu... luister, ik zeg niet dat je zal blijven, maar als je blijft, kunnen we dan niet gewoon... 'n voorstel, kunnen we dan niet weer als vroeger... jij schilderen en ik werken voor ons twee.
- Jozef (Enthousiasme veinzend) Ja..?
- Vriend (Aangemoedigd) Ons oud systeem: we willen maar twee dingen...
- Jozef (Ironisch meedoend) ...mijn naam in de krant krijgen, en de minnaars van Kunst en Kultuur enkele honderdduizenden lichter maken. Is het dat?
- Vriend (Beseft dat hij beetgenomen wordt) Ja, waarom zou dat niet meer gaan, we kunnen 't nog eens proberen.
- Jozef De grote streverij naar de beroemdheid. Och, ik heb d'at (Knijpt met vingers) niet meer van een artiest. D'at (Houdt hand als om bierschaal te dragen) is al wat mijn handen nog kunnen. Bierplateaus dragen.
- Vriend Dat is niet waar...
- Jozef Hou op met je gefleem, die valse voorstellen van je. Je meent er geen letter van, net als mijn moeder: allemaal truuksjes om me te hebben.
- Vriend (Kwaad) Goed, blijf dan garçon!
- Jozef Ja, zoals jij het zo schijnheilig zegt, als ik blijf, ik zeg niet dat ik blijf, maar als ik blijf, haha, dan bouw ik verder aan mijn carrière van garçon. Het was destijds jouw voorstel om samen garçon te gaan spelen.
- Vriend Doe maar, als dat je roeping is.
- Jozef Ja, dat is mijn roeping. Ik vind het heerlijk om me uit te sloven voor al die boeren die onze grote stad komen bezichtigen, ik vind het heerlijk om te moeten sukkelen om rond te komen.
- Vriend Sukkelen om rond te komen? Natuurlijk, als je drie à vier flessen whisky per week door je strot jaagt.
- Jozef En ik ben gek op de uitgelezen vriendenkring die een garçon heeft: conciërges, nachtwakers, liftboys, kuisvrouwen, portiers...
- Vriend Natuurlijk niet sjiek genoeg voor jou.

Jozef Ik zou 't niet erg vinden zulke mankepoten als vrienden te hebben, als 't maar goeie kerels zijn. Maar het probleem is: ik måg helemaal geen vrienden hebben.

Vriend Het is je door de wet verboden zeker, je bent te gevaarlijk?

Jozef (Nog steeds zo kalm mogelijk) Jij verbiedt het me.

Vriend Zo?

Jozef Als ik langer dan vijf minuten met iemand sta te praten, kom je er al bij staan. Als ik iemand thuisbreng naar huis, om een glas te drinken, pest jij hem net zo lang tot hij weer buiten loopt, om nooit meer terug te komen.

Vriend Zeg het ineens: dat ik je hier opsluit. Je vergeet hoe vaak ik je vraag om 's met me uit te gaan.

Jozef Naar die fameuze party's van je. Die smerige bijeenkomsten ergens op een verborgen kamer en waar enkel een select gezelschap binnenmag. Gezellig!

Vriend OK! Ik hoor het al. Er deugt weer niets aan me. Mijnheer zoekt weer ruzie. Bespaar je de moeite, ik ken al je argumenten. Jij bent de onschuld zelve. Ik ben een smerig beest. Ik ben jaloers, egoïstisch, wreed en ik heb er mijn dagelijks plezier in je te pesten en te treiteren.

Jozef Juist. Smerigheid en ruzie, dat is het wat je me te bieden hebt. Verleidelijk zeg. Ik zal zeker jou boven mijn moeder verkiezen.

Vriend Ho, tracht het niet zo voor te stellen alsof je nog twijfelt of je blijft of niet. Zo het weegschaaltje. Wie biedt me meest, de vriend of de moeder? Luister eens: (Duidelijk articuleren) ik weet zeker dat je blijft, en jij weet zeker dat je blijft.

Jozef Ik weet het ook zeker?

Vriend Geen seconde is er sprake geweest van met je moeder mee te gaan, en daar deftig te gaan leven en vroeg of laat te trouwen met een of ander dik wijf.

Jozef En waarom niet?

Vriend (Woedend) Omdat je hier gebonden zit aan me, je kan niet zonder mij, en ik kan niet zonder jou.

Jozef Woorden ,vage woorden zonder inhoud.

Vriend Zo? Moet ik duidelijker zijn? Jij blijft hier omdat jij 'n verdomde flikker bent, en omdat ik het ben, en omdat we 't toevallig met elkaar zijn.

Jozef Nee...

Vriend Hoezo nee? Ik herinner me anders heel duidelijk je hete flikkerpraat in mijn oor.

Jozef Vroeger... dat was vroeger...

Vriend Vroeger? Jij denkt dat je daar zomaar kan overheen stappen, je smalle broeken liggen nog in de la. Die kronkel zit nog steeds in je kop. Je bent een gebrandmerkte.

Jozef Nee!

Vriend En tegenwoordig speel je graag de verleide onschuld hé. Je hebt het leep bedacht de laatste tijd. Je komt zat binnen 's avonds. Je weet zagezegd niet wat je doet. Je bent... ontoerekenbaar. En dan verleid ik je. Ik maak misbruik van je dronkenschap. Zo zie jij dat hé. En de volgende ochtend weet je van niets. Je was immers dronken. Maar ik heb je door: je drinkt je met opzet zat, en je gebaart je veel zatter dan je bent, want je hebt het wät graag dat ik bij je kom.

Jozef Hou op...

Vriend Ja, hou op, hou op, nu krimp je ineen. Jij bent van dat belachelijke soort dat zichzelf nooit wil bekennen dat ze zijn zoals ze zijn, homofiel, van dat soort dat zich inbeeldt dat ze nog steeds de andere richting uitkunnen.

Jozef Goed, goed, maar hou op John...

Vriend Ha je zou verdienen dat ik je honderdduizendmaal doe herhalen, ik ben homoseksueel, ik ben een flikker, tot je 't eindelijk gelooft.

Jozef John, je hebt gelijk... maar... ik schaam me er zo voor... en ook... ik wil wel bij je blijven, voor de vriendschap, niet zozeer voor de rest... ook wel daarvoor... maar niet alleen daarvoor... dat is toch 't voornaamste niet... ik denk vaak dat jij alleen daarvoor met me wil samenwonen.

Vriend (Gaat misprijzend weg van Jozef, schenkt whisky in voor hem, Jozef neemt het aan)

Jozef Maar goed, goed, je hebt gelijk, ik heb er nooit zelf in geloofd dat ik met mijn moeder zou meegaan. Wat zou ik bij die stumperds gaan uitrichten in hun polderdorp? Koeien melken, paarden temmen? (Wil dus lachen, maar John negeert Jozef) Waarom zeg je niets?

Vriend Het enige wat ons nog te doen staat, is je moeder verwittigen dat je niet meegaat.

Jozef Ze zal zich er niet zomaar bij neerleggen. Ze zal blijven vechten voor me.

Vriend Ze mag, deze keer gaan we korte metten maken met haar. Jij zegt altijd van me, dat ik een specialist ben in 't op de vlucht jagen van indringers, ik zal eens een

staaltje van mijn kunnen tonen. Ik zou haar kop willen zien, als ik haar een lichte dosis potterspraat te slikken geef.

Jozef Niet teveel van dat hé John. Dat gaat ons alleen aan.

Vriend En ten tijde van je schandaaltjes? Toen was je er zo bang niet voor er mee te koop te lopen.

Jozef (Onderdanig) Ja, maar het was jouw idee John, je liet me geen keus, ik heb me er genoeg om geschaamd...

Vriend Altijd die schaamte bij jou. Wanneer ga jij eens beseffen dat je niets wint met je te verstoppen en alles dood te zwijgen en niemand in de ogen te durven kijken. Verdomme, we zijn zoals we zijn, men heeft ons dan ook te nemen zoals we zijn. (Er wordt geklopt) En nu zullen wij die eens nemen... bij de neus.

Jozef Jij ouwe tovenaar... (Vriend gaat opendoen. Moeder binnen)

Moeder Ik ben klaar. En jij Jozef? Heb je geen koffers? (Ze kijkt of er geen staan) Nee? Best, want mijn wagentje zit zo vol als een ei, er is nog net een hoekje voor jou over. Tja, Fanny, ze zit ook in de auto, wat doen we met haar? Mag ze mee, of...

Jozef Moeder, ik ga het je kort en goed zeggen, (Korte pauze) ik ga niet mee.

Moeder Wat? Wat?

Jozef Ik ga niet mee met je. Ik blijf bij John wonen.

Moeder (Probeert te lachen) Maar... dat is niet mogelijk.

Jozef Het is zo.

Moeder Maar... waarom... je had gezegd... wat is er gebeurd? (Vriend snuift luid, moeder kijkt naar hem, vriend grinnikt) Dat heb jij weer bekokstoofd hé.

Vriend Ik? Nee. Weet je wiens schuld 't is. Je was pas de kamer uit, of er woei ineens met veel geraas een hevige wind door het raam. Ik denk dat 't de H. Geest was, die heeft Jozef zeker van gedacht doen veranderen.

Moeder (Hevig) Maar in 's hemelsnaam Jozef, heb je je weer laten voorzeggen door hem? Je had nu beslist om mee te gaan.

Jozef (Hevig) Ik zeg je nog één keer dat ik hier blijf. Basta. Geen uitleg. Het enige wat je nu kan doen, is weer naar huis rijden, zonder mij...

Moeder (Gaat afwezig in zetel zitten) Je weet niet wat je doet Jozef...

Vriend En we hebben besloten je te martelen tot je buiten spurt ingeval je niet rap genoeg vertrekt.

Moeder Ik wil met Jozef spreken, niet met jou.

Vriend OK. Blijf dan, als je zo graag een paar klappen wil. Ik ga het nichtje halen, kunnen we haar ook nog wat pesten. (Af)

Moeder Maar je was zo vastbesloten gisteren... hoe komt dat nu... is het wegens die ruzie met Fanny? Het is John hé? Je hebt je laten overhalen.

Jozef Het speelt allemaal geen rol. Ik ga niet mee. En ik zou je aanraden hier niet lang meer rond te hangen.

Moeder Anders ga je me pesten. Ja, dat woord kunnen jullie vervoegen in alle tijden en wijzen.

Vriend (Binnen, heeft nicht ruw bij de arm) De SS-obersturmführer heeft toch het laatste vuilbloedig Jodinnetje ontdekt. Staan de foltertuigen klaar?

Nicht Ook al het heuglijke nieuws gehoord, tante? Nou, dan is de visite over. Ha, het hele bezoek, wat is dat een slag in de lucht geweest. 't Heeft maar één voordeel gehad: ik heb een nieuw kapsel en een nieuwe japon. Zeg, we zijn er vandoor zeker? Of geef je Jozef nog niet op?

Moeder Ik ga nog niet weg.

Vriend Ben jij me 'n plakker, maar goed, goed, haal je koffers naar boven en blijf hier nog een paar dagen logeren. Ha ja, dan kan je overmorgen naar de grote loopkoers van de garçons komen kijken. Dat is dé gebeurtenis van het jaar. In het centrum van de stad, in open straat, houden wij een koers. Er zijn zeker honderd deelnemers. Allemaal in groot ornaat met schaal en glazen bier. Enig spektakel, trekt veel toeristen hoor... Is 't daarvoor dat je blijft?

Moeder Ik heb nu wat anders te doen, dan zitten zeveren, ik wil met jou praten, Jozef.

Jozef Bespaar je de moeite. Praten doe ik niet meer. ik ben zoals hij, zeveren, dat is alles wat ik nog kan.

Vriend Gehoord Jozef? Onze loopkoers vindt ze maar zever. Ho, nu voel ik me gekrenkt in mijn beroepseer.

Jozef En ik dan, ik die vorig jaar bijna de eerste was. Bijna had ik de lauweren rond mijn nek.

Vriend (Slaat een arm rond Jozefs schouder, spreekt als een radioreporter) Dames en heren, beste sportliefhebbers, er zijn nog maar vijftig meter voor de boeg. Een groepje van zeven garçons stormt op de eindmeet af. Maar ik zie één figuur die enkele lengten voor ligt. Ho, het is de grote favoriet Jozef, beter gekend als Jozef de zuiper, hij wringt zich tussen een haag van toeschouwers en gaat het

halen, ja... maar wat is dat... oh... hij struikelt... valt, de lieverd, zijn bierglazen vallen aan scherven op de grond. Hij is uitgeschakeld, en ondertussen komt als eerste aan, mooie Jaap.

- Jozef (Op een kinderlijke manier gebaren ze nu in ruzie te vallen) Struikelt, struikelt, ik werd voetje gezet.
- Vriend Aapje, je viel stomweg. Je struikelde over je eigen lompe voeten.
- Jozef Dat lieg je, ik werd voetje gezet. En waarschijnlijk door jou.
- Vriend Weet je 't weer best, ja?
- Jozef Ja, ik weet het best. En als je niet wil toegeven, zullen we het uitvechten. (Er volgt nu een spiegelgevecht. Dan laten ze zich moe in een zetel vallen) Zo zie je hé, we hebben nog maar net besloten weer samen te blijven, of we gaan weeral op de vuist met elkaar.
- Vriend Maar Jozef, maar... (Wijsvinger in de hoogte)
- Jozef Maar, zoals mijn moeder zegt, wij blijven toch even goeie vrienden hé. Maar...
- Jozef (En vriend samen) Wij blijven toch even goeie vrienden. (Ze lachen moeder uit)
- Moeder Nee Jozef, nee... zo raak je niet van me af. Ik vraag je maar vijf minuten. Eens vijf minuten ernstig met je praten.
- Jozef Vijf minuten sentiment en tranen. Wil je je bloedend moederhart voor me openleggen?
- Moeder Ik wil je alléén spreken, niet waar zij bij zijn.
- Jozef Hij mag er toch wel bij zijn, hij is verlekkerd op sentiment, hé John.
- Moeder Maar wat heb je ineens tegen me? Is dat nu een manier... (Zucht, begrijpt niet) Ha, de anderen zijn net zo, allen zijn ze dezelfde, mijn kinderen. Ze houden hun moeder voor iemand met wie ze zo maar kunnen de draak steken, het haar van het hoofd zeggen, uitlachen. Als ze nog thuis zijn, stoken ze elkaar tegen mij op, tot ze gaan elders wonen. En als ik er dan een ga opzoeken, na zoveel jaar, en ik hoop dat die wat vriendelijker geworden is, nee, dan wordt er nog meer met me gesold dan vroeger.
- Jozef Jij krijgt er geen kop aan hé, hoe al je kinderen zo tegen jou en dat breihuis van je zijn.
- Moeder Dat breihuis? Hadden jullie 't dan zo slecht bij me? Hoeveel jonge kerels die op een ander moeten werken, zouden jullie niet benijd hebben om dat "breihuis". Jullie hadden toch alles. En jij, je mocht studeren. En de anderen... kan je je een mooier werk indenken, wat aan een machine staan, niemand die hen

opjaagt, roken, radio, eens wat later beginnen. Ik zag zoveel door de vingers. En het is toch veel aangener als je allen samen voor je eigen portemonnaie werkt, dan dat je je moet afjakkeren voor een vreemde baas, zoals jij nu...

- Vriend Leve de breinaalden, eendracht maakt macht, een rechts, een averechts, geef acht.
- Jozef Nee... daar wil ik wel eens ernstig op ingaan. Die vijf minuten die je wou, je zal ze hebben. Jij loopt doodtriestig rond, van stad tot stad, op zoek naar je verloren zonen, je zelf beklagend en niet begrijpend hoe alles zover gekomen is hé.
- Moeder Een beetje triestig is het wel, ja.
- Jozef Kijk. Jij hebt nogal veel kinderen hé. Hebben sommige werkmensen ook. Ze kopen ze in serie voor het kindergeld. Jij kocht ze om goedkope werkkrachten te hebben voor je fabriekje. Jij zag het kinderen kopen als een goeie geldbelegging.
- Moeder Dat is belachelijk.
- Jozef Eens dat je je nest kinderen had, wou je ze als een klokken allemaal rond je houden in die breizaak van je. En dan allen samen aan één zeel trekken om het lieve geld binnen te halen. Jij was het grote brein, je zonen waren de werklieden. Die kregen geen inzage van de boeken, ze wisten niets af van de financiële toestand. Zo zou jij de ideale familiezaak opbouwen, hé.
- Moeder Zoiets gelooft geen zinnig mens: goedkope werkkrachten! En daarbij, jij hoefde toch niet te werken, jij mocht studeren.
- Jozef Het gaat nu niet om mij. Ik tracht je duidelijk te maken waarom mijn broers van je weggelopen zijn. Ze moesten zo rap mogelijk geld opbrengen, die kindertjes van je, rap uit school en direct aan 't werk. Van hun veertien jaar al de twee oudsten. Ho, je had een goede reden, ze leerden slecht. Hun toekomst lag thuis, daar was werk genoeg. Je vond het wat spijtig dat ik toevallig wel een vluggertje was op school. Maar je hebt 't me vaak genoeg gevraagd om ook thuis te werken.
- Moeder Maar...
- Jozef En als ze dan thuis werkten, mijn broers, kregen ze geen cent, enkel wat drinkgeld, een uitstekend middel om jonge kereltjes zoet mee te houden. En je mooie beloften, daar was je toen al zo sterk in: als je trouwt krijg je zoveel mille mee en zoveel mille loon iedere maand. Vette sommen noemde je. Maar als er dan één wou trouwen, zoals Jan, de oudste, vond je er wel iets op: je smeed hem kort en goed buiten. Ho, je had een reden: zijn aanstaande was van te lage stand, ze was vijf jaar ouder dan hij, ze was een slet, en het ergste van al: het was van moeten trouwen. Geen schande in jouw familie. Zo vaarde Jan. Hij had tien jaar voor je gewerkt en daar stond hij nu, op straat, zonder een cent op zak.

Moeder Maar 't was toch een slet. Met hoeveel mannen had ze al niet te doen gehad. Ik kon dat huwelijk toch niet goedkeuren Jozef.

Jozef En Dirk, de tweede, is kort daarna ook weggegaan.

Moeder Hij werd tegen me opgestookt door de oudste.

Jozef Natuurlijk. Ook hij begon je systeem van veel beloven en weinig geven door te hebben. Hij eiste een loon. Kreeg 't niet, en ging er vandoor. Zo was het.

Vriend En daarna was 't Jozefs beurt om zijn mamsje verdriet aan te doen. En nu zijn er maar twee van de vijf meer thuis, hoe jammer. Jaja. Zo ziet men maar weer hoe het kapitalisme zelfs al in zijn cellen, de familiebedrijven, een langzame dood sterft. Allen zullen we nu kordaat moeten overschakelen naar het systeem van ons aller vaders Stalín, t.t.z. allen zullen wij moeten leren eten uit één gemeenschappelijke pot en doen in één gemeenschappelijke pot. Jaja. En ondertussen probeer jij hier een goedkope werkkraft terug te winnen.

Moeder Jozef, je gelooft toch niet dat ik je nu terug wil om een goedkope werkkraft te hebben.

Jozef Ik zeg niet dat je me daarvoor terugwil. Ik beweer enkel dat je mijn broers vroeger zo beschouwde. Waarom je me nu terugwil, kan me geen bal schelen. Dat zijn jouw zaken.

Vriend Jouw zaken... (Jozef lacht, vriend fluit deuntje, met horten en stoten, telkens als de moeder even ophoudt met spreken)

Moeder Maar hoe kan je zo hard voor me zijn Jozef... Misschien heb ik vroeger wel wat fouten gemaakt... Te streng op mijn geld geweest, misschien... Maar ik heb nooit mijn kinderen bewust uitgebuit. Jozef, je weet toch...

Jozef Ik weet enkel dat ook ik van je weggegaan ben, en niet van plan ben terug te keren.

Vriend En hij is niet zomaar weggegaan hoor. Hij had redens te over. Toe Jozef, dat moet je haar ook eens onder de neus wrijven, aangezien ze toch nog wat wil blijven.

Jozef Ze weet 't beter dan ik.

Moeder Wat weet ik beter?

Jozef Waarom ik van huis weggegaan ben. Hou je niet van den domme.

Moeder Ik heb het nooit duidelijk geweten. Jij was zo'n vat vol geheimen voor iedereen vroeger. Bij ons wordt er gezegd dat 't was wegens moeilijkheden op school...

Jozef (Lacht) Dat is mooi. nee, je beseft toch zelf wel dat dat een veel te brave reden is. Maar goed, de school hing me ferm de keel uit, dat is waar. Zo'n bende, allemaal jongetjes kriskras door elkaar, en er hoog boven uit, de pasters, die tot de kinderen met hoofdletters spreken, maar onder elkaar staan te fezelen als kostschoolmeisjes. En die je verplichten allerlei dingen te doen om degelijke en makke toekomstige hemelbewoners te worden.

Moeder 't Was toch een moderne school. Vrij, en...

Jozef Modern waren alleen de gebouwen. En vrij... je kon geen stap zetten of je liep op zo 'n lange zwartrok. Op de speelplaats: een zwartrok. In de WC: een zwartrok. In de klas: een zwartrok...

Vriend Al die zwarte rokken: 't lijkt wel een pottersclub van vrouwen, zo'n school. Hooo...(Gebaar van afschuw)

Nicht Daar zijn jullie toch niet bang voor, voor potters.

Jozef Hé?

Nicht Dat jullie toch niet bang zijn voor potters.

Vriend Kijk eens aan. Ze zit daar als een muisje, stil in haar hoekje, ze zegt niet veel, maar àls ze iets zegt... 't Wordt tijd dat we ons eens met haar bezighouden, hé Jozef.

Nicht Was 't raak, dat van die potters, ja? Zo te zien aan jullie reactie , wel hé.

Jozef Goed. Ze vraagt erom hé.

Vriend Ja, je krijgt een momentje rust, mevrouw. Straks is 't jouw beurt weer. Klaar Jozef?

Jozef Begin maar.

Vriend (Ze gaan nu voor haar staan, als twee rechters, rammelen hun tekst af) Je dacht zeker al gisteren, dat je Jozef in je netten gevangen had hé. Met je losse knoopjes en dat lapje vlees op je rug. Je rekende op je charme hé.

Jozef (Snel elkaar afwisselend) De charme van iemand die stilaan een ouwe jonge dochter aan 't worden is.

Vriend Je dacht zeker, dat je er uitzag als een seksbom, een filmster, een vamp.

Jozef Zij zeker, ze weet zelf wel hoe lelijk ze is, 'n echte remedie tegen de liefde, met haar verlepte borsten.

Vriend 'k Durf wedden dat er haar opgroeit.

Jozef 't Kan niet missen dat ze nog maagd is. Met zo 'n kop loop je tot je sterfbed rond als de onbevleete ontvangenis.

Nicht Jij denkt dat ik nog niemand gehad heb hé!

Jozef Jij iemand gehad? Je zit elke avond op je knieën voor je bed te bidden tot de Heilige Ontmaagding: alsjeblief, maak dat ik iemand aan de haak sla, maak dat ik rap ontmaagd word.

Nicht Moet ik je 's iemand noemen? Herinner je je Paul, die is een knappe kerel geworden. Hij komt me vaak opzoeken in die bungalow aan zee.

Jozef Je zegt maar wat. Van Paul heb jij geen kans. Daar ben je een veel te grote fluim voor.

Nicht Vraag 't aan je moeder.

Jozef Je was zeker 't voorwerp van een weddenschap. Ho ja. Hij had zeker met zijn vrienden gewed voor een fles whisky, dat hij met jou zou willen. 't Moet pijnlijk geweest zijn voor hem, zo 'n kerel die iedereen kan krijgen, om al die weekends te moeten verspillen aan de saaiste meid van het dorp.

Vriend Een meid wiens billen nog aan elkaar plakken.

Nicht Spijtig dat ik geen foto's bij me heb. We hebben er enkele mooie genomen aan 't strand.

Jozef Ha, wat lieg je slecht. Je zou graag 'n ervaren vrouw zijn, die kan stoefen op haar amouretjes hé. Jij hebt nog niemand gehad.

Nicht En ik heb nog een andere jongen gehad, twee jaar lang. Niemand wist er iets van, tante ook niet. Maar nu durf ik 't gerust zeggen. (Op 't punt te schreien)

Jozef Natuurlijk, niemand weet er iets van. Je hebt ze allemaal in je dromen gehad.

Vriend Tsss tsss Jozef. Niet te veel plagen. Ze gaat beginnen schreien. Misschien heeft ze er toch wel 'n paar gehad, die zo dom genoeg waren.

Jozef Mooi goed hoor. Als ze er zo op staat als een vaak bezochte vrouw door te gaan, wil ik haar wel in haar geloof laten.

Vriend Ja, want schijn bedriegt, misschien steekt er onder haar naïeve uiterlijk een ferme brok vrouwenvlees, misschien is ze wel 'n hoer, die allerlei lepe kneepjes kent.

Jozef Je kan gelijk hebben. (Ze veinzen afschuw en deinzen achteruit)

Vriend Misschien heeft ze al iedere man gehad van haar dorpje. De melkboer.

Jozef De mandenvlechter.

Vriend De koster.

Jozef De dorpsdoot.

Vriend De misdienaar. Zo, ben je nu tevreden? (Ze schreit) Je ziet, aangename momenten zal je hier niet meer meemaken. Zou je niet best enkele honderden kilometer verder reizen nu?

Nicht tante? (Wil weg)

Moeder (Blijft zitten) Wat is er?

Jozef Ik geloof dat er al een is die wenst haar biezen te pakken. (Tot moeder) En jij? Je hebt nu een staaltje van ons kunnen gezien. Moeten we jouw traankliertjes ook eens open zetten?

Moeder Hoe komt 't toch dat je zo wreed bent Jozef?

Jozef Dat is mijn middel om jou buiten te borstelen. Pas als je aan die deur staat, klaar om voorgoed te verdwijnen, ga ik weer het brave Jozefje worden. Dan krijg je een klinkende zoen van me tot afscheid.

Moeder Hoe ben jij toch zo geworden? Zo je eigen moeder behandelen! Beteken ik dan niets voor je?

Jozef Wat je voor me betekent, zou je 't graag weten: niets meer dan ergens een ijscoventer in Tokio, ik ben er niet voor en niet tegen, zolang hij me maar met rust laat.

Moeder Dat is het dus. Een stuk steen ben ik voor je. Je kan er op schoppen als je wil. Ha... en ik die zoveel van dit bezoek verwacht had. Je was mijn laatste kans. Je twee andere broers willen me ook al niet meer zien. Nu vaar ik hier net zo. En gisteren ging alles nog zo goed. Je beloofde zelfs weer bij mij te komen wonen. Als je nu van gedacht veranderd bent, goed, maar we zouden toch vrienden kunnen blijven en elkaar af en toe eens opzoeken.

Jozef Nee, nee. Ik wil niet alles nog eens herkauwen, de voorstellen van je, wat gisteren gezegd werd, wat jaren geleden gebeurd is. Dat je deze kamer uitgaat is alles wat ik wil. Snap je dat niet? Zal je me godverdomme verplichten je eruit te smijten of moet ik de politie bellen?

Vriend Sst Jozef. Ik ken een veel beter systeem. Laat dat aan mij over. (Stelt zich vlak voor moeder) Dametje, wil je onmiddellijk weggaan? (Ze blijft zitten) Nee? In orde. (Gaat achter haar staan, moeder niet op haar gemak, vriend trekt plots haar gehoorapparaat af)

Moeder Wat doe je? Geef dat hier. (Maar vriend houdt haar stevig in de zetel)

Nicht (Wil moeder helpen, maar krijgt een duw van vriend) Tante, zie je nu dat we beter zouden weggaan, zie je nu!

Vriend (Doet het apparaat zelf aan) Hoho, nu hoor ik alles dubbel sterk, het minste zuchtje hoor ik vallen.

Moeder Wat doen jullie met me Jozef?

Vriend (Streelt moeders haar, spreekt zacht en lief) Wij willen je geen kwaad doen moedertje. Je weet toch wat we willen. Jij bent 'n op hol geslagen moederdiertje die 't op de zenuwen gekregen heeft omdat ze haar kindertjes kwijt is. Jij bent van het aanhoudende soort. Maar geen nood. Je weet toch dat ik, de grote John, de super-pester, overal raad op weet. Nog een momentje, en je stormt die deur uit. En dan kunnen Jozef en ik in alle vrede een nieuwe start nemen. Akkoord? Haha... (Gewoon spreken) Weet je wat 't beste zou zijn Jozef, haar eventjes in te wijden in enkele typische aspecten van ons... van onze vennootschap hier. Ze zal het dan wel op een lopen zetten, met haar preuts burgerfatsoentje.

Moeder Wat zeggen ze Fanny? Wat zeggen ze?

Vriend (Streelt haar weer) Dat we je zullen kraken liefje. Dat we je benen gaan breken en je dan kruisigen. (Geeft het apparaat terug aan moeder, hij laat haar los)

Moeder (Doet zenuwachtig het apparaat aan) Wat hebben ze gezegd, hé?

Nicht We zouden beter weggaan, ze zijn weer iets van plan.

Jozef Ja dat zijn we. Je hebt nog steeds de kans: kijk, zie je die deur (Gaat ze openzetten) Gewoon daarlangs verdwijnen, meer moet je niet doen.

Moeder Ik wil niet zo behandeld worden door mijn eigen zoon, ik wil niet.

Jozef Nee? OK. Begin maar John.

Vriend (Grijpt moeder vast, die was gaan lopen, en zet haar in de zetel. Spreekt vriendelijk) Mevrouwtje, ik ga je nu over iets vertellen waar je waarschijnlijk nog niet veel over gehoord hebt.

Moeder Ik moet niets weten.

Vriend (Hard) Jij gaat je bek houden. Als ik praat wil ik niet onderbroken worden. (Zachter) Je weet wel wat een party is. Je hebt dat ook wel eens gehad in je boeredorp. Wel, ik ga je inwijden in een speciaal soort party's, waar Jozef en ik vaak heengaan. Maar ja, zoals je weet, is het nogal speciaal dat Jozef en ik zoals mannen samenwonen. 't Spreekt dus vanzelf dat het hier dan ook een heel speciaal soort party's betreft. Nou, dat gaat zo. Wij krijgen heel discreet bericht dat mijnheer x ergens een party geeft in zijn appartement. Wij besluiten er heen te gaan. We nemen de tram, gaan de poort van een groot herenhuis binnen en stappen in de lift, en blijven staan voor een deur. We kloppen aan, de deur

wordt op een kier geopend, een aangezicht gluurt naar ons. En wij mogen binnentreden. In de kamer heerst er een hele aparte sfeer. Hé Jozef? Hoe ziet het eruit?

- Jozef Het ... is er nogal duister. Zo. (Draait licht uit, en doet enkele rode lampjes branden) Het enige licht komt van enkele rode lampen, die op een bar staan, er is niets anders te krijgen dan whisky.
- Vriend Goed Jozef. En is het een grote kamer?
- Jozef Het is een grote kamer. Er zijn ook enkele kleinere kamertjes.
- Vriend En in die kleinere kamertjes staan canapés. En in de grote kamer, wie zie je daar Jozef?
- Jozef Eh... mannen.
- Vriend Juist. Geen vrouwen. Enkel mannen. De meesten staan rustig in koppels te praten. Ze drinken traag hun whisky aan de bar. Sommigen zijn alleen. Maar het duurt niet lang. De eenzaten vinden elkaar wel. Ze maken kennis. Men legt contacten. Dan gaan ze een glaasje drinken. (Steeds harder roepend) En wat doen zo twee eenzaten dan? Na de contacten en na het glaasje? Dan verdwijnen ze discreet naar een belendende kamer, waar een canapé staat.
- Moeder Nee.
- Vriend (Zachter) Daar gaan Jozef en ik soms heen. Alles verloopt er rustig, het is net een Eden, een aards paradijs. Maar soms is er ook ruzie, als bijvoorbeeld twee deftige heren het niet kunnen eens worden wie contacten gaat leggen met een lieve jongeman met een fris zomerhemdje aan. (Steeds harder) Of als iemand Jozef wil afsnoepen van me. Dan gaat het er hard aan toe. Begrijp je dat? En begrijp je hoe men dat noemt, zo 'n party's?
- Moeder Nee... nee!
- Vriend Pottersparty's. (Articuleren) Pot-ters-par-ty's.
- Moeder Je mag me alles wijsmaken, alle vuiligheid over jezelf. Jij kent toch geen schaamte. Maar laat Jozef erbuiten.
- Vriend Jij denkt dat ik je wat zit wijs te maken, je gelooft er niet veel van hé? Maar ik zal jullie eens meenemen naar zo 'n party. Nou, jullie moeten zich natuurlijk als mannen verkleden. Zal niet zo 'n heksentoer zijn, jij vooral (Tot nicht) zou makkelijk voor een man kunnen doorgaan, plat als je bent. Wel, daar staan jullie dan, schuchter aan de bar, als de twee nieuwelingen van de club. Maar ik krijg jullie in 't oog en kom naderbij om contacten te leggen. Ik haal mijn mooiste glimlach boven en begin jullie te verleiden. (Hij hangt over hen. Spreekt hees in hun oor: tot moeder) Op jou zit al wat slijtage mijnheer, maar je ziet er nog steeds appetijtelijk uit. Je kan zeker heel wat! Ja? (Tot nicht) En jij, je bent een lief hondje zeg. Wil je niet een eindje met me wandelen gaan,

naar zo 'n canapeetje? Van nu af aan ben ik je baasje. Je moet af en toe mijn been likken. Dan geef ik je een klontje suiker. (Weer tot moeder) Maar jij moet niet jaloers worden hoor. Jij bent zo 'n brede volwassen man. Jij moet een hoop harten doen kloppen hebben, toen je jong was. Ouwe lieverd? (Wil hen kussen, ze verzetten zich)

- Moeder Blijf van me af. En jij laat hem maar doen hé Jozef. Maar ik zie 't aan je aangezicht, je kan zijn gedoe ook niet meer verdragen.
- Jozef Denk je?
- Moeder Het is allemaal gelogen wat hij beweert. Jij bent geen... geen... Hij is zo. Maar jij niet. Het kan niet.
- Vriend Heb je 't mee Jozef. Ze bedoelt dat ik , maar niet jij een puntjes puntjes potter bent.
- Jozef En als 't nu wel zo eens was. Ik dacht dat jij toch duidelijk op de hoogte was, reeds van in de tijd dat ik nog thuis woonde.
- Moeder Nee...(Verdrietig)
- Vriend Hoezo? Maar jij hebt mij vroeger toch verteld dat ze 't ontdekt had van je, ze liegt dat ze 't zelf niet meer weet.
- Moeder Jozef heeft je nooit zoiets verteld.
- Vriend Jozef? (Geeft hem een por)
- Moeder Zit hem niet op te hitsen.
- Vriend Vooruit, geef er haar van langs. De zweep, op de knieën met haar.
- Jozef Ja, het is hoogtijd voor de zweep. Jij zit hier maar onschuldige smoelen te trekken, al drie dagen lang, je weet van niets! Ik zal je helpen je geheugen opfrissen. Je weet dat ik gedichten schreef hé, toen ik nog thuis was. En daar ik een eenzellige en triestige jongen was hé. Je zei zelf vaak tegen me, Jozef, die kop van jou, dat is een muizennest vol problemen. Je had gelijk. Ik voelde dat ik niet was zoals de andere jongens die met meisjes gingen dansen en vrijen. Over die moeilijkheden prutste ik mijn gedichten samen. Goed. Maar ik beging een grove fout, en dat was toen ik zo 'n gedicht durfde tonen aan een schoolmakker. Want die liep er prompt mee naar jou. Dat was een grove fout zeg ik, want eens dat ze het van je weten, lopen de mensen in een wijde boog om je heen, als was je de pest. En, jij, wat deed jij toen je wist hoe mijn geval ineenzat. Jij, de vrouw van de daad. Je zou die zaak eens aanpakken. Je zou maatregelen treffen. Weet je niet meer wat je gedaan hebt? Je sleurde me naar 'n psychiater, zo 'n brilleman, zogezegd omdat ik de laatste tijd zo neerslachtig was. Maar achter mijn rug, had je hem duidelijk verteld waar het om ging, je probeerde hem te overhalen om me vast te steken in een gesticht. Je wou me

tussen de zotten steken. Maar de man zei dat je voor zoiets iemand niet bij de zotten kon steken. Dat er niets aan te doen was.

- Moeder Ja, Jozef, ja, maar ik deed alles voor je bestwil. Ik kon 't niet geloven, dat je zo was. Ik wou zeker zijn. Ik wou je laten genezen. Ik...
- Jozef Maar je gaf 't niet op. Je had principes van Goed en Kwaad. Ik was het Kwade, met hoofdletter. Je zou het uitroeien. En als goeie katholiek, liep je de drempel plat bij de pasters van mijn school, raad vragen aan je geestelijke leidsmannen. En toen pas begon het circus. De een na de andere zwartrok riep me op zijn kamer, voor een gesprekje onder vier ogen. Ook zij zouden dat zaakje eens opknappen, met de bijbel in de hand. Ze peurden alles uit me. Ze lokten me tot bekentenissen, gaven me raad: ik moest maar in onthouding leven, zoals zij. Het was een beproeving van de hemel dat ik zo was. Ha, ze woelden wellustig in mijn zwarte ziel. De ene medelijdend, de andere banvloeken uitroepend. Wat genoten ze ervan, de klootzakken. En zelf hebben ze allen last van kinderliefde. Ha, toen het me wat te bar werd op school en thuis, ben ik er vandoor getrokken. Ik had genoeg van jullie gekonkel. Ik wist dat ik ergens moest gaan leven waar niemand iets van me afwist. En nu kom jij je hier nu afvragen hoe 't komt dat je niets meer bent dan een steen voor me. Ja, ik had van de eerste stap die je binnenzette, op je moeten schoppen, zoals tegen een steen.
- Moeder Zeg zoiets niet Jozef. Ik beseef... hoe langer hoe meer, dat ook ik vroeger fouten begaan heb... de dingen verkeerd aangepakt. Maar tegenwoordig...
- Vriend Tegenwoordig is 't wat anders hé. De tijden zijn veranderd. De mensen en de kerk zijn ruimer van geest hé, ze staan begrijpender tegenover mannen zoals Jozef en ik.
- Moeder Nee... ik heb dat alles gedaan Jozef, die psychiater en die priesters... omdat ik niet beter wist. ik wou zekerheid hebben. Ik kon 't niet geloven dat je zo was.
- Nicht Je wist het dus van toen al. En daarvoor heb je me nu gebruikt, gewoon gebruikt als een worm om een vis te vangen. Ik moest bij jouw abnormale zoon normale gevoelens opwekken. De gek die ik ben. Ik was er bijna ingelopen.
- Moeder Nee diep in mijn binnenste heb ik 't nooit kunnen geloven dat Jozef een... homoseksueel was. Ik kan 't nog niet geloven. Ik kan niet... ik probeer... maar ik kan niet.
- Jozef Zet de deur wijder open John...
- Moeder Het is toch niet mogelijk Jozef. Je bent toch mijn zoon. Zoiets... ga met me mee Jozef.
- Jozef (Lacht) Ze wil me nog steeds.
- Moeder Dat is toch niets voor jou Jozef, zo 'n leven. Zo met een man samenwonen, je bent toch geen vrouw.

- Jozef (Lacht hysterisch) Hoho...dat is hét argument, ik ben toch geen vrouw. Haha. (Tot vriend) Waar blijven ze 't halen zeg. Al de punten. Tien op tien. (Tot nicht) Heb jij soms ook nog zo 'n verstandig argument, dan zal ik overtuigd zijn, en alleszins meegaan met jullie. Hé, trut?
- Nicht Hou je handen thuis. Je bent gewoon een vuilik. Maar ik durf wedden dat je hier vaak de gordijnen laat zakken en de deur op slot doet, en dat je je dan als vrouw verkleedt en hier zo rondloopt.
- Jozef (En vriend lachen)
- Nicht Ja, ik heb dat eens in een roman gelezen.
- Jozef (En vriend lachen) Ik heb een idee. Ik heb een idee. Ja, ik ga toch mee met jullie. Wat jullie daar noemen, vrouw en verkleed als vrouw, dat is toch niet voor mij, de zoon van mijn moeder. Ik ga normaal leven en kinderen maken. Je hebt me gered uit de klauwen van de duivel. Ogenblikje, ik ga me verkleden, ik heb de kledij nodig die past bij iemand zoals ik. (Af in slaapkamer)
- Vriend (Doet alsof hij gitaar op piano stemt, lacht vals naar de anderen. Na 'n poos) En nu volgt een ballade gespeeld door de meistersängerknabe John de pester. (Zingt met opzet vals)
 "Ik ben mijn Jozef kwij-ijt."
 "Nu is 't gedaan met haat en nij-ijd."
 "hij gaat weer wonen bij zijn moe-oer."
 "Al bij 't gewone volk, al bij de boe-oer"
 (Lacht hen weer treiterig aan) Schaapjes, en was jij dat die taaie vrouw die mij zou klein krijgen. Ik had je taaier verwacht.
- Jozef (Roept) Hé John, kom me eens in mijn kleren helpen.
- Nicht (Bang fezelen) Tante, we zijn weg. Wie weet wat ze nu gaan doen. (Ze trekt moeder mee, die zich laat doen, terwijl ze afwezig naar de slaapkamerdeur kijkt)
- Vriend (Terug, breed lachend, geheimzinnig. Gaat naar buitendeur, duwt op de panelen, alsof hij de deur wijder wil maken. Dan maakt hij spottend een uitnodigend gebaar om naar buiten te gaan. Speelt weer piano en gitaar)
- Jozef (Roept) Ik ben klaar.
- Vriend (Gaat even binnen en is onmiddellijk weer terug, spreekt nu alsof hij een officiële speech afsteekt) Geachte mevrouw en lieve meisje dit is dan mijn afscheid van jullie en Jozef. Deze dag en deze plaats zullen in de annalen geboekt worden. Want hier lopen de wegen uiteen van Jozef de triestigaard en van John de pester. Mevrouw, hier en nu krijg je je zoon terug, je zoon die toch geen vrouw is. Hier is hij. (Leidt Jozef galant naar binnen. Jozef is verkleedt als vrouw. Misschien met lakens en dergelijke) Zoon ziehier uw moeder, moeder ziehier uw zoon. (Op een of andere manier - dansen, liefkozen enz... - nemen Jozef en vriend nu uitdagende houdingen aan voor moeder en nicht.

Roepen en tieren. Ze achtervolgen hen tot de moeder en nicht buiten lopen en verdwijnen. Jozef houdt op met dansen, legt één voor één de onderdelen van zijn vermomming af, en kijkt treurig voor zich uit)

Jozef Zijn ze weg? (Geen antwoord) Dat was het toch wat we wilden, hé? Dat was het toch wat we wilden. Dat was het toch?

Vriend Vooruit kerel, help me die rotzooi wegbergen. (Bedoelt de lakens enzo)

Jozef Ja... ja... ik kom eraan... ik kom...
